

[Formanden]

Betænkning over forslag til lov om ændring af retsplejeloven m. v. (Efterforskning i straffesager, anholdelse og varetægt, erstatning i anledning af strafferetlig forfølgning, herunder for frakendelse eller inddragelse af førerretten m. v.). (Lovforslag nr. L 134).

Betænkning over forslag til lov om ændring af myndighedsloven og retsplejeloven. (Forældremyndighed m. v. over børn uden for ægteskab). (Lovforslag nr. L 208).

Eksemplarer vil blive omdelt.

Undervisningsudvalget har afgivet:

Betænkning over forslag til lov om ændring af lov om folkeskolen. (Af John Wintner m. fl.). (Lovforslag nr. L 123).

Eksemplarer vil blive omdelt.

Betænkning over forslag til folketingsbeslutning om ændring af lov om folkeskolen. (Af Erhard Jakobsen m. fl.). (Beslutningsforslag nr. B 26).

Eksemplarer er omdelt.

Kommunaludvalget har afgivet:

Betænkning over:

Forslag til lov om udskrivning af amtskommunal grundskyld for skatteåret 1979. (Lovforslag nr. L 221).

Eksemplarer vil blive omdelt.

Arbejdsmarkedsudvalget har afgivet:

Betænkning over forslag til lov om ændring af lov om arbejdsformidling og arbejdsløshedsforsikring m. v. (Langtidsledige). (Lovforslag nr. L 226).

Eksemplarer vil blive omdelt.

Erhvervsudvalget har afgivet:

Betænkning over forslag til lov om ændring af patentloven. (Lovforslag nr. L 119).

Forslag til lov om ændring af lov om hemmelige patenter. (Lovforslag nr. L 120).

Eksemplarer er omdelt.

Udvalget om offentlige arbejder har afgivet:

Betænkning over forslag til lov om visse hovedlandevejsstrækninger. (Lovforslag nr. L 172).

Eksemplarer vil blive omdelt.

Den første sag på dagsordenen var:

1) Forespørgsel til statsministeren:

Forespørgsel af Erlendsson (FP), Glistrup (FP), Ove Jensen (FP) og Uwe Jensen (Ribe a.) (FP):

»Hvad vil regeringen foretage for at tilvejebringe tålelige forhold for de danske fiskere?«

(Forespørgsel nr. XXVIII. Anmeldt 10/5 78. Fremme af foresp. vedt. 12/5 78).

Forhandling**Formanden:**

Taletiden er aftalt til 15 minutter i første og 5 minutter i anden omgang for ordførere. For andre medlemmer er taletiden 5 minutter.

Erlendsson (FP):

Når man spørger denne regering om noget, skal man helst selv komme med svaret. Regeringen er rådløs og vidløs. Den har masser af planer til at dele penge ud både her i landet og uden for landets grænser. Den er også parat til at pålægge det erhvervsliv, der skal betale, stadig nye byrder og restriktioner, men samtidig er den passiv tilskuer til, at Danmarks tredjestørste eksporterhverv reduceres in absurdum.

Jeg skal nok give regeringen svaret på mit spørgsmål, men først vil jeg gerne sige, at fiskernes blokade af havnene var ulovlig. Intet medlem af fremskridtspartiets folketingsgruppe har nogen anden mening om den sag. Fremskridtspartiet vender sig uden undtagelse mod enhver form for fysisk blokade. Også fiskerne erkendte og erkender blokadens ulovlighed, men tog alligevel det meget alvorlige skridt at blokere samtlige danske trafikhavne, den ene gang 4 timer og den anden gang 8 timer.

Deres begrundelse var, at de måtte råbe højt, hvis folketing og regering skulle forstå, hvor alvorlig situationen var for dem, og at det var fiskernes opfattelse, at de er ladt i stikken, at et stort dansk valutaskabende erhvervs interesser er blevet elendig varetaget af denne regering, og at den elendighed, de nu er med fuld fart på vej ind i, skyldes politiske indgreb, som derfor kun kan ændres ved at vække til politisk handling.

Det var så det, de mente at gøre, og lidt blev der da også sat i gang, men intet, der

[Erlendsson]

står mål med blokadens ulovlighed, og derover kan man så glæde sig, hvis man ellers havde troet på, at den siddende regering havde haft fantasi og handlekraft til i modsat fald at gøre noget bedre.

Man kan også sørge over, at lovlydige samfundsstøtter – betegnelsen lyder næsten lidt gammeldags, men det er, hvad fiskerne i ganske særlig grad altid har været, nemlig ærlige og selvhjulpne folk – nu mener, at massedemonstrationer og ulovlig magtanvendelse er blevet et nødvendigt politisk middel for at skabe sig ørenlyd og politisk forståelse. Bemærker man – og det har vel fiskerne også gjort – hvordan en lille gruppe mennesker kan halvvejs lamme færgetrafikken mellem landsdelene i ugevis uden indgriben fra statsmagtens side, og – for blot at tage et eksempel mere – erindringer man, hvordan en lille gruppe på få hundrede mennesker nu i årevis har kunnet beslaglægge, nedbryde og ødelægge statens ejendomme tæt ved Københavns centrum trods højesteretsdom for det for alle åbenbare brud på lov og ret, så bliver vejen til forståelse for fiskernes aktion vel noget kortere, men lovlig bliver aktionen ikke. Det har alle politiske grupper, så vidt det har kunnet konstateres, været enige om.

Fiskenes får ikke løn udbetalt ved offentlige kasser. Havet er deres pengekasse. Og når udbetalingerne her standser eller formindskes drastisk, fordi det forbydes fiskerne at trække på havets rigdom, som de har forstået bedre end de fleste andre nationers fiskere op gennem årene, så kommer de i den situation, som ville gælde for tjenestemænd, der fandt lønningsskontoret lukket, når de kom for at hente deres månedsløn, men i stedet fandt en plakat, hvorpå de henvistes til at komme igen senere, f. eks. om 14 dage, for at få de penge udbetalt, de skulle have haft den pågældende dag. Hvad deres reaktion ville være behøver ingen at være i tvivl om.

Fiskenes indtjeningsmuligheder vil blive beskåret drastisk gennem nedsættelsen af de fangstmængder, der står til deres rådighed i 1978. Derudover er de blevet underkastet særdeles tyngende restriktionsbyrder, som udover at virke fordyrende pr. opfisket fangstmængde også forekommer urimeligt ressourceødelæggende, ud fra et synspunkt om at det skulle være nødvendigt at begrænse fangstmængden for at opfylde fiskebestanden, nemlig kravet om overholdelsen af gan-

ske små bifangstprocenter. Det medfører, at store mængder konsumfisk nu ikke sjældent må skovles over bord, når der fiskes efter industrifisk. Det meste af den fisk, der sådan skovles ud, har ingen chance for at overleve, men driver bort med bugen i vejret som føde for havfugle.

Der må efter de nye regler til enhver tid kun fiskes med én slags redskaber. Giver disse anden fangst, end de er bestemt for, er fiskeriet ulovligt, og skal der skiftes redskaber, skal fiskeren bruge tid og olie til at sejle hjem og hente de andre redskaber. Det forekommer fiskerne meningsløst.

Danske fiskere har kunnet klare sig efter forholdene derved, at var der ikke den slags fisk, de havde tænkt sig at fiske, når de tog hjemmefra, så var der nok en anden slags. De sorterede fiskene og drømte ikke om at lade værdifuld konsumfisk gå i møllen med industrifisken eller smide den i havet igen.

Skal der være kvoter, må det derimod være i orden, at de fik lov til at tage den fine spisefisk med i land og skrive den af på kvoterne for de pågældende fisk. Det er nu engang sådan, at en hummerfisker kan risikere i et træk sammen med én kasse hummere at få 20 kasser torsk med op. Efter nugældende regler skal han smide torsken ud igen til føde for havfuglene; det er ulovlig bifangst.

Jeg skal undlade at bruge fiskernes egne udtryk for, hvorledes de ser på vore danske politiske forhandlers manglende kendskab til praktisk dansk fiskeri, når de kan tilslutte sig sådanne regler.

Fiskenes føler, at den danske regering har ladet sig overvælde og har givet køb over for usaglige argumenter i sine forhandlinger med andre EF-nationer. Fiskenes mener, at kvoterne i forhold til Danmarks hidtidige stilling som langt den største fiskerination inden for EF er helt ude af proportioner med, hvad historiske rettigheder skulle sikre dem. Fiskenes er af den opfattelse, at meningen med at gå ind i EF bl. a. var den, at her fik den dygtige chancen for at konkurrere i en større sammenhæng og på et større marked, at meningen var, at i Fællesskabet skulle enhver af de ni landes borgere finde og optage den plads, hvor de kunne yde det meste og det bedste til fordel for alle inden for Fællesskabet – en ideel arbejdsdeling.

Danske fiskeres dygtighed har været en torn i øjet på de regeringer, hvis fiskere er

[Erlendsson]

mindre effektive, og danske fiskere blev lagt for had. Det startede med en voldsom nedgørende kritik af det danske industrifiskeri, og det var tydeligt, at det havde den tilsigtede virkning på de danske forhandlere: de blev svækket gennem en skyldbevidsthed, de på ingen måde havde grund til at føle, hvad jeg senere nærmere skal komme ind på.

Dansk radio og fjernsyn greb naturligvis ivrigt lejligheden til at hakke på et stort dansk erhverv med talrige forelæsnings af hr. Møller Christensen med hævet pegefinger i den bedste sendetid. Fiskerne skulle nærmest føle sig som en uansvarlig gruppe, der miljøforurenede og opfiskede profitter på det arbejdende folks bekostning.

Hvad er så en fiskers gennemsnitsfortjeneste? I 1977: 88.000 kr., men da det drejer sig om 200 fiskedage på gennemsnitlig hver 16 timer, er det en timeløn på 27 kr., og for den løn er intet beregnet til vagter og sejlads, tilsynet med skibet, transport til de forskellige havne samt klargøring af grej og kutter. Når resultatet af regeringens eftergivenhed nu efter alt at dømme vil resultere i en nedskæring på ca. 25 pct., er det naturligt, at fiskerne føler sig truet. Derfor spørgsmålet til statsministeren:

»Hvad vil regeringen foretage for at tilvejebringe tålelige forhold for danske fiskere?«

Det foreløbige svar er kendt, det er ikke overraskende og går ud på, at der skal gives subsidier til fiskeriet, der, selv om det drejer sig om millionbeløb, tæller uendelig lidt i forhold til de milliardbeløb, fiskerierhvervet omsætter og nu søger erstatning for efter den bratte nedgang i erhvervets indtjeningsmuligheder. Men regeringens måde at behandle fiskernes problem på svarer nøje til socialdemokratiets vanlige økonomiske løsningsmodel: hvad der for dansk erhvervsliv tabes af svage talsmænd under forhandlinger med fremmede magters repræsentanter, skal erstattes med økonomisk hjælp og understøttelse fremskaffet ved øget skattetryk og forøgelse af udlandsgælden.

I en del dagblade har der været antydninger af, at regeringen har givet et løfte om på lang sigt at styrke dansk fiskeripolitik. Er der realitet i dette løfte? Det er mit spørgsmål til statsministeren. Desværre ikke på nuværende tidspunkt, men vi håber, der vil komme det efter denne debat; det vil vi opfordre regeringen til. Men selv et negativt svar fra rege-

ringen i dag vil have værdi for fiskerne, for så ved de, hvor de står.

Statsministeren (Anker Jørgensen):

Det er sikkert nødvendigt endnu en gang at understrege, at dansk fiskeris problemer ikke er noget specielt dansk problem. Det er i hvert fald sådan, at fiskere praktisk talt over hele verden har præcis de samme vanskeligheder og de samme problemer, som danske fiskere i øjeblikket slås med, og som derfor de forskellige landes regeringer og parlamenter også i høj grad arbejder med og også slås for for at tilgodese fiskernes interesser. Men baggrunden kender vi jo alle; alligevel fiskes der jo i rørt vande på en utrolig usaglig måde, i Danmark først og fremmest af fremskridtspartiet.

Jeg vil gerne understrege, at ved en vurdering af det danske fiskeris problemer spiller det en væsentlig rolle, at forhandlingerne om en fælles EF-fiskeriordning ikke er afsluttet og ikke har kunnet afsluttes. Der er en aftale imellem de otte af EF-landene om at anvende EF-Kommissionens forslag til en intern fiskeriordning som overgangsordning for 1978. Det betyder, at EFs fiskeripolitik endnu ikke har fundet sit endelige leje, sådan som det jo er tilfældet i alle områder af verdenshavene, hvor man har lignende problemer.

Hvad specielt fiskeriet i Østersøen angår, var dette fiskeri frit indtil 1977. Derefter er der gennemført en kvotering for visse fiskearter gennem den baltiske fiskerikommission. Fastlæggelsen af de samlede kvoter sker på basis af videnskabelig rådgivning fra det internationale havundersøgelsesråd. De kvoter, der gælder for 1978, blev forhandlet af Danmark under deltagelse af repræsentanter for fiskeriets organisationer; glem det ikke! Det blev accepteret af organisationerne for at undgå en situation med helt ureguleret fiskeri i Østersøen. De kvoter indgår i EFs kvoteforslag for 1978, og EF-Kommissionen deltog som observatør i den baltiske fiskerikommissions forhandlinger.

Det er blevet hævdet, både at de danske kvoter er for små i forhold til tidligere fangster, og at der er fisk nok til en udvidelse af de samlede kvoter i Østersøen. Danmark har derfor taget initiativ til, at man undersøger mulighederne for en indkaldelse af den balti-

[Statsministeren]

ske fiskerikommission, for at der kan foretages en fornyet vurdering af de samlede fangstmængder for fiskeriet i Østersøen. Dette sker som sagt på baggrund af gentagne udtalelser fra danske fiskere om, at torskeforekomsterne i Østersøen synes at være betydelige. Vi har, til trods for at vi mener, at alle beslutninger er truffet på et sagligt grundlag, alligevel foretrukket at være åbne over for de påstande og oplysninger, der kommer frem fra fiskerne selv.

Der foreligger imidlertid ikke fra videnskabsmændenes side beregninger, der underbygger disse udtalelser, men det bør alligevel undersøges, om der er mulighed for på denne måde at forbedre de danske fiskeres vilkår.

I denne forbindelse kan jeg pege på, at der efter forhandling med fiskeriets organisationer – altså igen efter forhandlinger med fiskeriets organisationer – er gennemført en række reguleringer, der dels tager sigte på at forbeholde dele af Østersøen for fiskerfartøjer indtil en vis størrelse, dels at tillade mindre fiskerfartøjer at fortsætte et begrænset fiskeri, selv om der indføres midlertidigt stop for fiskeriet af torsk.

Henimod slutningen af året skal der ske forhandlinger i den baltiske fiskerikommission om kvoter og fangstreguleringer for 1979. Det er vigtigt, at de erfaringer, der er indhøstet fra kvotereguleringerne hidtil, inddrages i forhandlingerne, og det ved vi vil ske.

Men også forhandlingerne for 1979 vil være vanskelige; de er vanskelige, simpelt hen fordi Østersøen nu er opdelt i en række nationale fiskerizoner. Det er ikke noget, den danske regering selv har fundet på; det skete, efter at Sverige som det første land traf beslutning om at udvide sit fiskeriterritorium. Også Danmark har derfor måttet tage dette skridt til beskyttelse af danske fiskeres interesser.

Som følge af begrænsningerne i fangstmulighederne har regeringen fremsat forslag om etablering af en midlertidig oplægsordning for fiskerfartøjer. Der vil ifølge forslaget kunne ydes en oplægningspræmie for fiskerfartøjer på over 5 BRT, såfremt fartøjs ejeren på forhånd giver tilsagn om en oplægning af fartøjet i en periode på mindst 90 på hinanden følgende dage i 1978. Denne såkaldte præmie vil i det enkelte tilfælde blive sat i relation til fartøjets forsikringssum med mu-

lighed for at tage hensyn til de faste omkostninger i oplægningsperioden. Den samlede ramme for oplægningsordningen er sat til et beløb på 25 mill. kr.

Også ideen og tanken i dette forslag er i og for sig et produkt af de rådslagninger, der nu engang har været imellem regeringen på den ene side og fiskeriorganisationerne på den anden side. Alligevel fremstiller man det, som om regeringen bare uden hensyn til nogen kører et fiskerifjendtligt løb.

For at yde fiskerierhvervet likviditetsstøtte agter regeringen også i 1978 at stille et beløb på 50 mill. kr. til rådighed inden for Kongeriget Danmarks Fiskeribanks lånerammer med et rentetilskud fra statskassen på 5 pct. p. a., der forudses ydet som kontantlån til markedsrente med fradrag af rentetilskuddet og med en løbetid på 10 år. De første 2 år vil det være rente- og afdragsfrit.

Hensigten med denne ordning er at give mulighed for at støtte erhvervsfiskere, der er kommet i økonomiske vanskeligheder på grund af disse fangstbegrænsninger, som ikke er noget specielt dansk, men noget, der går igen i alle lande.

De to lovforslag tager alene sigte på at afhjælpe de akutte problemer for erhvervet. Fiskeriministeren har samtidig anmodet fiskerikommissionen om at fremskynde sit arbejde med den mere langsigtede fiskeristrukturpolitik, således at tinget hurtigt i den kommende samling kan behandle forslag om foranstaltninger med et videregående sigte. Også disse forslag er forhandlet med fiskeriorganisationerne.

Afslutningsvis kan jeg også understrege, at vi ved de internationale forhandlinger på alle områder søger at skabe de bedst mulige vilkår for danske fiskere. Vi må imidlertid se i øjnene, at der er sket væsentlige ændringer i fiskeriets vilkår. Det er der for det første, fordi der er sket en udvidelse af de nationale fiskerigrænser, og i den forbindelse må vi tillægge det afgørende betydning, at vi som medlemmer i EF får adgang til det fælles EF-territorium, ellers ville danske fiskeres muligheder blive endnu mere begrænsede. Men for det andet indebærer det også en begrænsning af fiskeriets muligheder, at det er nødvendigt at begrænse fangsten af visse fiskearter. Det er ubehageligt, men det er uundgåeligt; det er uundgåeligt, hvis vi skal

[Statsministeren]

sikre et stabilt fiskeri i det lange løb i de kommende år.

Det er disse vilkår, vi skal søge at administrere bedst muligt, både gennem vores interne reguleringer og ved internationale forhandlinger. Det er af afgørende betydning for vores muligheder for at komme bedst muligt gennem vanskelighederne, at alle parter erkender situationen, som den er, og søger at tilpasse sig til de nye vilkår. Til gengæld må man advare mod alle dem, der prøver på at gasse situationen op og dermed er totalt usaglige, ikke mindst da det er af betydning for dansk fiskeris omdømme og dermed også overlevelsesmuligheder, at de internationale aftaler respekteres. Internationalt når vi naturligvis længst ved at være en virkelig troværdig samarbejdspartner.

Hr. Erlendsson sagde forskellige ting; jeg kan ikke kommentere det hele. Hr. Erlendsson talte f. eks. om dansk TVs behandling af denne sag. Det er egentlig ikke min opgave at forsvare TV, men man kan jo komme ud for så urimelige angreb på et massemedium, som ikke har direkte mulighed for at tage til orde, at man må sige noget: Hvad er sandheden om denne situation for fiskeriet? Det er, at de demonstrerende fiskere igen og igen har haft mulighed for at komme til orde igennem dansk TV. Der er ingen i den danske befolkning, som regelmæssigt ser TV, der ikke er fuldstændig klar over, hvad det var, de demonstrerende fiskere mente og ønskede, i den situation man stod i. Denne saglige måde at kommunikere oplysninger for fiskerne på fortjener ikke den urimelige og helt usaglige behandling, som man her kom ud for.

Skulle man endelig angribe dansk TV – og det vil jeg godt gøre – skulle det være for dette helt urimelige, at man refererede hr. Glistrup, da han talte for fiskerne, for magen til agitatorisk sludder og vrøvl og meningsløshed, også antiinternationalt, skal man lede længe efter. Derfor er det urimeligt, at dansk TV leverer den slags ting videre.

Hr. Erlendsson skal selvfølgelig have tak for, at han her står op og siger, at der ikke er nogen i fremskridtspartiets gruppe, som ikke erkender, at blokaden er ulovlig, men så vil jeg til gengæld sige: der er ingen, der er i tvivl om, at fremskridtspartiet og i særlig grad fremtrædende medlemmer af dette parti har blæst til situationen, blæst den op og i

virkeligheden har medvirket direkte til, at den blev ulovlig.

Hr. Erlendsson sagde, at fiskerne er ærlige og selvhjulpne folk. Det er jeg enig i, og så er det kun rart at konstatere dette. Samtidig må man altså også konstatere, at de kom ud på en boldgade, som de ikke burde være kommet ud på, men det er der også andre ærlige og selvhjulpne folk, der er kommet, og dér har fordømmelsen jo været ganske entydig fra fremskridtspartiets side.

Dérfor vil jeg sige til hr. Erlendsson: det er dobbeltspil, det, som fremskridtspartiet spiller. Hr. Erlendsson siger ét, hr. Glistrup noget totalt andet, og det er den metode, som man ikke bare anvender i fiskerisagen, men også på så stor en sag som forsvarsproblemerne og i det hele taget gang på gang. Man er en mester i bogstavelig talt at fiske i rørt vande, og det kan ikke undgås, at der momentvis er situationer, hvor man får en anledning, og den udnytter man særdeles godt.

Jeg siger tak til hr. Erlendssons indlæg her. Der er én ting, der var udpræget, og det var en hadsk og usaglig undertone i hele hr. Erlendssons indlæg. Det var urimeligt at gøre det på den måde, men det passer meget godt til den metode, som fremskridtspartiet anvender her i tinget.

Erlendsson (FP):

Jeg skal ikke bruge min tid til at svare på de meget hårde og uretfærdige anklager, som statsministeren rettede mod mit parti eller mit partis leder. Jeg vil gerne bruge dette til en saglig debat og til at vise, at regeringen måske nok har haft god vilje, men ikke har forstået, at man har brugt ensidige argumenter politisk bevidst fra den anden side for at skade danske fiskeres interesser.

Statsministerens svar var derfor ikke den helt store overraskelse. Statsministeren er ikke inde i fiskernes problemer – han har andre opgaver at tage sig af først og fremmest – men det er regeringen, der skal skifte politik også på et område, der gælder det tredjestørste danske eksporterhverv, derfor måtte forespørgslen rettes til statsministeren.

Jeg skal først sige lidt til den nødvendighed, som alle må bøje sig under, og som statsministeren mener er, at fiskebestandene overalt i verden er truet på grund af overfiskning; det var faktisk det, statsministeren

[Erlendsson]

mente. Erfarne aktive fiskere, som jeg har kendt gennem mange år, benægter dette. Ikke, at visse fiskearter tid efter anden har været bestand for voldsomme svingninger i bestanden – det har de – men når der har været nedgang i fiskeriet i én art, har der været opgang i andre. Nedgangsperioder har været nogen tid, og pludselig har bestandene atter været store. Men det har altid været nye redskaber og nye fiskemetoder, der har skullet have skylden for nedgangen. Det gjaldt ved indførelsen af snurrevoddet, ved indførelse af trawlet osv. osv. Dommedagsprædikanterne havde hver gang en stor tid, og de er meget populære i vor tid på et hvilket som helst område.

Jeg vil naturligvis ikke hævde, at fiskerne har al viden og havbiologerne slet ingen. Men biologerne er i virkeligheden aldeles ikke så sikre med hensyn til deres forudsigelser eller rationelle i begrundelsen for deres anbefalinger. Hr. Tambs-Lyche, en norsk videnskabsmand bosat i Danmark, som er ansat ved The International Council for the Exploration of the Sea, der har til huse på Charlottenlund slot, advarede ved Europarådets fiskerikollokvium på Malta i oktober 1977 indtrængende imod at drage for vidtgående konklusioner af statistikker, der var fremlagt til belysning af situationen i Nordøstatlanten, hvis fangstresultater viste et fald fra 1974 til 1975, der blev fremhævet som faretruende. Hr. Tambs-Lyche pointerede for det første, at 1976-fangsterne var steget i mange af landene, således at sammenligninger mellem 1974- og 1976-tallene eller mellem 1975- og 1976-tallene ville give et helt andet billede, altså ikke nogen nedgang, men det modsatte. Hr. Tambs-Lyche gjorde for det andet opmærksom på, at det var misvisende at bruge tal så langt tilbage som til 1962, fordi basis for opstilling af statistikkerne var forskellige fra de nu anvendte. For det tredje: tabeller over de enkelte landes fangstmængder var ikke tilstrækkelig oplysende. Der burde også være fangsttal pr. havareal. Endelig gjorde hr. Tambs-Lyche for det fjerde opmærksom på, at fangstudbyttet fra Nordsøen fordoblede fra 1½ til 3 mill. t i løbet af 10 år, og at kun en del af denne forøgelse brugtes til fiskemel og fiskeolie. Fangsten af konsumfisk steg ligeledes.

Det er måske overraskende for nogle her i salen, at jeg bruger så megen tid til at citere

en videnskabsmands kritik af sit eget fags statistikker. Jeg gør det med velberåd hu, fordi jeg er sikker på, at der nok skal være et betydeligt antal af medlemmerne her, som tror, at den videnskabelige publikation altid bringer den endelige sandhed. Disse fortjener at blive rystet i deres autoritetstro for at kunne fæste lid til den del af sandheden, fiskerne sidder inde med. I realiteten er det jo således, at det er vanskeligt for alle andre end videnskabsmænd at bedømme, hvad der er videnskabelig sandhed.

Men hvad er det, der tilsyneladende er sket på det politiske plan? Politikerne i måske 8 af de 9 EF-lande har uden videre adopteret ideen om overfiskning og er gået ind for kvotering af fangsterne for at redde bestandene. Fiskerne siger derimod, at fredning fører til færre fisk og en svagere bestand, at fangstpladserne skal dyrkes, at dér hvor der fiskes, strømmer fisken til, at bestandene skal holdes nede for at give optimalt udbytte.

Det lyder jo helt forkert. Men hvad sagde en tysk havbiolog, G. Hempel, Institut für Meereskunde, Universität Kiel, på Maltamødet? Han sagde, at det teoretisk er således, at en udbyttet fiskebestand producerer mere fiskekød pr. år end en ikke udbyttet fiskebestand, der for en stor del består af gamle fisk med ringe produktivitet. Det er kun indtil den yderste grænse fortsat tung befiskning, der bringer fiskebestanden i fare. Og Tambs-Lyche fortsatte:

»I de fleste tilfælde er det vanskeligt at afgøre, om en iagttagen hurtig nedgang i fiskebestande skyldes overfiskning eller klimaforringelse, der påvirker fiskens miljø i havet.«

Det sidste har vi talrige eksempler på. For at nævne et enkelt, hvorom ingen kan være i tvivl: torskens opkomst og fremgang i de grønlandske farvande i 1950erne og 1960erne, påfølgende kraftig tilbagegang i begyndelsen af 1970erne, og nu er der igen så mange torsk, at biologernes torskekvote synes helt urealistisk lille.

Et andet meget kendt historisk eksempel på fiskerigdom, der kom og gik, er Øresundsilden, der i middelalderen var en af rigets vigtigste eksportvarer. Herfra blev det meste af Europa forsynet. Silden blev handlet på det årlige Skanørmarked, og på sit højeste kunne silden efter sigende ligefrem skovles

[Erlendsson]

direkte fra vandet op i bådene. Silderigdommen forsvandt igen, længe før industrialisering, motorisering, miljøforurening, atomkraftværker eller andet menneskeskabt ødelæggelsesmiddel kunne sætte dommedagsprædikanternes basuner på højtryk.

Om sildebestanden i Nordsøen sagde Hempel i sin Maltarapport, at den har undergået store forandringer de sidste 15 år. Nedgangen begyndte i den sydlige stamme i 1940'erne, tydeligvis på grund af manglende regeneration, og blev forstærket i de tidlige 1950'ere samtidig med indførelse af trawlfiskeri på gydepladserne og industrifiskeri rettet mod sildeyngelen i den østlige Nordsø. Men samtidig blev det traditionelle fiskeri efter torsk, kuller, hvilling og rødspætter betydelig mere produktivt, og siden 1950 er afkastet af dette fiskeri mere end fordoblet. Så er spørgsmålet naturligvis, hvilken fisk der skal foretrækkes. Det er tydeligt, at fiskearterne afløser hverandre.

Fiskernes forvisning om, at fredning ned sætter udbyttet, bekræftes ligeledes af Hempels rapport. Hempel siger, at umiddelbart efter anden verdenskrig var den numeriske mængde af alle fiskearter lav i alle dele af Nordsøen. Der var store, men få fisk. Fra 1950 og videre frem var der begyndende vækst i mængden af alle arter, og det blev endnu mere udtalt i 1960'erne på grund af nogle meget store årgange i forskellige fiskebestande samtidig med en betydelig bedre tilvækst. Adskillige fiskesorter voksede meget hurtigere og blev kønsmodne et år tidligere end normalt, hvilket f. eks. bevirkede en femdoblet forøgelse i den gydemodne rødspættes forekomst fra 1950 til 1970. Torske-landingerne blev mere end tre gange så store i løbet af 15 år, og kullerfangsterne var 10 gange større i 1970 end i 1964. Hempel tilføjer, at der ikke kunne gives nogen simpel forklaring på disse stigninger, hvilket man nok kan tillade sig at fortolke på den måde, at de i hvert fald til dels var uforklarlige selv for biologerne.

Jeg kunne blive ved meget længe med at omtale de mange punkter, hvor biologerne i virkeligheden udtaler sig på linje med praktiske fiskeres erfaringer. Det eneste moment, der imidlertid synes at være trængt virkelig ind hos de politiske forhandlere, er begrebet overfiskning, til stor skade ikke mindst for dansk fiskeri. Derfor skulle netop vore for-

handlere have sat sig virkelig godt ind i fiskekøproduktionens kompleksitet. Fiskerne mener – og fremskridtspartiet mener – at en enkelt nation blandt de ni bevidst og ensidigt har brugt den store stigning i de danske fiskefangster – fra 442.802 t i 1954 til 2.049.153 t i 1975 – til at kræve reduktion af specielt de danske fangster, til trods for at Andersens og Ursins Nordsømodel 1977 lader formode, at Nordsøen kan give næsten dobbelt så store årlige fangster som de nuværende ved at reducere torskebestanden og holde makrelbestanden nede, fordi disse to fiskearter æder betydelige mængder af fiskeyngel.

Hempel konkluderer, at det i Nordsøen faktisk er umuligt kvantitativt at udskille de klimatiske forandringer og de menneskeskabte direkte og indirekte fremkaldte påvirkninger gennem fiskeriet som årsag til ændringerne i fiskebestanden, og han understreger, at ingen af fiskebestandene, undtagen muligvis nogle sildestammer, er i virkelig fare. Det er ordret citeret, som det meste af, hvad jeg her har sagt. Erfaringen viser, siger han videre, at genvækst og fornyelse efter kraftig udnyttelse og udbytning kan ske temmelig hurtigt.

Med hensyn til Østersøen fortjener det at nævnes, at hr. Tambs-Lyche ved samme lejlighed erklærede, at Østersøen har en sensibel økologisk balance, men at fangsterne aldrig havde været så høje som nu, 1 mill. t årligt. Her er igen et punkt, hvor man burde lytte til erfarne fiskere, der beklager sig over de efter deres mening alt for små kvoter af brisling. »Der mundstår brisling i Østersøen,« siger de; »den fortrænger silden og derefter torsken. Så er der kun brisling tilbage, og så siger man, at det er torskefiskeriets skyld.«

Jeg er gået så stærkt ind i disse rent fiskerimæssige og havbiologiske problemer for at vise, at der er en overmåde stærk baggrund for et politisk initiativ. Samtidig er det en lykke for dansk fiskeri, at det er lykkedes den engelske fiskeriminister, John Silkin, at sabotere vedtagelsen af en endelig fiskerikonvention for EF-landene. Det giver den danske regering den nødvendige lejlighed til at spille ud politisk på et nyt og bedre grundlag, nemlig ved at forlange den genforhandling, som kan sikre dansk fiskeris fortsatte beståen.

Fremskridtspartiet er imod nationale kvoteringer. Vi ser ingen begrundelse for nationale kvoteringer. Det rigtige er, at retten til

[Erlendsson]

at fiske i det fælles EF-hav skal være ens for alle fiskere inden for EF. De fiskere, der fisker bedst og mest effektivt, må blive dem, der skal fiske, in casu de danske fiskere. Det vil give den bedste og billigste produktion til gavn for alle EF-borgere. De andre må så søge over i erhverv, hvor den pågældende nations erhvervsliv er på toppen i forhold til dansk produktion.

Men kan nationale kvoteringer ikke undgås, må danske fiskere forlange, at regeringen nu går til modangreb over for den engelske regering. Det kan ikke tolereres, at enighed om fiskerirettighederne i EF skal ske på bekostning af det effektive danske fiskerierhverv.

Svend Andersen (Bornh. a.) (S):

Forespørgslen lyder: »Hvad vil regeringen foretage for at tilvejebringe tålelige forhold for de danske fiskere?« Man kunne jo stille spørgsmålet til fremskridtspartiet og spørge, på hvilken måde partiet vil medvirke til at skabe disse tålelige forhold for fiskerne.

Det er socialdemokratiets opfattelse, at fiskerierhvervet er af stor betydning for vores valutaindtjening og for beskæftigelsen. For at sikre erhvervets fremtid anser vi det derfor for at være af stor betydning at tage hensyn til, at der er nøje sammenhæng imellem den mængde fisk, der er til rådighed, og de mængder, der fanges. Fremskridtspartiets holdning på dette punkt har jo hidtil været, at der bare skal fiskes frit og uhæmmet, uden hensyn til om der vil være noget at fange for fiskerne i de kommende år, altså uden at gøre noget for at sikre erhvervets fortsatte eksistens.

Det er nødvendigt, at vi indgår internationale aftaler på området, og derfor har Danmark også for længst tilsluttet sig tankerne om en fælles strukturpolitik for fiskeriet inden for EF. Denne strukturpolitik vil, når dens endelige udformning foreligger, være af afgørende betydning for det danske fiskerierhverv. Men også denne strukturpolitik har fremskridtspartiet stemt imod. Vi har ved ændringer i saltvandsfiskeriloven sikret, at de kvoter, der er til rådighed for danske fiskere, ikke kan opfiskes af udenlandske kuttere, der er indregistreret i Danmark. Denne holdning har fremskridtspartiet ligeledes stemt imod. For at opnå den bedst mulige udnyttelse af

den fangede fisk og derved en bedre pris til den enkelte fisker har folkettinget vedtaget en lov om tilskud til visse strukturændringer inden for konsumfiskeindustrien. Denne lov stemte fremskridtspartiet også imod. Det samme var tilfældet, da loven om tilskud til ansættelse af fiskerikonsulenter, der kunne varetage fiskerierorganisationernes interesser, skulle vedtages.

Der er altså her fra regeringens side fremsat og der er fra en række partier her i folkettingen vedtaget beslutninger til gavn for fiskerierhvervet. De efterfølgende punkter på folketingets dagsorden er også et led i regeringens politik til gavn for fiskerierhvervet, som sikrer, at der ikke sker utidige indskrænkninger af kutterflåden. Det er også et forslag, som jeg har forstået at fremskridtspartiet vil stemme imod. Vi må altså konstatere, at det ikke er med fremskridtspartiets medvirken, der kan skabes tålelige forhold for de danske fiskere.

Det forhold, at de aftalte fangstmængder for torskefiskeriet i Østersøen for 1978 har vist sig at være utilstrækkelige, har skabt store problemer for fiskerierhvervet med periodvis fiskestop. Jeg har derfor med tilfredshed konstateret, at de mindre fartøjer, der jo skal hente deres årsindtægt hjem ved fiskeri fordelt over hele året, kan fortsætte fiskeriet, selv om der indføres midlertidige fiskestop.

Det må tillige hilses med tilfredshed, at regeringen har taget skridt til at indkalde den baltiske fiskerikommission for ved en genforhandling at få foretaget en fornyet vurdering af kvoterne for resten af 1978. Torskekvoten er for hele Østersøområdet fastsat til ca. 6 pct. under fangsterne for 1977. Danmarks andel er imidlertid ca. 40 pct. under fangsten i 1977. Denne store begrænsning af det danske torskefiskeri og den omstændighed, at der er enkelte lande i området, der ikke vil kunne opfiske den tildelte kvote, må give et begrundet håb om en ændring af kvoterne for resten af 1978 og en ændret fordeling af kvoterne for 1979.

Ved de forestående forhandlinger i den baltiske fiskerikommission vil det også være af stor betydning at få opløst de nationale fiskerizoner i området. Disse zoner er til stor gene for det danske fiskeri, ikke mindst nu hvor laksefiskeriet for alvor skal til at starte.

Set ud fra en vis synsvinkel vil mange måske betragte fiskerierhvervet som et af de

[Svend Andersen (Bornh. a.)]

mindre erhverv, men for enkelte egne af vort samfund er erhvervet af afgørende betydning for beskæftigelse og indtjening. Jeg kan nævne som et eksempel, at der på Bornholm er ca. 2.000 personer ud af 20.000 erhvervsbeskæftigede, der er beskæftigede inden for fiskerierhvervet. En nedgang i fangsterne på ca. 40 pct. vil derfor være af katastrofal stor betydning. Tilsvarende eksempler vil kunne nævnes for andre områder af landet. For disse områder er det altså ikke bare et spørgsmål om en fiskeripolitik, men det er i allerhøjeste grad et spørgsmål om en samlet erhvervspolitik, der sikrer lokalsamfundets muligheder for at få del i den almindelige udvikling i samfundet.

Vi er i socialdemokratiet overbevist om, at fiskeriets fremtid kun sikres gennem midlertidige begrænsninger, der er baseret på internationale aftaler. Hovedkriteriet for en kvotefordeling internationalt såvel som nationalt bør efter vores opfattelse være det traditionelle fiskeri i det pågældende farvand. Kun herved vil vi kunne lave en fordeling, der falder i tråd med tankerne om en egnsudviklingspolitik.

Uwe Jensen (Ribe a.) (FP):

Er den af hr. Svend Andersen (Bornh. a.) omtalte milliontilskudspolitik regeringens og socialdemokratiets svar på ønsket om at skabe tålelige forhold for de danske fiskere? Tror regeringen virkelig, at fiskerne resignerer, og at de siger farvel til deres arbejdsomme, men frie liv for i stedet at spise nådsens brød på de tilskudsvilkår, som staten til enhver tid vil afspise fiskerne med? Den ligger ikke til fiskerne, denne støttepolitik, dette bare at skulle stå med hatten i hånden. Det, fiskerne har lært gennem generationer og har været respekteret for i alverdens lande, skal nu fra biologers og andre teknokraters side mistænkeliggøres og sidestilles med alvorlige forbrydelser. Ingen kan åbenbart få biologerne til at indrømme, at de har taget gennemgribende fejl med hensyn til fiskemængden, end ikke når fiskerne ved selvsyn kan konstatere, at havet vrimler med fisk. Havbiologer vil kun bruges til at nedsætte kvoter med, ikke til at sætte dem i vejret. Gav man fiskerne lov til at fiske, skulle de også nok i fremtiden klare sig selv.

Jeg har tidligere peget på, at fiskestammerne vandrer, og når vi ikke fanger dem, når de er inden for vort territorium, så fanger nabostaterne dem; når de kommer derover; for det er jo ikke fisken, man vil beskytte. De andre landes optrappede fiskeri harmonerer slet ikke med de tildelte danske kvoter. Det, der foregår, er en bevidst udmanøvrering af Danmark som førende fiskerination, en simpel hævnakt over for dansk branchekendskab og dygtighed. Hovedårsagen til miseren er den danske regerings manglende forståelse og manglende interesse for fiskeriet og dets problemer i de vande, som danske fiskere har haft fangstadgang til gennem århundreder. Danmarks historiske fangstretigheder og årelange fangstmængder er bare blevet tildelt andre lande med de danske regeringsforhandlers velsignelse, og det gælder såvel lande uden for som inden for EF og uden for og inden for det fælles EF-hav. Norge bl. a. opkøber for tiden fiskerfartøjer en masse. Norge vil udvide konsumfiskeriet i områder, hvortil de ikke tidligere har haft adgang, hvor de ikke tidligere har fisket, og de er i færd med nu at opbygge en stor snur-revodsflåde. I Esbjerg er der de næste par uger ikke mindre end 6 store trawlere på tvangsauktion. I hvert enkelt tilfælde følger der menneskelige tragedier efter, og vi må også snart regne med lignende tal fra Bornholm.

Det er derfor magtpåliggende, at regeringen holder sig til fremskridtspartiets opfordring til statsministeren af 9. maj 1978 om uopholdeligt at få genforhandlinger med landene i den baltiske fiskerikommission. Mange lande har tidligere brugt forbehold, når opfyldelsen af internationale krav har vist sig at være for tyngende, og derfor er det for øjeblikket velbegrundet, at Danmark i denne nødsituation er tvunget til at røre ved de internationalt indgæede forpligtelser.

Hvor meget har Danmark egentlig ukritisk forpligtet sig til? Ud over Østersøforhandlingerne må der også snart genforhandles – og ikke bare hyggesnakkes – med vore EF-partnere, for meget snart bliver situationen i det fælles EF-hav, Nordsøen, også utålelig for dansk fiskeri. Men også på dette område havde regeringen travlt med at efterkomme EF-Kommissionens forslag, og uden protest accepterede den danske regering ukritisk de drastiske nedskæringer og indskrænkninger.

[Uwe Jensen (Ribe a.)]

Der har ikke i de referater, jeg har hørt om tale af fra EF-forhandlingerne, været de mindste tegn på bare ganske spæde danske protestpip.

For at kunne se frem til en acceptabel løsning på fiskeriets mange problemer bliver man nødt til at se tilbage. Jeg er glad for, at fiskeriministeren er til stede her i dag. Jeg kan i denne sammenhæng ikke undlade at komme tilbage til fiskeriministerens citat fra fiskeridebatten i Europa-Parlamentet i Strasbourg den 15. februar 1978, som fiskeriministeren henviste til under debatten i forrige uge vedrørende saltvandsfiskeriet, nemlig at jeg i Europa-Parlamentet havde sagt, at danske fiskere udmærket kan se rimeligheden i og nødvendigheden af en kvotering. Det havde været mere rigtigt, om den ærede hr. fiskeriminister også havde citeret fortsættelsen, nemlig dér, hvor jeg sagde: »Kvoteringerne bør ikke være basis for, at andre lande kan foretage en næsten eksplosionsagtig ekspansion.«

Fremskridtspartiet har lige siden stiftelsen været et realistisk parti, der har reageret ud fra det givne grundlag, og selv om kvoteringer ikke er den ideelle løsning og vi stæde har modsat os disse, så er jeg da glad for, at ministeren har læst mit indlæg i fiskeridebatten i Europa-Parlamentet den 15. februar.

Hermed er vi inde på en hel masse af det, som ordføreren for forespørgerne, hr. Erlandsson, kom ind på, nemlig en nedskæring af de danske kvoter, hvor det end måtte være, og en rundhåndet opskrivning af kvoterne såvel hos vore EF-partnere som hos tidligere fiskeripartnere, Norge, Færøerne, Island og andre. Som helhed er jeg tilfreds med, at fiskeriministeren har lagt mærke til, at jeg har bebrejdet fiskeriministeren hans eftergivenhed i den internationale runde, for det er jo knaldhård business det her, og jo mere skrap business der kom ind i billedet, desto mere ville danske forhandlere blive respekteret. Jeg er nemlig aldeles sikker på, at det ikke havde været nødvendigt kritikløst at anerkende EF-Kommissionens kvotefordelingsmæssige oplæg nr. 6 af 16. januar 1978. Det var dette oplæg, England ikke kunne tiltræde 10 dage senere i Berlin og protesterede åbenlyst imod 14 dage senere i Bruxelles – og så havde Storbritannien endda ikke andet end klare fordele af det. Hermed roser jeg ikke Englands holdning til en fælles fiskeripolitisk

løsning, men derimod den engelske landbrugs- og fiskeriministers købmandsmæssige dygtighed. Hans kræmmertaktik kan ingen fratage ham. Gid vi en dag fik en dansk Silkin på vor fiskeriministertaburet!

I stedet for at den danske regering brugte EF-Kommissionens oplæg som et første trin på en trappestige på vej op for dansk fiskeri, så skyndte den danske fiskeriminister sig at ophøje disse ændringsforslag – og jeg siger tydeligt *ændringsforslag* – fra EF-Kommissionen til Ministerrådet til dansk lov ved at udstede bekendtgørelser og cirkulærer herom. Derfor er det yderst betænkeligt og for øvrigt mærkeligt, at regeringen ikke retter sig efter en enkelt sætning i EF-Kommissionens ændringsforslag, nemlig dér, hvor der står – det er stadig væk dokumentation nr. 6 fra den 16. januar 1978, og jeg citerer her fra første side:

»Det er derfor vigtigt, at der tages hensyn til de vitale behov hos og økonomiske udviklingsmuligheder for de befolkningsgrupper i kystområderne, som i særlig grad er afhængige af fiskeriet og de dertil knyttede erhverv.«

Jeg kan ikke se, hvor dette hensyn er blevet brugt fra den danske regerings side over for dansk fiskeri generelt og over for Østersøfiskeriet og Bornholms fiskeri i særdeleshed. Når hverken den danske regering eller de syv øvrige EF-partnere uden om England kunne komme frem til andet end misforstået solidaritet, så kunne man fra dansk side udmærket have brugt de mellemliggende måneder til at genforhandle de foreslåede kvoter i stedet for at videregive EF-Kommissionens ændringsforslag som et diktat til fiskerne og deres organisationer med det danske fiskeriministeriums velsignelse.

En pudsig ting, hvis den ikke var så alvorlig, er, at ikke engang England går ind for skærpede bifangstrater, der på ministerens foranledning blev sat ned fra de før tilladte 20 pct. til 10 pct. Det er en klar dansk forordning. Hvor England selv er fuldt ud tilfreds med 20 pct., hvad angår traditionelt industrifiskeri, så har Danmark, vistnok som eneste land, påbudt 10 pct. Ikke engang den engelske fiskeriinspektion fatter denne danske imødekommenhed.

Man må samtidig undre sig over, at fredninger og kvoteringer rammer EF-lande som Danmark særlig hårdt, når lande som Færøerne, Norge og Island, der jo er med i

[Uwe Jensen (Ribe a.)]

Nordøstatlantalliancen, ikke er i stand til at opfiske deres tildelinger med det bestående grej og er nødt til at forøge deres fiskerflåde i kraft af en omfattende modernisering.

For ganske kort at komme ind på industrifiskeriet, så er det paradoksalt, at disse tre nævnte begunstigede tredjelande i virkeligheden driver et industrifiskeri fuldt ud på højde med Danmark, men at det er Danmark, der bliver hængt ud som skurken i det spil. Ikke bare disse elementer i vore historiske rettigheder er aktuelle. Da vi var med til at udvide den norske fastlandssokkel, behøvede dette jo ikke straks at være ensbetydende med, at Norge også uden videre skulle have dette område fiskerimæssigt set. Forholdene i disse to erhverv er vidt forskellige. Her er bare endnu et bevis på, hvor gerne Danmark vil være tossegod. Norge er først nu ved at etablere en flåde, der kan udnytte ressourcerne i det område, vi så gavmildt har foræret dem.

Når Danmark ikke slår tilstrækkeligt på sine vitale interesser, er der intet at sige til, at de andre syv EF-medlemmer heller ikke gør det, selv om det engelske magtspil ud fra alle betragtninger er i massiv modstrid med hele EF-grundtanken om, at det dygtigste erhvervsliv er det, som skal have lov til at udfolde sig på hele EF-området.

Det danske fiskerierhverv har endnu aldrig oplevet så megen usikkerhed, som man oplever for tiden. Hvor det før – ganske vist allerede i et par år – er gået ud over konsumfiskeriet i Nordjylland og industrifiskeriet fra øvrige øst- og vestkysthavne, så har usikkerheden nu, som vi så det i den forløbne måned, bredt sig til Østersøhavnene og dermed til hele det danske konsum- og industrifiskerierhverv.

Hvad der ville gavne fiskeriet var, om regeringen og socialdemokratiet ville bakke fiskerierhvervet op og støtte vort lovforslag nr. L 171 om kurstabsfradrag for ældre virksomhedslån optaget i udlandet. De nuværende regler går hårdt ud over fiskerierhvervet. Den eneste og hurtigste løsning til undgåelse af alt for mange kuttertvangsauktioner er, at folketinget bakker op omkring fremskridtspartiets forslag herom. Havde venstre ikke torpederet fremskridtspartiets forslag om, at underskud kan føres tilbage og modregnes i tidligere års positive skatteindtægt, var der også adskillige af de nu forestående tvangs-

auktioner over fiskerkuttere, som kunne have været undgået.

Så længe der er rent konkrete forhandlingsemner at tage fat på, kan fremskridtspartiet ikke støtte regeringens og satellitpartiernes forslag om socialhjælp til alt og alle. Ved Danmarks indtræden i EF har man ikke ubetinget samtidig tiltrådt denne harmoniserende socialisering, hvorved nationer, der indtil de sidste par år aldrig har vist interesse for fiskeri, og som heller ikke har haft grej til det, nu pludselig skal have tillagt kvoter, de knap nok selv er i stand til at opfiske. Vi har et tydeligt eksempel herpå i Irland med deres nye, store kvoter. Det er den socialistiske tankegang om millimeterretfærdighed, der hensynsløst er i færd med at kvæle dansk fiskeri.

Når jeg læser fiskeriministerens bemærkninger til lovforslag nr. L 249 om en midlertidig oplægningsordning, vil jeg gerne spørge ministeren, hvorvidt ministeren har tænkt sig at anerkende EFs fiskeriforordninger, så dårlige som de er. Jeg vil ligeledes spørge, hvad ministeren har gjort for at få kvoterne i EF-Kommissionens oplæg fra januar måned sat i vejret, og hvilke initiativer ministeren har taget for eventuelt at få andel i de umådelig store engelske og irske kvoter. Jeg vil også gerne vide, om fiskeriministeren for næste års vedkommende, altså for 1979, hvor vi jo ikke mere hæmmes formelt af formandskabet, og hvor kvoterne skal genforhandles, har tænkt sig at optræde lidt mere på vegne af de danske fiskere og gøre en indsats for, eventuelt ved brug af vetoretten, at få større danske kvoter igennem. Jeg vil også gerne spørge fiskeriministeren, om det ikke er udtryk for en dårlig ledelse fra det danske EF-formandskab, at man siden sammenbruddet i januar af den fælles EF-fiskeripolitiske løsning stadig væk må betragte den fælles ordning som en overgangsordning.

Når jeg stiller et skriftligt spørgsmål til fiskeriministeren om, hvorvidt det er England, der blokerer en fælles løsning, så svarer ministeren skriftligt, at England ikke blokerer en fælles løsning. Så var mit næste spørgsmål: når England ikke blokerer, og når ministerens svar i den mundtlige spørgetid i forrige uge var, at Vesttyskland heller ikke har overtaget Englands rolle dér, så er der jo ingen, der blokerer. Ja men hvorfor kommer der så ingen endelig forordning?

[Uwe Jensen (Ribe a.)]

Ligeledes må man, så længe det hele kun er en overgangsordning, jo kunne genforhandle, for hvad fiskerne har brug for, og hvad der med en smule dygtighed skulle være muligt, det er højere kvoter for hele området.

Kofoed (V):

Ved denne forespørgselsdebat kan man stille 3 spørgsmål: Hvordan er situationen i dag? Hvordan har man båret sig ad indtil nu? Hvad bør man gøre?

Jeg synes, man først må konstatere, at Danmark har $\frac{1}{3}$ af det samlede fiskeri inden for EF, og uden at rose os selv kan vi nok sige, at vi er den vigtigste fiskerination inden for Fællesskabet. Vi kan vel også sige, at vi har den mest effektive fiskerflåde. Den har efter min opfattelse en størrelse, en sammensætning, en udrustning og et mandskab, der tilsyneladende er de andre overlegen. Vi kan også konstatere, at vi tonsmæssigt fisker mest. Det skyldes først og fremmest vor specialisering inden for industrifiskeriområdet og de dertil hørende anlæg i land. På konsumfiskeriområdet er England den største fiskerination, men her ligger Danmark på en fin 2. plads, bl. a. i kraft af en moderne fiskeindustri. Så langt, så godt.

Efter at kravet om 200 sømil blev almindeligt, har fiskeriproblemerne ændret sig væsentligt både i Nordsøen og i Østersøen. Det skyldes bl. a., at Nordsøen i forvejen blev befisket ret kraftigt, det vil sige, at dens ressourcer, især af sild, var i aftagende. Det medførte, at man, inden vi kom ind i Fællesskabet, gennem NEAFC forsøgte at lave en kvoteringsordning, så man kunne få en rimelig balance inden for fiskeriressourcerne. Jeg siger dette på nuværende tidspunkt, fordi der er nogle, der mener, at fiskeriproblemer kun er opstået, siden vi er kommet ind i Fællesskabet. Må jeg i den forbindelse sige, at vi fra dansk side har stået på det plan, at man skulle regulere fiskeriressourcerne efter internationale forhandlinger og aftaler. Det må være rimeligt, at en demokratisk nation står på denne form for politik.

Så ved jeg godt, at man selvfølgelig kan kaste skylden på biologerne, der siger, at der er for få fisk, og derefter laver man en kvota, og så siger fiskerne, at der er fisk nok. Jeg vil bare sige, at disse aftaler om kvoteringsordninger osv. selvfølgelig også bygger på et

biologisk grundlag, men det væsentlige ved kvoteringsaftalerne må vel nok siges at være, at de er politisk bestemt ud fra den simple forudsætning, at når der bliver mangel på en ting – det vil sige, at der bliver en vis form for rationering – så vil hver nation forsøge at undgå at få nedskæringer, hvor man ellers skulle have nedskæringer, eller sagt med andre ord, mere brutalt, at så går det ud på for enhver nation at rage så meget til sig af den totale kvota som muligt.

Dette er de realistiske kendsgerninger. Så kan man selvfølgelig som hr. Uwe Jensen (Ribe a.) stå op og være den, der er virkelig klog, og som kan det hele – det er altid nemt, når man står udenfor, så kan man sagtens kritisere: forhandlerne er udygtige, de er nærmest dumme, Danmark bliver agterudsejlet overalt.

Jeg kan til hr. Uwe Jensen (Ribe a.) sige, at jeg selv har haft ansvaret for kvotaforhandlingerne i 1974, hvor man skulle køre den hårde linje, for nu skulle Danmark virkelig vise flaget, og vi skulle stå fast. Vi stod fast, vi fik, jeg tror det var 190.000 t sild at fiske i Nordsøen. Men efter 1974 viste det sig, at vi havde fisket omkring 130.000 t. Hvad hjalp så den hårde linje? Den gav os på papiret flere sild, men kendsgerningerne var, at vi ikke kunne udnytte kvoterne. Desuden lagde vi måske op til de problemer, vi har haft med industrifiskeriet senere.

Det er meget nemt at stå udenfor med pegefingeren og sige, at sådan skulle de have gjort. Her er der et bevis for, at vi for så vidt har fulgt den ønsketænkning, som hr. Uwe Jensen (Ribe a.) fremstiller, men jeg er ikke sikker på, at den taktik og den forhandlingsstyrke, vi viste i 1974, virkelig var så succesfuld, som vi på det tidspunkt troede.

Det er måske mærkeligt, at jeg står og indrømmer disse ting nu, man jeg synes, det skal med i betragtningerne for ligesom at give et billede. Det er meget nemt at stå udenfor og sige, at sådan skulle vi have gjort i den situation, men på længere sigt er det vanskeligt at vurdere, om det nu var helt rigtigt.

Må jeg sige om Nordsøproblematikken – alle ved det, vi har jo diskuteret det før – at vi går ind for en fælles fiskeripolitik, fordi alternativet jo havde været, at man havde opdelt Nordsøen efter nogenlunde samme principper som havbunden. Havde det så været til fordel for Danmark? Absolut nej.

[Koføed]

Det havde formentlig ført med sig, at vi havde måttet opgive cirka halvdelen eller 2/3 af vores fiskeri. Det har altså ingen relation til, at man havde forhandlet dårligt med hensyn til olierettighederne, men vi kunne være kommet i den samme situation. Derfor har venstre også støttet regeringen i målet for EFs fiskeripolitik, for vi har ingen alternativer. Det må være rigtigst, hvis man kan få Nordsøen til at blive et EF-hav og dermed forliges på rimelige vilkår med hensyn til, hvordan man skal fordele ressourcerne.

Så kan man bebrejde regeringen, at man ikke har ført forhandlingerne rigtigst. Vi var uenige med regeringen, da man kæmpede vældigt om at beholde 4.000 t sild. Jeg mente ud fra venstres synspunkt, at det var en fejl, fordi de 4.000 t sild medførte så mange problemer på et senere tidspunkt. Det kan man være uenig om, men med hensyn til målet i fiskeripolitikken tror jeg ikke, at vi har været uenige med regeringen i taktikken og i fremgangsmåden. Jeg tror nu nok, at det har kostet os lidt rigeligt at kæmpe for de 4.000 t sild. Det er sket, og det kan ikke nytte noget at begynde at bebrejde regeringen disse ting, men vi advarer.

Det næste, jeg vil bebrejde regeringen, er måske mere vigtigt. Jeg mener, at Danmark har været udsat for en vældig hetz på grund af sit industrifiskeri, og jeg mener, at regeringen ikke kraftigt nok er gået ind i debatten i de andre EF-lande for at forklare baggrunden for vores industrifiskeripolitik. Jeg mener, at man i stærkere grad skulle have fulgt det op med udgangspunkt i Ursinrapporten om balancen inden for de forskellige fiskearter. Dermed kunne man måske have ført en politik over for en opinion i England, som var den stærkeste modstander af dansk industrifiskeri, og forklaret dem, at den eneste mulighed for at ophjælpe konsumfiskebestandene måske er at fremme industrifiskeriet på de arter, som ellers går ind, hvor konsumfiskebestanden er forringet. Jeg mener, at man savner en indsats fra regeringens side for at oplyse den engelske opinion.

Jeg er ikke enig med hr. Uwe Jensen (Ribe a.) i, at vi kunne ønske os at have en hr. Silkin. Ja, nu ved jeg ikke, nu har hr. Uwe Jensen (Ribe a.) jo henvist til forhandlingerne i EF-Parlamentet. Nu skal jeg ikke citere, hvad hr. Uwe Jensen (Ribe a.) ellers har sagt i EF-Parlamentet, men jeg skal prøve at

komme med en vurdering af hr. Uwe Jensen (Ribe a.)s indsats for hans egne fiskeriideer i EF-Parlamentet, og af hvordan de er blevet optaget.

Jeg er i hvert tilfælde godt tilfreds med, at hr. Uwe Jensen (Ribe a.)s indsats har været meget ringe. Ikke én eneste af dem, der beskæftiger sig med fisk, har taget hr. Uwe Jensen (Ribe a.)s udtalelser alvorligt på dette plan. Ikke én eneste gang i de udvalgmøder, han har deltaget i, har han vundet gehør for sine synspunkter. Så jeg priser mig lykkelig over, at vi ikke har en hr. Silkin som fiskeriminister, for hvordan kan man få en person af den slags? Ja men tænk på, at Englands situation jo er helt anderledes end Danmarks situation. England sidder og har fat i den lange ende, mens vi har fat i den korte. Uanset om vi havde ti hr. Silkiner, hr. Uwe Jensen (Ribe a.), så havde vi ikke fået stort andet resultat end nu.

Jeg vil gerne nævne disse ting, fordi det lyder så let at beskæftige sig med fiskeripolitik, når man hører hr. Uwe Jensen (Ribe a.). Når man har været med i disse problemer i 4-5 år, så må jeg sige, at enkle løsninger findes heller ikke her.

Må jeg til slut sige noget om, hvordan man ellers kunne have båret sig ad med at forberede fiskerne. Jeg mener, at det hænger sammen med regeringens almindelige skyden problemerne væk. Jeg mener ikke, at regeringen har forberedt fiskerierhvervet på de situationer, der ville komme. Jeg tror, at regeringen har vidst lige så vel som vi andre, at vi ville komme i disse problemsituationer, som vi er i nu. Man vidste allerede fra 1973, 1974 og 1975, at vi på et eller andet tidspunkt ville ende, hvor vi er endt. Men regeringen har hverken skattemæssigt eller økonomisk forberedt fiskerierhvervet på at tage disse nedgangsperioder.

Jeg forstår stadig væk ikke, hvorfor regeringen afviser venstres forslag om en konjunkturudligningsfond og om udligning af underskud på tidligere års overskud. Jeg mener, at regeringen bør være klar over, at fiskerierhvervet består af enkeltpersonvirksomheder, så hvis de har et overskud, skal de beskattes af det med 60-67 pct. På denne baggrund kan man ikke opbygge en egenkapital, og tallene viser tydeligt, at egenkapitalen i vores fiskerierhverv er forringet med det resultat, at når vi kommer ud for disse sving-

[Koføed]

ninger, så er likviditeten røget, og så går man til staten. Det gør alle andre også, men nogle har lettere ved at få penge end andre. Hedder det Stålvalseværket i Frederiksværk, så får man galant 300 mill. kr. Er det fiskerierhvervet, der består af enkeltvirksomheder, så har man fornemmelsen af, at her skal der spares så meget som muligt, her skal vi slippe med 25 mill. kr., med 50 mill. kr., her skal man være forsigtig med statsmidler.

Det skal vi diskutere i det næste lovfor-slag, men det havde været meget bedre, hvis man havde sørget for, at disse titusinder af fiskerhjerner kunne have haft mulighed for at finde ud af, hvordan de skulle gardere sig i den udvikling, fremfor at man nu overlader det til en eller anden kommission med 15 eller 20 hjerner. Disse 15 eller 20 hjerner kan være aldrig så gode, de er i hvert tilfælde ikke tilnærmelsesvis af samme kapacitet som 10.000 fiskerhjerner – altså ikke fiskehjerner, men fiskeres hjerner.

Hvad skal man f. eks. gøre i Østersøen? Hvilke muligheder har man? Nu kan vi tage et område som Bornholm, som er ret specialiseret i torskefileter og torskefiskeri, men der er ikke økonomiske muligheder for hurtigere at svinge over til andre ting. Der er andre fiskearter i Østersøen, men den økonomiske basis har ikke været til stede. Ergo skal staten træde til. Men hvordan skal staten træde til i den situation? Så har vi problemerne, så er det et politisk ansvar, og så skal vi have en kommission, som for øvrigt vistnok blev nedsat i 1975. Jeg ved ikke, hr. statsminister eller hr. fiskeriminister, hvornår den kommission egentlig bliver færdig. Der var vistnok et rygte om, at den skulle være færdig allerede et halvt år efter, at den blev nedsat. Men den får vel brug for sine ting.

Må jeg så til sidst sige, at der er nogle, der ønsker en løsning gående ud på, at man bare skulle fiske løs. Den slags ønsketænkning må man stærkt advare imod. Som statsministeren rigtigt sagde, er Danmark jo ikke det land, der bestemmer suverænt i Østersøen eller i Nordsøen. Jeg vil gerne sige lige så stærkt, at der kun er ét sted, hvor fremskridtspartiet kan bestemme suverænt over et fiskevand. Det er i hr. Glistrups svømmebasin. Der kan man bare fiske løs. Men i Østersøen og i Nordsøen bliver man nødt til at rette sig efter de demokratiske spilleregler, som består i, at hvis man ikke kan få flertal

for sine synspunkter, så bliver man nødt til at acceptere, hvad der kan opnås flertal om. Så kan man kritisere det, men det kan ikke nytte at sige, at vores politik er at fiske løs. Det er fuldstændig urealistisk, og man skal ikke bilde folk ind, at det kan lade sig gøre, for det kan ikke lade sig gøre. Det er uansvarlig tale, hvis man ikke holder op med at sige den slags ting.

Lowzow (KF):

Jeg skal ikke have noget imod, at vi i dag diskuterer fiskeriet ved en forespørgselsdebat. Der er vel ikke noget, der er mere påkrævet, hvis det er på det rigtige grundlag og med det rigtige formål, nemlig at nå til nogle konkrete resultater. Men det er der ikke meget i oplægget i dag, og det er der ikke meget i debatten indtil i dag der har tydet på.

Det er da givet, at vi her står over for et af de erhverv, der er i den største knibe herhjemme i øjeblikket. Det er et erhverv, der er kommet i knibe, ikke på grund af egen dårlig udfyldelse af deres viden og kunnen, men på grund af internationale forhold og på grund af fysiske forhold.

Vi skal jo diskutere dette i dag ud fra nogle kendsgerninger, bl. a. at havene, hvor det altid tidligere har heddet sig, at de er frie, overhovedet ikke er frie mere, de er ikke ubegrænsede, og de er ikke frie. Man har altid sagt, at når man skulle hente føde til befolkningen og man ikke kunne få nok på landjorden mere, ja, så kunne man bare gå ned i havet og hente ubegrænsede værdier. Man er klar over nu, at det kan man i hvert fald ikke på begrænsede geografiske områder. Med de tekniske hjælpemidler, der eksisterer i dag, står vi og diskuterer ud fra den situation, at man kan producere materiel, tænk bare på de største japanske noter osv., der kan tømme meget store havområder ved intensivt fiskeri. Det kan lade sig gøre. Jeg siger ikke, at det bliver gjort, men jeg siger i hvert tilfælde, at det er uønskeligt, hvis det bliver tilfældet. Men det kan altså lade sig gøre i dag på begrænsede geografiske områder.

Endelig har vi fået den helt store ændring ved det politiske skridt, der skete, da man gik over til 200 sømle grænser. Med det har man faktisk slettet alle de frie områder inden for rimelig afstand fra det vesteuropæiske

[Lowzow]

område, som vi arbejder ud fra. Alt her er reguleret lige så vel som det at køre på en motorvej eller køre ud igennem byen her.

Det er de facts, vi står og diskuterer på grundlag af, og så kan det ikke nytte noget, at man kommer med nogle fantasitanker om, at vi bare skal slå til. Den mindste nation med det største behov er ikke den nation, som skal gå uden om de regler, som gælder, uden om mulighederne for at forhandle. Men der er heller ingen, der siger, at vi ikke må være de bedste til at forhandle, og der er ingen, der siger, at vi ikke burde argumentere bedre. Der kan man måske nok sige i den politiske situation, at det er et spørgsmål, om vi har udnyttet den magt, som formandskabet giver, og de muligheder, som formandskabet giver, godt nok. Det kunne jeg ønske at høre noget om fra regeringens repræsentanter her i dag. Hvad har formandskabet hjulpet os til opnå? Det er jo givet, at når vi har omtalt andre, så har man sagt: ja men det land – det har jeg været ude for i markedsudvalget – har den fordel. Hvordan har vi udnyttet det? Hvad har regeringen opnået ved at have formandskabet og formidlet ved at have formandskabet, som måske ellers ikke kunne være nået?

Vi er ikke uenige om målet med fiskeripolitikken, som andre også har indrømmet i dag, alene af den grund, at de fleste ansvarlige partier her i salen til stadighed har måttet give et mandat i markedsudvalget til, hvad der er sket, og derfor ikke kan vaskes det af sig bagefter. Der er til de fleste forhandlinger givet mandat. Vi var i begyndelsen imod mandatet til indledningen til den situation, vi står i. Vi mener, at hvis man havde fulgt os i den helt indledende fase, så kunne man have stået noget anderledes. Men i dag i de rent konkrete forhandlinger har vi alle givet mandat til det på nær fremskridtspartiet, som jo selv tager det meget let, når de holder mandatet væk.

Vi er altså i en ny situation. Vi skal have fundet ud af, hvordan dette erhverv kan overleve. Hvordan kan vi lade disse mennesker få en rimelig tilværelse i Danmark? Det er ikke kun et spørgsmål om, hvad vores fiskeribiologer siger. Det er ikke kun et spørgsmål om, hvad vores fiskere siger. Det er et spørgsmål om, hvorvidt vi kan overbevise resten af Europa, som vi skal forhandle med, om det rigtige i det, vi siger, og det, vi

tænker. Jeg tror ikke på, at der er nogen, der for alvor, hverken af de praktiske fiskere, som har førstehåndskendskabet, eller af biologerne, på noget tidspunkt tør sige, at nøjagtig det og det er det rigtige: det, jeg siger, det er en sandhed, som er uigendrivelig. Der er selvfølgelig mellemstandpunkter, og det er derfor, de store konflikter kan komme, når man diskuterer, hvor meget vi må fiske, og hvor meget vi ikke må fiske.

Når man ser, hvordan noget ganske ureelt, som i sin tid en amerikansk sanger Bing Crosbys udtalelser, kunne påvirke hele den danske fiskeripolitik og hele verdens stilling til en fiskerisituation, så kan man sige, at det kan vi selvfølgelig gøre med omvendt fortegn, hvis vi kan få solgt vores tanker godt nok. Det er dér jeg mener at hovedproblemet ligger for fiskeriet i dag. Det er simpelt hen at få forhandlingerne til at glide, så der bliver realiteter, om, hvad vi har behov for og i forhold til, hvad vi opnår i forhandlinger med andre lande.

Det kan godt undre, at engelsk fiskeindustri på land i dag udvider ganske betydeligt, bygger, så det er ganske enormt, i de engelske havne, samtidig med at vi fusionerer og lukker på vestkysten. Det virker idiotisk. Men det er den nationale selvoptagethed, det ved vi, det er igen en kendsgerning, som vi ikke kan lave om på, fordi englænderne har fået deres store område. Men hvis ikke vi havde haft Det europæiske Fællesskab, hvis vi ikke havde haft denne realitetsforhandlingsmulighed, som ligger i Det europæiske Fællesskab, så er kendsgerningen jo også, at så havde vi slet ikke været inden for de engelske 200 sømils grænse eller grænsen ud til midtvand. Vi har jo ikke haft chancen. Uanset hvad fremskridtspartiet siger, så ligger chancen i den forhandling og ikke i at gå ud i krig, især når fremskridtspartiet ikke vil give nogen bevillinger til forsvaret.

Men er der så tale om, at vi, hvis vi opnår nok, har reddet dansk fiskeri? Der tror jeg det er politikernes pligt i dag at sige, at der må en omstilling og sandsynligvis en begrænsning til, og at der skal være en rimelig tid til det. Der skal være en rimelig økonomisk situation for fiskerne til at stille sig om i, og der skal være en forklaring om, at det vil ske, og i hvilke terminer det vil ske. Og fremfor alt skal vi støtte os til fiskeriorganisationerne, til de relevante, valgte fiskerior-

[Lowzow]

ganisationer, og gennem dem finde frem til, hvordan strukturen, hvordan erhvervet skal formes. Det er dem, der har den direkte viden, det er dem, der har forstand på det. Der er ingen, der herinde fra Christiansborg kan gå i de detaljer, som skal til for at finde den rigtige politik. Vi må hente den viden, og så må vi få det påsat ind i det politiske system og returnere til erhvervet, at det kan vi få til at passe med økonomi osv. Det kan ikke nytte noget, vi her står og siger: bliv bare ved, eller lover noget. Det kan godt være, at det ikke er populært at sige det, men der skal indskrænkninger til, og jeg håber, at fiskerne, den dag det kommer til dem, værdsætter, at der er nogen, der har sagt det til dem.

Som bekendt har vi vel nærmest fordoblet vores fangstkapacitet igennem 1970'erne. Hvis vi havde fået bare en del af den stigning i fangstkapaciteten, så havde vi måske været i en reelt god situation. Men det har vi gjort under gældende lovgivning. Det har vi gjort under de muligheder, der har været for udlån og for at investere i erhvervet. Man har endda indirekte opfordret fiskerne til det. Derfor ligger der et ansvar på os for at bringe dem ud af disse forhold igen. Vi ved jo godt, at et af de største problemer, i hvert tilfælde når vi kommer om på den anden side af Jylland, i forhold til hvor vi står nu, er udlånsfinansieringen. Det er problemet med de udlån, der er hentet hjem inden 1976, hvor lovgivningen har lavet en grænse. Det er det virkelig store problem i de første måneder af det første år. Hvis ikke man havde de meget store tab på disse lån, så var mange af problemerne væk.

Vi skal også finde ud af at fordele det ligeligt mellem fiskerne. Det kan jo ikke nytte noget, at vi, fordi bornholmske fiskere primært har ligget her, satser alt på de bornholmske fiskere. Andre grupper af fiskere har nøjagtig lige så store problemer, og dér må vi finde den afvejning, som jeg tidligere har bedt ministeren om, og som jeg kan høre i dag er på vej. Vi må finde ud af at få ordnede forhold geografisk, med hensyn til størrelsesorden osv., med de muligheder, der er, så det kan blive nogenlunde ligeligt fordelt, især da de fiskergrupper, der er mødt frem i udvalget, jo ikke på nogen måde har vist tendens til at ville rage alt til sig eller genere andre grupper. De er kun kommet med rimelige forslag om, at den kvota, der tildeles

dem, synes de skal fiskes i samme areal, samme vand, og ikke noget om, at andre ikke måtte komme og fiske dér. Der har altså ikke været urimeligheder fra fiskernes side. Det, de har sagt til os i udvalget, har været ting, vi faktisk kunne opfylde. Dér mener jeg at der er begået en fejl. Der skulle nok have været handlet noget hurtigere; så var meget af spændingen i situationen allerede gået af.

Selve spørgsmålet om, hvorvidt der er nok, om der er for megen begrænsning, om den ene slags eller den anden slags skal frem, mener jeg slet ikke man bør komme ind på her. Det er en ganske anderledes lang og grundig diskussion, der skal til, med biologer, med praktikere, med organisationerne. Det, det for mig og for mit parti drejer sig om i dag, er at finde frem til en måde, hvorpå vi inden for det muliges rammer gør det bedst mulige for vores fiskere, således at vi i løbet af 4-5-6 år har nået en struktur, som vi kan byde dem, en fremtid, vi kan give dem en rimelig indkomst ved, og hvor vi ved, at vi internationalt kan få dem placeret i de områder, hvor vi har vores naturlige fiskevand.

Dernæst vil vi meget gerne være med til at give de størst mulige chancer for nye fiskemåder, fjernfiskeri, omstilling, forsøgsfiskeri. Der skal ikke være nogen tvivl om, at hvis regeringen, hvis erhvervet og grupperne kommer til det konservative folkeparti og beder om hjælp til på den måde at udvide dansk fiskeri, eller man kan i dag måske sige næsten bare at holde det i gang, der er, så vil vi være med og vil gerne forsøge det. Men vi vil ikke være med i en overbudspolitik. Vi vil ikke være med i en nærmest pjattet debat, hvor man bare står og siger: alt kan lade sig gøre, det er lige meget; bare vi siger det og gør det, så kan vi gøre det over for alle andre lande. Det er jo en kendsgerning, at det kan vi ikke.

Jeg håber, at vi i løbet af de sidste dage, vi har i denne samling, når til nogle nødløsninger. Vi skal i gang med to senere på dagen. Det er kun nødløsninger, men vi må hjælpe disse mennesker, der er i bekneb. Jeg tror, vi hjælper dem mest ved at sige dem sandheden.

Mimi Jakobsen (CD):

[Mimi Jakobsen]

Jeg tror, det er meget gavnligt, at folketin- get kan diskutere fiskeriets problemer uden at være under pres fra aktionerende fiskere, der foranstalter ulovlige blokader. Sådanne blokader har meget uheldige bivirkninger både for hele samfundet, som vi så det for nylig, og for fiskerne selv, for fiskerne må forstå, at sådanne blokader medfører en blo- kering af politikerne og de politiske beslut- ninger.

Vi har tidligere fra CDs side kraftigt taget afstand fra metoderne, og vi vil endnu en gang gøre opmærksom på, at fordi man fra regeringen tilsyneladende har givet grønt lys for lignende aktiviteter i forbindelse med Christiania, i forbindelse med Frøstruplejren, bør dette ikke forlede besindige folk til efter- ligning. Metoderne bliver nu engang ikke rigtigere af, at de bliver anvendt til søs. Lad os håbe, at fiskerne har forstået, at dette ikke er en farbar vej.

Men problemerne er jo mange, og man kan ikke sige, at det er de danske fiskeres egen skyld, at de er kommet ud i en krise, lige så lidt som det er tyske, hollandske eller britiske fiskeres egen skyld, at de er kommet ud i samme krise eller lignende kriser.

Der er givetvis flere elementer, der har bidraget til krisen. Ét problem er måske, at man ikke i tide har lyttet til havbiologernes advarsler mod overfiskning af havene. Det er da meget muligt, at havbiologerne har været for pessimistiske i deres skøn, og så håber vi naturligvis, at nye undersøgelser vil vise dete. Men bare at opfordre til at fiske løs er ganske uforvarsligt, også selv om frem- skridtspartiet har stillet sig som garant for, at der fortsat er torsk nok. Fiskerne selv vil næppe tilslutte sig sådanne letsindigheder. Det er ganske givet, at kvoteringsordningerne er kommet for at blive, også fordi deres vigtigste formål netop er at forbedre fiskebe- standen såvel kvalitets- som kvantitetsmæs- sigt.

Et andet problem er, at der i de senere år er bygget for mange fangstskibe med en så moderne og så effektiv udrustning, at der muliggøres en rovdrift inden for fiskeriet, som kun giver kortsigtede gevinster. At fi- skerne muligvis med god grund kan føle sig opmuntret til sådanne investeringer, er en anden sag.

Det er også muligt, at regeringen ikke har optrådt fast nok i forhandlingerne med vore

nabolande, med svenskerne eller med de kommunistiske lande langs Østersøkysten eller for den sags skyld i EF.

Det er ikke let at besvare alle disse spørgs- mål fyldestgørende, for der ligger jo nok en sandhed gemt i alle disse kritikpunkter. Men hvad det kommer an på, er jo ikke spørgs- målet om skyld eller ikke-skyld. Det gælder om at finde nogle praktiske løsninger, der også kan give dansk fiskeri en tålelig og ri- meligt sikker fremtid, og spørgsmålet er så: hvor finder man disse løsninger?

På længere sigt er det af afgørende betyd- ning, at man finder frem til en EF- markedsordning for fiskeriet. Vi ved alle, hvad en EF-markedsordning for landbruget har betydet, og målet må være det sikker- hedsnet, som en markedsordning for fiskeriet inden for fællesmarkedet ville være. At give EF skylden for den nuværende krise inden for fiskerierhvervet er selvfølgelig helt hen i vejret, og jeg synes ikke engang, at der over- hovedet skal bruges mere tid på det. Men det er jo muligt, at den anden side af salen vil komme tilbage til det senere.

Det er klart, at de øjeblikkelige problemer ikke er løst med de fremtidige langsigtede løsninger inden for EF. Det er ganske nød- vendigt at gennemgå fiskeriets struktur for at finde frem til, om tallet af fiskerfartøjer er for stort i forhold til de tilstedeværende fangstmuligheder, selvfølgelig under hensyn- tagen til internationale aftaler. Vi har hørt det synspunkt, at antallet af fiskerfartøjer burde nedsættes med ca. 1/3. Jeg skal ikke udtale mig om, hvilke reduktioner der skal til, men det er givet, at den påtænkte kutter- statistik vil være et skridt på vejen til en un- dersøgelse af disse problemer. Denne betrag- ning falder også godt i tråd med EFs planer om en tilskudsordning for ophugning af ældre både og om præmier for oplægninger.

Jeg vil gerne til sidst spørge ministeren om, hvor langt man inden for EF er kommet med planerne om en markedsordning for fiskeriet og om tilskudsordninger til struktur- forbedringer inden for fiskerierhvervet. End- videre vil jeg gerne have oplyst, om ministe- ren vil tage initiativ til eller eventuelt har taget initiativ til en undersøgelse af, om an- dre og nye fiskearter eventuelt kunne være egnet til menneskeføde. Kunne man tænke sig, at der ligger nye muligheder for erhver- vet her, nogle muligheder, som måske på

[Mimi Jakobsen]

grund af vanetænkning eller tilstrækkelige fangstmængder tidligere ikke har været undersøgt? Jeg ville være glad for at få ministerens kommentar til disse spørgsmål.

Bjørn Poulsen (SF):

Jeg synes, det er en meget nyttig debat, vi har her i dag, for der er igen nogle meget store problemer inden for fiskeriet. Det er jo noget, vi er løbet ind i adskillige gange inden for de sidste par år.

Ved en lejlighed som denne skal der naturligvis uddeles ris og ros, det er vel en af grundene til, at man i det hele taget bruger netop folketingets talerstol. Jeg synes, man skal starte med at give regeringen lidt ris.

En stor fiskerination som Danmark vil altid få vanskeligheder, når fiskeressourcerne bliver knappe, og det at fiskerigrænserne er udvidet, vil naturligvis gøre disse vanskeligheder endnu større. Men vi synes, at vanskelighederne er blevet endnu større ved, at regeringen siden 1975 efter vores mening intet har gjort ved netop de vanskeligheder, som vi alle – det synes jeg vi skal lægge tryk på – vidste ville komme. Jeg vil ikke sige, at regeringen har manglet opfordringer til at gøre noget ved det. Vi mener, at netop gennem regeringens passivitet har den en meget stor del af ansvaret for, at vanskelighederne for øjeblikket tårner sig op. Hver gang vi har spurgt om regeringens fiskeripolitik, har vi fået at vide, at man venter på fiskerikommissionen, som så igen sidder og venter på, at EF skal lave sine fiskeriplaner færdige.

Jeg synes, det er meget utilfredsstillende, at vi den ene gang efter den anden kun bliver stillet over for nogle nødløsninger, som er meget kortsigtede, og som ærlig talt ikke har løst ret mange af de problemer, der har været. Jeg anerkender naturligvis en del af den lovgivning, der er vedtaget på fiskeriområdet i år, og har selv været med til at stemme for så at sige det hele, fordi der har været mange gode ting. Men det har været små delløsninger, det har været nødløsninger, og det er utilfredsstillende.

Så skal regeringen naturligvis også have lidt ros. Vi er meget tilfredse med, at regeringen har gjort, hvad den kunne for at få indkaldt den baltiske fiskerikommission for eventuelt at få genforhandlet kvoterne i Østersøen for 1978-79. Men vi må samtidig

sige, at det er utilfredsstillende, at kvoteringsproblemerne i Nordsøen faktisk slet ikke er løst endnu, idet vi kører videre på en midlertidig ordning. Vi er fuldt ud klar over, at det ikke er regeringens ansvar alene – det er jo et EF-anliggende – men vi mener godt, at man kunne presse endnu hårdere på, end man har gjort, for at få en løsning på disse problemer. Det kan ikke være rimeligt, at det bare skal køre videre. Det er, ligesom om man i EF for øjeblikket bare lader fiskeriets problemer ligge og flyde stille og roligt, og det er der ingen der kan være tilfreds med.

SF har tidligere, og også i år, fremsat et forslag, også et forslag om de små delløsninger, netop om det, vi kalder bopælspligt for fiskere. Vi har nu siden 1975 foreslået, at kun personer og firmaer, der havde fiskeri som hovederhverv, fik ret til at foretage afskrivninger på kuttere, trawlere og deres udstyr. På den måde mener vi at fiskeriet ville blive forbeholdt dem, der skal leve af det. Det mener vi er væsentligt. I en situation, hvor den danske fiskeritonnage vil blive formindsket – og der er vel ikke nogen her, der tror på, at vi kan bibeholde den store tonnage, vi har – mener vi, at fiskeriet bør forbeholdes de mennesker, der skal leve af det hundrede procent.

Jeg synes, at det efter et af de svar, vi har fået i landbrugs- og fiskeriudvalget på et spørgsmål om, hvor stor en del af kutterflåden der egentlig talt ejes af fiskere eller firmaer inden for fiskeriet, er meget betegnende, hvor stor en del af de meget store kuttere der egentlig talt ejes af selskaber uden nogen særlig forbindelse med fiskeriet, altså det, vi populært kalder trusserederier. Jeg synes netop, at når man selv fra regeringens side kan komme med et sådant svar på et sådant spørgsmål, som over for os beviser, hvor stor en del af tonnagen der egentlig talt ejes af firmaer, som intet har med fiskeriet at gøre, så burde der netop være grund til at begynde at røre ved det. Jeg synes, at disse oplysninger forstærker behovet for en lovgivning på området.

Et andet punkt, hvor jeg mener, at regeringen godt kan tage lidt ris, er spørgsmålet om havbiologerne og deres arbejdsvilkår. Der er for mig ingen tvivl om, at et af de store problemer er den tillidskløft, der eksisterer mellem fiskere og havbiologer. Vi mener, at det ikke bliver bedre, så længe man giver havbi-

[Bjørn Poulsen]

ologerne de arbejdsmuligheder, de har, og de er ikke særlig gode. Vi må konstatere, at det rent fartøjsmæssigt set er så ringe stillet, at det næsten burde være løgn, og vi vil derfor opfordre regeringen og ikke mindst fiskeriministeren til at presse på for at få det havundersøgelsesskib bygget. Vi mener, at det er meget, meget væsentligt, at fiskerne kan se, at havbiologerne, når de er ude at undersøge, virkelig har noget grej at undersøge med, som kan vække en smule – jeg siger bare en smule – tillid hos fiskerne.

Ud over det mener jeg, at man i meget højere grad end nu skal prøve at få biologerne med ud med fiskerne selv, så også fiskerne får bedre indblik i, hvorledes biologerne egentlig talt arbejder. Det er, ligesom om den tillidskløft på en eller anden måde skal fjernes; den er blevet alt for stor, og det kan ikke være rigtigt, at det skal fortsætte på den måde.

Så en anden ting, som jeg også tror ville glæde mange fiskere, ikke mindst i Jylland. Det var, hvis man f. eks. flyttede Danmarks fiskeri- og havundersøgelser til et eller andet sted i Jylland, måske til Nordjylland, det er jeg sådan set ret kold over for, men bare et eller andet sted, skal vi sige hvor fiskerne er, og hvor fiskeriet foregår. Jeg tror, at det betyder noget, at man som fisker ved, at disse biologer er i nærheden. Jeg er fuldt ud klar over, at man naturligvis har feltlaboratorier rundt omkring, men de regnes ligesom ikke rigtig med.

Vi har fra SFs side tidligere foreslået oplægningspræmier, og det ser vi jo nu som lovforslag i dag fra ministerens side, det er jo noget, vi skal behandle efter denne debat. Det er vi sådan set tilfredse med, men vi må også sige, at det er klokken fem minutter i tolv, vi har set dette forslag. Det siger jeg ikke kun af hensyn til folketingssamlingens udrinden nu, men det er meget, meget sent, forslaget er kommet. Jeg synes, vi lige så godt kan indrømme i dette folketing, at sagen er, at tonnagen er for stor, og at der må gøres noget på den ene eller anden måde med hensyn til at få bragt den ned.

Vi har – det har jeg sagt tidligere – støttet regeringen i næsten alt, hvad den har gjort på fiskeriområdet, og vi vil fortsat støtte, hvor vi kan. Vi synes, at selv om der er gjort lidt, hvad angår alternativt fiskeri, hvad angår fjernfiskeri, fiskeri af nye fiskearter og

nye anvendelser af fisk, ombygning af kuttere o. lign., så bør der gøres betydelig mere. Vi er i den situation, at der er ingen tvivl om, at vi i løbet af de næste par år, 4-5-6 år, vil se, at vores andel af EF-havet vil synke. Vi så ved den sidste forhandling, at vores andel af Nordsøfiskeren procentvis faldt, hvilket jo sådan set er meget naturligt, idet andre lande selvfølgelig vil have en større bid af kagen. Vi er jo et lille land, så disse magtforhold vil naturligvis aften sig i et forhandlingsresultat. Derfor mener jeg, at vi i meget højere grad end nu virkelig skal satse på fjernfiskeriet og få nogle af vore overflødige kuttere i gang på det område.

Hvad angår de nuværende problemer, som især drejer sig om Østersøen, så må vi nok sige, at de vanskeligheder, de bornholmske fiskere har, rammer hele det bornholmske samfund, og de løses jo ikke ved at udbetale fiskerne erstatning. Fiskeriet beskæftiger trods alt flere i land end til søs, og for vort vedkommende er det altså afgørende, at folkene i land også sikres en tryk fremtid, for får man ikke de nødvendige ressourcer ind til disse virksomheder, så er man nødt til at afskedige folkene. Der må gøres noget på dette punkt. Hvorledes skal jeg ikke her lægge fast, men vi mener absolut, at der bør gøres noget. Hele den bornholmske erhvervsudvikling kan – og vi mener, at den skal – tages op til nyvurdering. Jeg har læst et værk fra det bornholmske erhvervsråd, som de fremlagde for nogle år siden, og jeg synes, at der står mange virkelig fornuftige ting i det.

Et andet område, hvor vi må støtte endnu mere eller hjælpe endnu mere, er forarbejdningen af vores konsumfisk. Det giver nogle flere arbejdspladser, og det sikrer uden tvivl den største valutaindtjening. Der er en alt for stor del af den danske konsumfangst, som ryger til udlandet uden nogen særlig form for forarbejdning, og det kan ikke blive ved med at gå på den måde. Der må man prøve at regulere det på den ene eller den anden måde.

Så en af de mere ubehagelige ting: spørgsmålet om licenser for at fiske i dette lands have. Jeg ved, at det ikke er særlig rart at snakke om den slags ting, men jeg tror, at vi snart skal til at være ærlige på det punkt. Jeg tror, at det er ved at være tiden, hvor vi fortæller, at der er jo altså en del af de danske fiskere, som højst sandsynligt ikke kan be-

[Bjørn Poulsen]

skæftiges i fremtiden i danske farvande ved fiskeri. Her kommer licensfiskeriet som en naturlig del ind. Vi skal have en eller anden form for licenser. Jeg skal ikke her fortælle, hvorledes det skal være. Jeg mener, at det må være organisationerne – det kan af naturlige grunde være fiskeriorganisationerne og så SID – der afklarer den slags ting. Det må være disse mennesker, der kommer med modellen for, hvorledes licenserne skal indføres inden for dansk fiskeri; jeg mener bare, at vi skal i gang med det.

Der har jo været talt om mange forskellige ting i denne fiskeridebat, og det har som sædvanlig været fremme fra fremskridtspartiets side med bare at fiske los, fiskene skal nok blive ved med at komme igen og komme igen. Det er vel noget, hvorom resten af partierne i dette folketing siger: det passer ikke. Det er vel også noget, hvor man, hvis man har en lille bitte smule fornuft tilbage, må indrømme over for sig selv, at det kan vist ikke være helt rigtigt. Jeg kan godt se, at det er vældig godt som slagord, men jeg mener bare ikke, at der er særlig meget fornuft i det, og selv de mennesker, som hidtil har støttet fremskridtspartiet, må vel også snart kunne se, at det er jo det rene hul i hovedet at komme med den slags udtalelser.

Vi har ikke de fiskeressourcer, som vi har haft, det kan der vel ikke være nogen der er i tvivl om. Lad os prøve at tage situationen sidst i 1960'erne, da alle de norske notkuttere rejste hjem, fordi der ikke rigtig var noget tilbage at fiske. Ja men det var da ikke for sjovs skyld, de tog hjem. Det var simpelt hen, fordi de efterhånden havde støvsuget sildebestanden i en sådan grad, at det var direkte uhyggeligt. Og det var ikke bare, fordi fiskene tilfældigvis svømmede et andet sted hen, det var simpelt hen, fordi fiskestammerne var overfiskede. Jeg synes bare, at man skal tage den slags ting med, når man begynder at snakke om, at man bare skal fiske los og bare fiske los. Det kan altså ikke lade sig gøre.

Til sidst et lille hjertesuk, og det drejer sig om spørgsmålet om en koordinering af den offentlige indsats. Det har en hel del med fiskeriet at gøre, men også med andre ting at gøre. Man kan tænke på, at søværts i dette land har vi noget, der hedder fyr- og vagervæsenet, som jo ind imellem skal låne isbrydere eller andre fartøjer for at lave deres sø-

opmåling. Vi har noget, der hedder en redningstjeneste. Vi har noget, der hedder en fiskeriinspektion inden for søværnet. Vi har miljøstyrelsens skibe, som skal gå ind i oliebekæmpelsen. Vi har spørgsmålet om havbiologerne og deres eventuelle skibe. De er så at sige alle sammen under hver sin regie, og det er ikke helt fornuftigt, for at sige det meget pænt. Ikke fordi jeg vil drage sammenligning med USA som noget særlig godt, men om ikke andet har de på det punkt lavet deres Coast Guard, som har samlet langt det meste af dette under én.

Vi skal ikke efterligne deres eksempel alt for meget med de 92 admiraler, det er ikke det, jeg beder om. Jeg beder bare om, at man snart begynder at tænke lidt på, om ikke det var en idé at få koordineret dette lidt bedre i samme regie. Det er områder, der er afhængige af hinanden. Det er områder, hvor man kan låne skibe hos hinanden. Det er virkelig områder, der kan sammenarbejdes. Jeg synes, at det, som vi kører med i dag, ligner lidt Ebberrød Bank.

Til sidst vil jeg, fordi vi nok ikke får et forslag igennem, som vi har liggende i landbrugs- og fiskeriudvalget, som netop drejer sig om spørgsmålet om bopælspligt for fiskere, fremsætte følgende:

Forslag om motiveret dagsorden.

»Idet folketinget erkender, at fiskerflådens samlede tonnage er for stor,

henstiller tinget til regeringen, at den fremlægger lovforslag, som sikrer, at det kun er personer og firmaer med hovedindtægt i fiskeri, der i fremtiden kan foretage skattemæssige afskrivninger på fiskerfartøjer eller modtage offentlige tilskud til disse.

Tinget går hermed over til næste punkt på dagsordenen.«

Formanden:

Der er nu fremsat følgende forslag om motiveret dagsorden: (se ovenfor). Dette forslag indgår i forhandlingen.

Fuglsang (DKP):

Forespørgeren var påfaldende ivrig efter at tage afstand fra fiskernes blokader, og for ligesom yderligere at vaske sine hænder tilføje han, at det gør vi jo alle i denne sal.

[Fuglsang]

Nu vil jeg gerne sige, at dette med at foretage blokader, sådan som det var tilfældet her, jo ikke er noget enestående. Det er noget, som rundt omkring i verden forekommer, også udført af, hvad vi kalder selvstændige næringsdrivende. Jeg tænker på, hvordan man i årevis har kunnet læse om, hvordan bønderne ude omkring i Europa blokerede indkørselvejene til byerne, for øvrigt også i protest mod fællesmarkedets politik på deres område.

Jeg mener, at inden vi bliver enige om alt for megen fordømmelse, så må vi dog se på fiskernes situation. Det er en situation, de er kommet i uden egen skyld, en situation, hvor de temmelig bogstaveligt over hals og hoved har fået deres hidtidige eksistensgrundlag væltet over ende, og, hvad der vel næsten er værre, uden at nogen har kunnet eller villet fortælle dem, hvad de skulle disponere ud fra, hvordan deres fremtid ville være. De har været nødt til at gøre dette for simpelt hen at gøre opmærksom på deres eksistens og på deres problemer, men man må vel på den anden side også tilføje, at deres indsats næppe har været helt forgæves. Allerede i dag ligger der jo et par forslag sådan til en mere kortsigtet løsning på nogle af problemerne, som næppe var kommet i samme tempo, hvis fiskerne ikke selv havde rejst problemerne.

Hvis man skal se på dansk fiskeri på længere sigt – og det er nok det, spørgsmålet går på – så må man sige, at det ikke var et meget oplysende svar, vi fik fra statsministerens side. Det er simpelt hen, fordi han ikke var i stand til at give det, fordi regeringen såvel som de partier, som er ansvarlige for Danmarks tilslutning til fællesmarkedet, derved har fraskrevet sig ret til selv at bestemme over vores fiskeripolitik. Og hvad angår internationale forhandlinger – for det er jo rigtigt, at sådan som verden ser ud i dag, er vi simpelt hen nødt til at forhandle med andre, også med hensyn til fiskeripolitik – har man jo ved tilslutning til fællesmarkedet i meget, meget vidt omfang afskrevet vore muligheder for selv at forhandle med vore naboer, men har overladt det til andre og andres organer med helt andre interesser, end vi har her i Danmark. Blandt dem, som har været med til at støtte Danmarks tilslutning til fællesmarkedet, og som bekender sig til det, er jo også fremskridtpartiet. Det er den ene side af sagen.

En anden side af sagen er den, at selv om man, hvad der i og for sig kan være meget rimeligt, stiller spørgsmål til statsministeren, så fritager det jo ikke et parti, som gerne vil tages alvorligt, og slet ikke når det i hvert fald talmæssigt er et så stærkt parti som fremskridtpartiet, for i hvert tilfælde at antyde et eller andet alternativ. Hvad fællesmarkedet angår, så er det jo ikke nok at skælde ud over følgerne af dette medlemskab. Det var rart at vide, hvilke konsekvenser man i givet fald er villig til at tage af den skadelige politik, som man påviser, fra fællesmarkedets side.

Så er der denne omtalte kvotering og begrænsning af fiskefangsten. Hvad den angår, så forsøger man at begrunde sin modstand mod kvoteringen med en række mere eller mindre hypotetiske forklaringer, men alligevel står der nogle kendsgerninger tilbage. Der står for det første den kendsgerning, at verdens fiskefangst, også fiskefangsten i de områder, hvor Danmark driver fiskeri, i løbet af ganske få år har gennemgået en næsten eksplosiv udvikling, og vi finder samtidig en udvikling, hvor teknik og videnskab udvikler fangstmuligheder og fangstredskaber, som vi aldrig nogen sinde har kendt. Det gør det simpelt hen nødvendigt, uanset hvilke hypoteser man ellers diskuterer op med, at man tager denne udvikling med i betragtning.

Jeg finder det absolut ikke rigtigt, at man her ligesom forsøger at opstille modsætninger mellem videnskab og praksis, mellem biologerne og de praktiske fiskere. For mig at se må de to parter, hvis det virkelig skal være frugtbar, hver for sig erkende den andens betydning og rolle; de må arbejde sammen. Man kan vel bare her i Danmark henviser til udviklingen af dansk landbrug, som jo netop i høj grad skyldes et nyttigt samvirke mellem forskning og praksis, mellem videnskabsmænd og praktiske landmænd. Vi mener, at biologerne, i stedet for at blive skældt ud, faktisk skal have de bedst mulige arbejdsbetingelser; og at de på deres side med nytte bør have så gode forbindelser med de praktiske fiskere som overhovedet muligt.

Med hensyn til udviklingen blev det – og det er vel det, som er fremskridtpartiets fiskeripolitik – sagt, at de fiskere, der fisker bedst og mest effektivt, må fiske, og de andre må søge over i andre erhverv. Det lyder må-

[Fuglsang]

ske umiddelbart fristende, men hvis man ser det internationalt, så er det netop den politik, som andre og stærkere lande i fællesmarkedet bruger over for Danmark, over for industrier på andre områder, og hvor det absolut ikke betragtes som noget gunstigt. Men lad det være, hvad det er. Noget andet er, at dette, at de fiskere, der fisker mest effektivt, må fiske, og at de andre skal gå i land, ikke blot er et internationalt problem, det er et problem, der vedrører fiskeriets fremtid i Danmark. Her er det nemlig heller ikke sådan, at alle, alt andet lige, fisker lige effektivt.

Jeg vil tage nogle tal fra udviklingen i Nordjylland, i første omgang med hensyn til fiskerflådens struktur og sammensætning. Her er der sket det, at siden 1965 over 1970 til 1976 er antallet af kuttere på mellem 5 og 50 t faldet fra 945 i 1965 til 805 i 1970 og til 699 i 1976. Samtidig med at det samlede antal – i øvrigt for en stor del de egentlige fiskere – således er faldet ganske betragteligt, er antallet af store kuttere steget. Af kuttere mellem 160 og 200 t havde vi kun 1 i 1965; i 1970 havde vi 31; i 1976 havde vi 33. Af kuttere over 200 t havde vi slet ingen i 1965, 40 i 1970 og 45 i 1976. Det er den ene side af sagen.

Den anden side af sagen er: hvem er det, der ejer disse kuttere? En meget stor del af dem ejes af anpartsselskaber. For de mindstes vedkommende ejes de 36 pct. af anpartsselskaber, for de størstes 91 pct. Dertil kommer, at netop disse store kuttere ejes af mennesker uden for erhvervet, mange af dem med bopæl langt uden for Nordjylland. Det er samtidig denne udvikling, som i høj grad har ændret selve vort fiskeris karakter, nemlig den påfaldende overgang fra konsumfiskeri til industrifiskeri, som mange med mere eller mindre rette så stærkt advarer imod.

Jeg kan regne ud efter det, der er sagt fra fremskridtspartiets side, at det netop er disse store kuttere, disse fiskere, der er de mest effektive, det er dem, der skal have lov til at fortsætte, og de andre skal gå i land. Hvad de små angår, så gør man yderligere det for at svække deres stilling, at man modsætter sig enhver form for hjælp fra det offentlige side og henviser dem til hjælp fra private pengeinstitutter efter deres nåde og til deres renter.

Jeg vil gerne til slut sige, at vor stilling er helt anderledes. Det er ikke de store kutterejere eller anpartsselskaberne, vi betragter som den danske fisker. Over for netop dem, som er fiskere, som lever som fiskere, og som er nødt til at leve af det, ønsker vi ført en praktisk politik, der støtter dem og hjælper dem til at overleve. Vi gør det for øvrigt ikke alene for fiskernes skyld, men, som bl. a. hr. Bjørn Poulsen har sagt det heroppefra, fordi vi betragter fiskeriet som en virkelig livsvigtig del af dansk økonomi og ikke mindst af den landsdels økonomi, som vi kommer fra, Nordjylland, på Bornholm, i Vestjylland osv. Af disse årsager ser vi måske lidt mere positivt på fiskeres aktioner end de fleste andre. Vi ser det som en indsats for at overleve, hvor de faktisk har krav på støtte fra andre arbejdende mennesker.

Bernhard Baunsgaard (RV):

Det var meget oplysende taler, fremskridtspartiets to ordførere holdt i dag, oplysende og beklagelige. Der var ikke ét ord, der viste forståelse for det, som dog burde optage ethvert menneske i dag, det hensyn, som vi mennesker samlet må tage, nemlig hensynet til den natur, vi til syvende og sidst alle er afhængige af; der skal også være plads til og muligheder for vore efterkommere. Men ikke ét ord om dette. Der var ikke forståelse i disse kyniske og materialistiske taler for denne side af problemet.

Dette vil jeg gerne have sagt til indledning for at understrege, at jeg ikke forstår, at fremskridtspartiet dog ikke i nogen grad forsøger at sætte et problem som fiskeriet ind i en større sammenhæng. Jeg begriber ikke, at noget parti vil optræde på den måde.

Jeg skal ikke forsøge at vurdere, om regeringen kunne have sikret Danmark noget mere af de kvoter, der er aftalt ved de forskellige internationale aftaler. Men jeg vil da godt pege på, at regeringen har meddelt, at den vil forsøge igen. Det kan udlægges som en indrømmelse af, at der måske kunne være opnået lidt mere – lad mig understrege: lidt mere. En løsning på fiskernes problemer kan ikke findes ad denne vej. Jeg er overbevist om, at vi må indgå internationale aftaler for at sikre en fortsat bestand af fisk for os og vore efterkommere.

[Bernhard Baunsgaard]

Men tilbage står, at danske fiskere er kommet i store vanskeligheder. Ingen kan forlange, at danske fiskere hverken hver for sig eller gennem deres organisationer kan pålægges skyld for udviklingen. Det må være de skiftende regeringer, der har det samlede overblik, og derfor er det også rigtigt, at den nuværende regering erkender det ansvar, den bærer.

Dansk fiskeri har været inde i en rivende udvikling i den sidste snes år, og om denne udvikling er der kun at understrege, at danske fiskere på overordentlig dygtig måde har udnyttet den chance, der her bød sig for at skabe danske arbejdspladser og for at hjælpe hele det danske samfund med at skaffe valuta hjem.

Der kom fra ingen regering under denne udbygning nogen advarsel om, at man risikerede brud på naturens ligevægt ved at være dygtige og energiske. Derfor må det nu være regeringens og folketingets opgave at hjælpe fiskerierhvervet i den vanskelige situation, der kommer med nedskæringen af fiskeriets omfang; andet ville være urimeligt.

Jeg vil gerne understrege visse ting i denne sag. Det er beklageligt, at fiskerne greb til fysisk blokade, det skulle ikke være nødvendigt. Man må forstå følgerne, hvis vi her i folketinget ikke klart understreger, at det er ulovligt at lave fysisk blokade, både når det gælder arbejdstagere, og når det gælder selvstændige. Siger vi ikke det klart, er vi med til at nedbryde retssamfundet.

Fremskridtspartiets medlemmer må ikke være i tvivl om, at statsministerens opfattelse af den optræden, som lederen af dette parti tillod sig i TV-udsendelsen, deles af folketinget: utilstedelig og et angreb på retssamfundet. Konsekvensen af ikke at tage stilling til sådanne angreb på retssamfundet ses i dagens Italien. Hvis vi ikke i folketinget er parat til at forsvare og værne om retssamfundet, får vi følgerne som i Italien. Fiskerne havde en baggrund for at optræde, som de gjorde: truslen mod deres erhverv. For hr. Glistrup er det ikke muligt at finde nogen undskyldning.

Jeg vil til slut understrege, at det må ikke komme fiskerne til skade, at de har været effektive og dygtige. Det er de overordnede myndigheders opgave at vogte over hensynet til ligevægten i naturen. Disse overordnede myndigheder har ikke sagt til i tide, derfor

må vi nu – regering og folketing – hjælpe erhvervet, og senere i dag kommer der to forslag herom til behandling. Dem skal jeg vende tilbage til og gøre det med den bemærkning allerede nu, at vi radikale gerne fordomsfrit drøfter, om disse forslag er de rette.

Så er der allerede fremsat en dagsorden. Jeg tror, det ville være uklogt, om folketinget vedtog den. Der er i denne dagsorden en fastlæggelse af hele vor fiskeripolitik. Er det klogt i hast at vedtage ord, der bagefter binder, så man ikke kan komme frem til at drøfte de rigtige midler? Jeg tror, det er uklogt at bære sig sådan ad.

Arne Bjerregaard (KrF):

Det er min faste overbevisning, at denne forespørgselsdebat falder på et særdeles uheldigt tidspunkt, men det er måske valgt af dem, der har ønsket den, fordi det skulle være på et uheldigt tidspunkt.

Nu har forespørgerne udelukkende harceleret over regeringens manglende evne til at give fiskerne tålelige forhold. Jeg kan sige med det samme, at vi ønsker ikke at blande os i det kor, der harcelerer over regeringen på dette område. Der kan være andre områder, hvor vi nok synes der ville være lidt mere grund til det. Men det forekommer mig, at forespørgslen udelukkende er stillet for at få lejlighed til at harcelere over regeringen, og det finder jeg overhovedet ingen grund til. Hvad har fremskridtspartiet i grunden villet? Og hvad har fremskridtspartiet overhovedet gjort i tiden, der er gået? Intet. Intet har man villet yde. Nu ved jeg nok, man siger, at man ikke vil yde socialhjælp osv. til fiskeriet, men så må man selvfølgelig gøre noget andet, og så opfordrer man blot til, at fiskerne fisker løs uden hensyn til Det europæiske Fællesskab eller internationale aftaler. For så at fiske i rørt vande sætter man sin kampagneleder op på Langelinje for at fange stemmer; fiskene i vandet havde måske mindre interesse, når det kom til stykket.

Selvfølgelig mener vi heller ikke, at regeringen har opnået det, som var ønskeligt. Vi er bare nødt til i beskedenhed at spørge: hvis vi nu havde siddet i regeringens sted, havde vi så haft mulighed for at gøre det bedre under de givne forhold? Det mener jeg er en rimelig menneskelig indstilling at sige: hvor-

[Arne Bjerregaard]

ledes kunne vi have gjort det, hvis vi havde haft den stilling, som nu regeringen har? Vi mener, at vi på mange andre områder kunne have gjort det bedre, men på dette område vover vi ikke at påstå, at vi faktisk kunne have gjort det bedre, selv om vi kunne ønske, at det havde været gjort bedre.

Vi må nødvendigvis erkende, at vi ikke kan fiske løs, ikke ud fra et biologisk synspunkt alene, men også fordi andre lande har sat sig på farvandene med en vis ret, f. eks. uden om Bornholm. Vi har fået vores del. Man kan selvfølgelig diskutere, om det er nok, vi har fået tildelt, men så må man spørge: hvad skal vi så gøre? Skal vi føre krig imod dem? Er det det, fremskridtspartiet vil? Eller skal vi med argumentation overbevise dem om, at vi skal have noget mere? Jeg tror nok, at vi kommer til kort med argumentationen, og derfor må næsten spørgsmålet være lige så klart til ordføreren for forespørgerne, som også sagde, at han ville svare selv: hvad skulle vi så gøre? Skal vi sætte kanonbådene ind? Skal vi erklære omverdenen krig for at få lov til at fiske alt det, vi ønsker? Og jeg må selvfølgelig i samme åndedrag spørge fiskeriministeren: hvilke muligheder har vi? Hvilke muligheder har vi på nuværende tidspunkt for at opnå noget ud over det, vi har opnået?

Nu ved jeg nok, at fiskeriministeren vistnok efter hr. Erlendssons mening ikke har forstand på fiskeri og statsministeren endnu mindre og vi andre vel slet ikke. Men hr. Erlendsson har det åbenbart. Nu ved jeg nok, at hr. Erlendssons bosted måske kan bevirke, at han har et vist kendskab til fiskeri, men så kan vi andre også sige: nå ja, efter det sted, vi bor, skulle vi vel også have en vis forstand på fiskeri. Jeg er da helt enig med hr. Erlendsson i, at selvfølgelig fisker vi ikke havet tomt, det er det rene vrøvl. Planktonmassen i havet vil være den samme, den vil altid være afhængig af fotosyntesen og alt det videnskabelige, som vi eventuelt kunne komme ind på. Det er ikke noget at røre ved. Derfor vil den samme mængde industrifisk af en vis størrelse altid være til stede.

Så kan man selvfølgelig sige, at i fremtidens fiskeri skulle man måske ud fra en ernæringsmæssig betragtning – det er noget ganske andet – udelukke fiske industrifisk, som jeg har sagt tidligere, fordi man derved får en langt større proteinmængde til

menneskene, end man får ved at udnytte de såkaldte rovfisk, som man kalder konsumfisk, hvorved man udnytter mindre end 10 pct. af det protein, man kan opnå gennem industrifisk.

Det er også sådan, at hvis man vil have en vis balance i havet, er det nødvendigt, at man fisker en vis mængde industrifisk, fordi en stor del af dem tager en stor del af yngelen, og nogle af dem er i konkurrence med de såkaldte konsumfisk, men en stor mængde af dem vil selvfølgelig stadig væk være til føde for konsumfiskene. Der kræves i havet en vis balance imellem industrifisk og konsumfisk, og derfor må man vel ud fra en biologisk betragtning kunne sige til de lande, man skal forhandle med, at det er i al fald rimeligt, at man fisker en større mængde industrifisk i øjeblikket, i al fald hvis det nu er sådan, som jeg føler det er, og som jeg har set visse udtale, at der er en stor mængde industrifisk i øjeblikket. Så må de sådan set på grund af deres store mængde hindre en opvækst af et passende antal konsumfisk, for derved kommer der en fødekonkurrence og ikke et fødemiddel til konsumfiskene.

Men vel, det er kun noget, man kan sige til fiskeriministeren, som jo har den endelige afgørelse om dette, at sådan tror vi det er, sådan føler vi det er ud fra undersøgelser. Men vi må også sige, at vi kun tør sige til fiskeriministeren, at vi vil være med så langt, man vil overholde fællesmarkedets aftale, så langt man vil være med til at overholde internationale aftaler, og så langt man vil være med til at udnytte al sin viden, al sin argumentation, al sin evne for at opnå de bedst mulige betingelser inden for dette. Men vi ønsker ikke, som det er blevet sagt fra fremskridtspartiet, at vi skal være krømmere på dette område. Vi ønsker hellere, at vi bruger vores politiske dygtighed og demokratiske anstændighed for at opnå de bedst mulige resultater på dette område.

Om det så er muligt at opretholde den fiskerflåde, vi har, kan vi stille os tvivlende over for, men det må fremtiden vise. Vi mener blot ikke, at man skal nedskære den på nuværende tidspunkt. Man må først have den fremtidige kvoteringsordning og den fremtidige linje for fiskeriet skitseret, førend man tager stilling til disse problemer. Jeg mener, at vi må have vores fiskerflåde så in-

[Arne Bjerregaard]

takt som muligt i det øjeblik, der eventuelt gives større fangstmuligheder.

Så vil jeg spørge ministeren: har vi mulighed for at udvide vores fiskekvota i Østersøen og i Nordsøen ved genforhandlinger på nuværende tidspunkt?

Så er der endelig, som det er blevet sagt, den øjeblikkelige hjælp. Nu kommer der jo et par forslag bagefter, som vi vel skal diskutere. Der er snakket om en konjunkturligningsfond, som vi helt kan tilslutte os. Man kan selvfølgelig mere sig lidt over, at man fra venstres side fremkommer med forslag om, at overskud skal tilbageføres. Det er noget, V og Z nu siger. Så er jeg nødt til at sige, at så vidt jeg husker, var der en finansminister, der hed Anders Andersen, der i sin tid sagde, at dette var ganske umuligt at praktisere. Derfor kan det måske være lidt fiskeri nu at foreslå, at man skal kunne føre overskud tilbage. At føre det fremad volder ingen bekymringer, det kan vi, men tilbage, det volder for enkeltmandsvirksomheder i al fald store bekymringer.

Lad mig sige til regeringen, at vi erkender, som jeg har sagt, at vi vel ikke kunne have gjort det bedre, men på den anden side havde vi ønsket det bedre. Én ting må jeg nok kritisere regeringen for. Den kunne have forberedt fiskerne på denne situation, som den vidste ville komme. Den kunne have forberedt en langsigtet fiskeripolitik på et tidligere tidspunkt. Jeg ved nok, at der er ting, som kunne gøre dette vanskeligt, men man kunne have prøvet derpå, og dette ting er overhovedet ikke blevet forberedt på denne situation. Det mener jeg er regeringens fejl, og det håber vi selvfølgelig at regeringen hurtigst muligt vil råde bod på.

Ib Christensen (DR):

I alle fiskerinationer, inklusive de socialistiske lande, har man opereret med enorme subsidier, som har skabt overproduktion og overkapacitet inden for fiskeriet. Både de direkte tilskud, låneordningerne og de indirekte tilskud gennem fordelagtige skatte- og afskrivningsregler har været med til at fremme den situation, som nu også dansk fiskeri står i. Dertil kommer, at disse afskrivningsregler har tiltrukket folk uden for fiskerierhvervet, således som det allerede er nævnt. Det er derfor ingen vej frem til en løsning af

fiskeriets problemer, at man forøger subsidierne; tværtimod må de eksisterende støtteordninger afvikles. Hvis det er således, at det er disse subsidier, der i alle lande har været med til at fremkalde denne situation, er det ikke særlig perspektivrigt, at man prøver at komme ud af denne situation ved at forøge de offentlige subventioner.

Udvidelsen af de nationale fiskerigrænser har naturligvis sat Danmark i klemme, men det er min opfattelse, at vi havde været bedre hjulpet uden de forsøg, der er blevet gjort for at lave en fælles EF-fiskeripolitik. Der tages ikke hensyn til de historiske danske fiskerirettigheder i Østersøen og i Nordsøen. Danmarks deponering af forhandlingsretten hos EF-Kommissionen har fatalt skadet vore muligheder for at få en rimelig ordning med de socialistiske lande, som ikke anerkender EF som en ligeberettiget forhandlingspartner, lige så vel som det har skadet vore muligheder over for Sverige, der bliver jaget ud af Nordsøen og derfor selvfølgelig er tilbageholdende med at give danske fiskeriinteresser større råderum inden for svensk område.

Det må nok erkendes, at der må lyttes til havbiologernes advarsler. Det er ren demagogi at sige, at man kan fiske løs, men når man er kommet i den situation, skyldes det altså de faktorer, jeg her har nævnt. Havbiologerne advarede jo i tide om faren for sildebestanden i Nordsøen, og disse advarsler blev fulgt. Der er derfor ikke megen grund til at tro, at deres advarsler, når det drejer sig om Østersøen, skulle være mindre alvorligt begrundede. Det må nok erkendes, at industrifiskeriet er for drastisk, og at der må nedskæringer til. Der opereres inden for EF med tanken om licensordninger, og det er noget meget beklageligt, for det vil betyde, at fiskeriet ikke længere vil være et frit erhverv. Jeg mener imidlertid ikke, der er noget perspektiv i at lave erhvervsprotektionisme, således som SFs dagsorden går ud på, og således som andre bestræbelser er gået ud på. Jeg tænker her på det faktiske forbud mod bierhvervsfiskeri.

Vi ser inden for landbruget, hvordan man gennem erhvervsprotektionistiske foranstaltninger af forskellig art har prøvet at bevare strukturen, og vi ser samtidig en enorm overproduktion inden for hele landbrugsområdet og en afhængighedssituation for landbruget af offentlig styring og offentlig regulering.

[Ib Christensen]

Derfor er det vores opfattelse, at vi må have vores forhandlings- og aftalefrihed tilbage, og vi kan her påberåbe os Storbritanniens øjensynlige manglende vilje til at indordne sig under en fælles EF-fiskeripolitik. Det er Storbritannien, der har blokeret for mulighederne for at nå frem til en enig EF-fiskeripolitik, og det er altså en dokumentation for, at medlemskabet af EF ikke har gavn timer dansk fiskeri, hvad fiskerne også i vidt omfang nu erkender.

Hvis man skal operere med indførelse af en licensordning – hvad vi vil være imod – er det spørgsmålet: hvem skal have disse licenser? Her må tanken ledes hen på andre områder, hvor der er begrænsede ressourcer. Der er mange her i tinget, som beklager, at de vilkår, man har givet for privat udnyttelse af olie- og naturgasforekomster i Nordsøen, har været alt for favorable, da man i sin tid afstod de danske rettigheder på det område. Det er da temmelig ulogisk, at man så ikke, når der nu måske af nødvendighed, måske fordi det bliver dikteret, skal gennemføres nogle rationeringer, kvotabegrænsninger, licensordninger, på samme måde tager den samfundsmæssige merværdi ind, som kommer i kraft af, at der her bliver tale om et knaphedsgode. Det synes jeg er værd at overveje, hvis eller når et egentligt licenssystem skal indføres.

Vi forstår godt fiskernes desperation, og det er med rette blevet sagt, at det ikke er deres skyld. Der er nogle, der anklager fiskerne for bare samvittighedsløst at fiske løs, men det er folk, der ikke kender til de vilkår, som erhvervet har. Det er politisk bestemte forhold, der har gjort, at fiskerne er i den situation, de er i, og det er de forhold, jeg her har nævnt, der har spillet afgørende ind. Det er en dokumentation af faren for et frit erhverv, skadeligheden økonomisk og ressourcemæssigt ved en vild og overdreven subsidieringspolitik som den, der her er tale om. Vi kender mønsteret fra værftsindustrien, fra stålindustrien, som vi diskuterede i fredags, og som sagt fra landbruget. Jeg vil endda sige, at det er jo sådan, at der siden 1. januar er fri etableringsret inden for EF, når det drejer sig om landbruget, men her er der altså ikke tale om, at man vil gøre Nordsøen til et EF-hav, hvor danske fiskere kan fiske i fri konkurrence med andre EF-landes fiskere.

Det, man kan sige til fiskerne, er, at det er uklogt af dem at anvende blokadevåbenet, således som det er sket. Selv om det er i desperation, de gør det, er det uklogt og for dømmeligt at anvende fysisk blokade. På den anden side er det svært at bebrejde dem, at de gør det, når det viser sig, at det giver resultat. Vi havde jo ikke haft de forslag på bordet i dag, som vi om lidt skal forhandle, hvis ikke fiskerne havde lavet blokade. Det er jo sandheden. Derfor må anklagen igen falde tilbage på folketinget for, at det giver efter for pression. At man så heller ikke har løst problemerne, men forkvaklet dem, er naturligvis en anden side af sagen. Derfor mener vi, at vejen frem må være en afvikling af subsidieringsordningerne. Vi må tilbagetage vores forhandlingsrettigheder, og det kan vi gøre med den begrundelse, at det ikke har været muligt at nå frem til en fælles EF-fiskeripolitik, som Danmark overhovedet kan leve med som EFs største fiskerination, og vi må genforhandle hele problemet om kvoteringerne i den baltiske fiskerikommission.

Nu talte statsministeren om det fordømmelige i at fiske i rørt vand på en usaglig måde. Det, jeg forstår regeringen gør, er at fiske i rørt vand på en såkaldt saglig måde, dvs. at man kommer med nogle forslag efter pression, at man kommer med nogle forslag, som jeg ikke tror på løser fiskeriets problemer, og at man i øvrigt har forsøgt i tide at gøre fiskerne opmærksomme på de problemer, som fiskeriet kommer ud for.

Men altså, en afvikling af subsidierne, en tilbagetagen af de forhandlingsrettigheder, Danmark har givet afkald på, en selvstændig dansk fiskeripolitik og en genforhandling af kvoterne må være den vej, der er perspektiv i. Den politik, der lægges op til fra regeringens side, er der ikke perspektiv i.

Kurt Hansen (VS):

Fremskridtspartiets dobbeltmoral i forbindelse med blokadesagerne har vist med al ønskelig tydelighed markeret sig i forbindelse med lige netop fiskerihistorien. Vi har set, hvordan fremskridtspartiet tidligere har været drivkraften i at få kriminaliseret strejkeretten, når arbejderklassen brugte den for at forsvare sine hævdyndne rettigheder. Vi har set, hvordan det lykkedes fremskridtspartiet at få den daværende socialdemokratiske ord-

[Kurt Hansen]

fører, hr. Auken, til at fremsætte et dagsordensforslag her i folketinget, som gik ud på en kriminalisering af Berlingske Tidendes typografers aktionsform, selv om det viste sig, at der ikke var gnist af kriminelt i den aktionsform, som de havde anvendt. Der var ikke noget retmæssigt grundlag for dommerne i byretten at dømme dem på, og derfor blev de heller ikke dømt. I den her sag har vi hørt hr. Glistrup og andre fremskridtsfolk tordne frem om, at fiskerne blot gør det, som fiskerne bør gøre i den aktuelle sag, hvor de bliver generet fra alle mulige og umulige sider.

Det, som fiskernes blokade med al ønskelig tydelighed har afsløret, er de borgerlige partiers dobbeltmoral i forbindelse med blokadesagerne.

VS mener, det er nødvendigt, at man har forskellige former for reguleringer omkring fiskeriet, og vi mener, det er nødvendigt, at man indgår nogle internationale aftaler om, hvordan reguleringerne, kvoteringerne, skal være. Det er en absolut nødvendighed for ikke at komme ud for en overfiskning, som vi bl. a. oplever i øjeblikket i forbindelse med silden i Nordsøen, og som de islandske fiskere ikke mindst har oplevet det. Der har man set, hvordan de store engelske trawlere er taget op til Island og stort set har fisket det islandske hav tomt.

Det er naturligvis en god gang sludder, når hr. Arne Bjerregaard fra kristeligt folkeparti stiller sig herop og begynder at snakke om fotosyntesen, som er konstant, og når fotosyntesen er konstant, og det er den, der bestemmer mængden af plankton, og det er de små fisk, der skal spise det her plankton, og de store fisk, der skal spise de små fisk, så vil der altid være lige mange fisk i vandet. Det er naturligvis en god gang demagogisk sludder. Hvor mange fisk der er i havet, hænger naturligvis sammen med, hvor stærk fiskeriintensiteten i realiteten er.

Det, der er karakteristisk for Danmark, er, at den småborgerlige bevidsthed er langt mere udbredt, end småborgerskabets størrelse egentlig berettiger til. Det har også vist sig, at småborgerskabet faktisk har en uforholdsmæssig stor styrke. Det er en god gang anskuelsesundervisning, når man netop, som jeg nævnte før, får dobbeltmoralen fra de borgerlige partier og ikke mindst fra fremskridtspartiet frem i så klart et lys i forbin-

delse med blokaderne, som tilfældet er. Vi hørte også hr. Erlendsson heroppefra synge med på melodien om disse samfundsnedbrydende kommunistiske arbejdere, det destruktive gadens parlament og alt det dér. Det er dobbeltmoral i renkultur og må pure afvises. Det er slet og ret et forsøg på at fiske stemmer og ikke spor andet.

Fiskernes militante kampform har fået en del socialister til uden videre at lægge et progressivt indhold i den her kamp. Fra VS' side mener vi ikke, der er tale om et progressivt indhold i kampen. Vi mener, at der er tale om nogle klart reaktionære og småborgerlige tendenser i den kamp, og vi mener heller ikke, at man kan omtale fiskerne som en homogen gruppe. Der er klart tale om to forskellige grupper inden for fiskeriet. Der er tale om dem, der har en lille kutter og en enkelt mand eller to med, og som på den måde skal opretholde tilværelsen. Og så er der tale om trusserederne, som bevidst forsøger at tilrane sig den største del af naturgrundlaget, nemlig fiskene. Her er en klokkeklar modsætning inden for fiskernes egne rækker, og det er denne modsætning, man må forholde sig til for at forstå problemets kerne.

Tonnagen er alt for stor, og vi har set, at det er de store skibe, der har de mest avancerede redskaber til at støvsuge fiskene op med. Derfor må der foretages nogle indgreb over for disse mere avancerede, store flydende fiskefabrikker, som nogle af dem godt med rimelighed kan betegnes. Der må foretages nogle indgreb over for dem. For det første kunne man, som også S'erne har påpeget, begynde at lave nogle meget restriktive bestemmelser om trusseredere og anpartsselskaber m. v., og man kunne starte fra toppen af i den dyre ende af tonnagen, når man skal begynde at lægge op, hvad vi fra VS' side mener det bliver en politisk nødvendighed at gøre, hvis man bare på lidt længere sigt skal sikre, at der overhovedet er folk i dette land, der kan ernære sig ved fiskeriet.

Hvis man ikke går ind på den linje, vil småborgerskabets kamp ikke have nogen form for udsigt til at lykkes. Det lader sig ikke gøre uden nogen form for indgreb at stoppe kapitalismens indre dynamik, og det er det, man lægger op til at gøre, hvis man tror på, at de små fiskere uden nogen form for statslige indgreb stadig væk kan have del

[Kurt Hansen]

i de nødvendige kvotaordninger og reguleringsordninger, der skal gennemføres. De, der er fiskernes reelle modpart i det her spil, er ikke staten, og det er heller ikke havbiologerne, som det er blevet nævnt mange gange dels fra fiskerne selv, dels fra en række borgerlige partier med fremskridtspartiet i spidsen. Nej, den egentlige modpart for den ganske almindelige fisker er slet og ret trussere-dere og anpartsselskaber m. v.

Jeg mener, at hvis man skal begynde at se realistisk på forholdene omkring fiskeriet, må man indføre nogle regionalt opdelt kvoter, og de må administreres på en sådan måde, at de faktisk tildeles de hjemmehørende fiskere. På den måde har man en mekanisme, der kan beskytte mod, at de store Nordsøbåde og andre store både, store flydende fiskefabrikker, kan komme og snuppe deres uforholdsmæssigt store andel af den tilstedeværende mængde fisk, der må fiskes op.

Endvidere må kvoteringsreglerne opdeles for meget kortere tidsrum, end tilfældet er, således at man kan få fiskeriet tilrettelagt jævnt. Som det fungerer nu, skal alle både jo lynhurtigt ud at fiske så meget som overhovedet muligt for at få deres store andel af kagen. Det er naturligvis en mekanisme, der bevirker, at i slutningen af kvoteringsperioden vil der ikke være mulighed for at fiske. Vi må have nogle meget kortere kvoteringsperioder, således at det er muligt at tilrettelægge en jævn tilførsel, ikke mindst af hensyn til dem, der skal forarbejde råvarerne, når de kommer i land. Det er jo sådan, at man faktisk også i fiskefabrikkerne og på landjorden i det hele taget har nogle hensyn at tage. Det er sådan, at for hver fisker, der er på havet, kan der skabes beskæftigelse på land for ca. 3-4-5 personer, og disse personer har også krav på en jævn arbejdsrytme. Det kan ikke være sådan, at de i perioder, når der kommer bjerge af fisk, skal arbejde i døgn drift nærmest, og når der så ikke kommer fisk ind i slutningen af kvoteringsperioden, skal de bare sendes på arbejdsformidlingen og have lov til at gå og krydse dér. Det er selvfølgelig en helt forkert politik.

Vi mener endvidere, at disse korte kvoteringsperioder må kædes sammen med nogle licensordninger, og derfor vil jeg godt spørge fiskeriministeren, om det ikke ville være rimeligt, at man fra regeringens side nu be-

gynde ligesom at gå ind i nogle overvejelser om at få etableret disse licensordninger sammen med nogle kortere kvoteringsperioder. Jeg ved, at man i forbindelse med forhandlinger, man har haft med Norge, er gået ind på nogle licensordninger, hvorefter den norske regering har givet danske skibe licens til at fiske i norsk territorium. Ville det ikke være en brugbar reguleringsmekanisme at indføre i forbindelse med det danske konsumfiskeri såvel i Østersøen som i Nordsøen?

Så vil jeg sluttelig sige, at vi kan godt se fra VS' side, at der er nogle økonomiske problemer forbundet med at være lille Bornholmsfisker i dag, lige så vel som der er problemer med at være lille fisker og lille næringsdrivende i det hele taget. Vi vil ikke afvise, at det kan være nødvendigt, at disse fiskere får en eller anden form for støtte, men vi vil ikke være med til blot at uddele støtte i flæng på den måde, at man, uanset om man ejer kæmpemæssige både eller man ejer mindre både, har samme rettigheder og adgang til at få del i denne støtte. Hvis VS skal gå med til nogle støtteordninger til de mindre fiskere, hvad vi ikke vil afvise totalt, hvis vi kan få garantier for, at disse støtter ikke kapitaliseres, skal de være meget selektive, meget målrettede, omkring de små fiskere, og så må man til gengæld begynde at hugge op i den anden ende, dér, hvor man ser kendetegnet i den kapitalistiske udvikling, dér, hvor man ser rovdriften slå virkelig igennem i forbindelse med de store både, som uhæmmet fisker i havene.

Fiskeriministeren (Svend Jakobsen):

Enkelte ordførere, heriblandt hr. Bjørn Poulsen, gav udtryk for det synspunkt, at der ikke har ligget nogen fiskeripolitik til grund for de forhandlinger, vi har ført i de seneste år. Det er ikke rigtigt. Det er rigtigt, at der ikke foreligger en fuldt detaljeret fiskeripolitik, der indeholder alle elementer i en strukturtilpasningsordning osv., men jeg vil godt understrege, at der har været nogle hovedsynspunkter, som har været ledende for regeringen i forhandlingerne internationalt, og som har ligget bag en række initiativer, vi har taget over for folketingset. Og jeg kan med megen tilfredshed notere, at de i meget stor udstrækning har fået tilslutning, vel i de

[Fiskeriministeren]

fleste tilfælde fra alle partier bortset fra fremskridtspartiet og retsforbundet.

Jeg skal ganske kort sige, at det har været et ledemotiv for os, at vi vil opretholde det størst mulige danske fiskerierhverv dels af hensyn til beskæftigelsen i fiskeriet, dels af hensyn til beskæftigelsen i land og dels af hensyn til den valutaindtjening, der ligger heri.

Det har været et ledemotiv for os også, at vi i de internationale forhandlinger har lagt vægt på, at det traditionelle fiskeri tillægges afgørende betydning, når kvoter skal fordeles. Det er da også denne stædige fastholden af dette hovedsynspunkt, der har ført til, at vi eksempelvis for de to meget vigtige fiskearter torsk og kuller er i den situation, at den danske reduktion i fangstmuligheden målt i forhold til den periode, der ligger til grund, nemlig perioden 1973-76, ligger på ca. 18 pct., medens den reduktion, der er sket i EFs samlede fangstmuligheder, er på 37 pct. Dette siger jeg også i relation til hr. Erlendssons bemærkninger om forhandlingsresultatet.

Det tredje punkt, jeg godt vil nævne, er, at det har været vigtigt for os at støtte reguleringer og restriktioner, der har til formål at sikre, at havenes produktionssevne udnyttes bedst muligt. Det indebærer, at vi også går ind for, at der i det fremtidige fiskeri skal være indeholdt et betydeligt industrifiskeri, for en del af ressourcerne kan jo kun udnyttes herigennem.

Jeg vil som fjerde punkt nævne, at vi lægger vægt på, at der kan tilrettelægges sådanne fiskerierordninger, at fiskeriet, så langt som det nu er gørligt, kan være ensartet fra år til år. Når jeg har den reservation, er det, fordi vi alle ved, at biologiske årsager, temperatur osv. gør, at fiskeriet er forskelligt fra år til år.

Det femte punkt, jeg vil nævne, som også har været ledetråden for en række af de initiativer, vi har taget, er, at vi lægger vægt på, at de fangstmuligheder, vi har, også udnyttes bedst muligt til gavn for fiskerne og til gavn for samfundet.

Den debat, der har været ført i dag, har bredt sig meget, men alligevel har den i væsentlig udstrækning beskæftiget sig med problemerne i Østersøen. Det er vel ikke overraskende, fordi udgangspunktet for forespørgerne har været den aktuelle situation omkring Østersøen. Det er vel nærliggende nok, at fremskridtspartiet tager udgangspunkt i en

sådan dagsaktuel situation, idet jeg forstår på helt enslydende referater i de bornholmske blade, at hr. Halvgaard og hr. Uwe Jensen (Ribe a.) har meddelt, at fremskridtspartiet ikke har nogen fiskeripolitik, og derfor vil de også være afskåret fra at rejse debatten med udgangspunkt i en fremskridtsfiskeripolitik. Jeg har da også noteret mig, at det bidrag, som fremskridtspartiet har givet i form af et alternativ til den linje, regeringen har ført og har fået tilslutning til fra et stort flertal i folketinget, består i ét eneste forslag, nemlig forslaget om at gennemføre kurstabsfradrag for ældre udlandslån. Jeg synes oprigtigt talt, det er et magert alternativ til den fiskeripolitik, regeringen har gennemført.

Hr. Svend Andersen (Bornh. a.) beskæftigede sig også med Østersøproblemerne og nævnte, at den samlede kvota for torsk er gået ned med 6 pct., og så tilføjede hr. Svend Andersen (Bornh. a.), at de danske fangstmuligheder er reduceret med næsten 40 pct. Her er jeg nødt til at sige, at det er sådan, at det, som er det sammenligningsgrundlag, som har været inde i forhandlingerne, er den kvota, Danmark fik tildelt og forhandlede sig til i 1977, nemlig 53.000 t, og hvis det er det, man har som sammenligningsgrundlag, er reduktionen ikke på næsten 40 pct., men på 12 pct. Jeg vil gerne tilføje, at man, når man skal vurdere disse tal, er nødt til at se ikke alene på 1977, men også på perioden før, og da er situationen den, at man fra biologisk side anbefalede en fangstmulighed på 259.000 t i 1976, 185.000 t i 1977 og 174.000 t i 1978. Der er altså tale om en ganske drastisk nedgang, hvis vi ser det over en lidt længere periode.

Hr. Erlendsson brugte en lang række løsevne citater af to forskere, nemlig Tambs-Lyche og Hempel. Jeg vil gerne sige til oplysning for hr. Erlendsson og for folketinget i øvrigt, at Tambs-Lyche er generalsekretær for ICES, og Hempel er første vicepræsident i ICES. Og hvem er det, der har fremlagt denne rådgivning omkring disse samlede fangstmuligheder både for så vidt angår Nordsøen og for så vidt angår Østersøen? Ja, det er ICES, hvori disse to havbiologer er fremtrædende medlemmer. Jeg nævner det kun for herved at understrege, at man ikke på den måde, som hr. Erlendsson forsøgte, kan drage disse to anerkendte videnskabsmænd ind til fordel for de fiskeripolitiske

[Fiskeriministeren]

synspunkter, som hr. Erlendsson og hans parti går ind for. Begge disse forskere har lagt al deres kraft ind på at sikre, at man gennemfører sådanne reguleringer af fiskeriet, at der også bliver mulighed for at opretholde et fiskeri i fremtiden, og således at også fremtidens forbrugere får mulighed for at få fisk på bordet.

Jeg vil afholde mig fra at gå ind i alle de detaljer og selvmodsigelser, som hr. Erlendsson præsterede under sit indlæg. Jeg forstår, at når vi taler om Nordsøen, gælder det om at fiske på torsken, fordi de æder så mange af de andre fisk. Men når hr. Erlendsson så vender sig mod Østersøen, skal vi fiske på brislingen, fordi hr. Erlendsson er bange for, at den fortrænger torsken. Det har vel ikke nogen sammenhæng med, at hr. Erlendsson kender nogen i det område, hvor han færdes meget, der har rejst specielt dette brislinge-problem? Jeg vil i hvert tilfælde gerne sige, at man kan ikke anlægge en fiskeripolitisk linje hverken nationalt eller i forhandlinger med andre lande, hvis man til hver eneste lejlighed indretter sig på lige bestemt det, der passer én i den aktuelle situation. Der er nødt til at være en linje og en konsekvens i de ting, man foretager sig.

Det samme er tilfældet med hr. Uwe Jensen (Ribe a.). Vi har igen fået et af hr. Uwe Jensen (Ribe a.)s foredrag om, hvor dårlige forhandlere medlemmer af regeringen er, og hvor gerne de andre ville hjælpe os til nogle bedre resultater. Jeg vil gerne sige, at den tilføjelse, hr. Uwe Jensen (Ribe a.) gjorde til det, jeg citerede under spørgetiden i sidste uge, ændrer ikke ved det synspunkt, som hr. Uwe Jensen (Ribe a.) har givet udtryk for over for fiskerne, at man ikke skal have kvoteringer. Hr. Uwe Jensen (Ribe a.) står i EF-Parlamentet og siger, at de er både nødvendige og forståelige, og så hjælper det ikke noget, at han tilføjer, at de skal have et særlig stort plus eller stort minus til Danmark, for det er selve princippet, hr. Uwe Jensen (Ribe a.) tager afstand fra ved den ene lejlighed, men accepterer ved den anden.

Det kommer også til udtryk i forbindelse med vurderingen af forhandlingsresultaterne. Vi bebrejdes her, at vi når for dårlige resultater, og samtidig skal man sidde i EF-Parlamentet og høre hr. Uwe Jensen (Ribe a.) give udtryk for, at vi ikke har imødekommet englænderne langt nok. Jeg skal give et

kort citat fra mødet den 15. februar 1978, hvor hr. Uwe Jensen (Ribe a.) siger: »Når Kommissionen nu i forvejen udmærket var klar over den engelske kræmmertaktik, så burde man vel nok, uanset om man skulle have mistet lidt prestige, have føjet England noget mere. Det kan måske lyde mærkeligt, at en dansker fremhæver dette argument, men lad os være realistiske. Det er jo en kendsgerning, at englænderne får deres vilje i den sidste ende – det plejer de da. Og man skulle ikke have udsat fiskerierhvervet for denne usikre overgangsperiode.«

Hr. Uwe Jensen (Ribe a.) siger altså, at vi skulle have bevæget os så langt, som der skulle til for at få en aftale i stand i den nuværende forhandlingssituation i EF. Hr. Uwe Jensen (Ribe a.) ved, hvad det betyder. Han ved, at det betyder, at vi skal acceptere 12 zones præference og dominerende præference ud til 50 sømil. Hr. Uwe Jensen (Ribe a.) ved, at det betyder en sperlingkasse ud til 2° øst, og det vil sige stort set hele Nordsøen. Og sådan kunne jeg fortsætte. Jeg behøver det ikke, for hr. Uwe Jensen (Ribe a.) kender de britiske standpunkter, de standpunkter, de ikke har rokket sig fra.

Men det er ikke det, vi skal diskutere i dag. Det, jeg synes er aldeles utilfredsstillende, er, at vi bringes i den situation, at det synspunkt fremføres – uanset om der, som hr. Kofoed gav udtryk for, ikke er nogen, der lytter efter – i EF-Parlamentet af det næststørste parti i folketinget, at vi burde have imødekommet de britiske krav, således at vi havde haft denne aftale i stand.

Jeg skal så kun gøre en enkelt bemærkning mere til hr. Uwe Jensen (Ribe a.), som igen forsøger at bilde folketinget og offentligheden ind, at man kan veto sig frem til større kvoter. Det kan man ikke. Man kan forhandle sig frem til det bedst mulige resultat, men man kan ikke veto sig frem til større kvoter. Man kan veto sig frem til, at der ikke bliver truffet nogen beslutninger, og det er den situation, EF er i i dette øjeblik. Når det er sådan, er det jo, fordi Rådet alene kan træffe beslutning enten i enighed eller på forslag fra Kommissionen.

I den sammenhæng vil jeg da gerne fortsætte med at sige, at det er ikke rigtigt, når hr. Uwe Jensen (Ribe a.) siger, at Danmark ikke har gjort indsigelse mod Kommissionens forslag, men har taget dem til efterret-

[Fiskeriministeren]

ning og accepteret dem. Hr. Uwe Jensen (Ribe a.) ved jo, at der er ændret kvoter i Kommissionens forslag, fordi Danmark ikke ville acceptere de af Kommissionen foreslåede fordelinger. Jeg kan bare nævne torsk som eksempel, men hr. Uwe Jensen (Ribe a.) ved, at det gælder stribevis af de kvoter, der var fremsat forslag om, og jeg skal da tilføje, at det er således, at før Kommissionen fremlagde sine forslag, havde der været lange forhandlinger med hvert enkelt medlemsland, hvor Kommissionen vurderede og forhandlede om de muligheder, der var.

Flere har spurgt, hvordan situationen ligger i øjeblikket, og herom kan jeg sige, at situationen er den, at der foregår løbende konsultationer mellem Kommissionen og de enkelte medlemslande med henblik på at søge forhandlingerne genoptaget. I disse forhandlinger indgår også forhandlinger om visse kvotajusteringer, der er nødvendige, efter at aftaler er forhandlet med tredjelande, men jeg skal skynde mig at tilføje, at vores situation i den sammenhæng ikke er, at vi har flere ressourcer til rådighed; tværtimod er det sådan, at vi på enkelte områder, først og fremmest på sejen, har en væsentlig mindre kvota end den, der indgik i Kommissionens oprindelige fordelingsforslag. Det er ting, der forhandles i forbindelse med forhandlingerne om, hvorledes fordelingen af fangstmulighederne i norsk farvand, i svensk zone i Østersøen osv. skal være, og der foregår altså løbende forhandlinger om disse ting.

Jeg tror ikke, der er store muligheder for at få en generel nyforhandling af kvoterne for Nordsøen for 1978. Det er jo et område, som vi efter meget møjsommelige forhandlinger nåede til enighed om mellem de 8 lande, mens Storbritannien har sagt nej, først og fremmest fordi de er uenige i en række af de foranstaltninger, som er indeholdt i Kommissionens forslag, og fordi de er uenige i kvoterne og stiller krav om væsentlig større kvoter ikke mindst på torsk og kuller.

Hr. Erlendsson gav udtryk for, at der var 8 lande, der havde ladet sig forblinde af havbiologernes argumentation om bevaringsforanstaltninger. Jeg er nødt til at sige: nej, der er sandelig 9 lande, der er enige om, at der skal ske en regulering af fiskeriet, således at vi også kan have et fiskeri i fremtiden. Ud over det, jeg nævnte med kvoterne, er et ho-

vedargument fra britisk side, at de restriktioner, som Kommissionen har stillet forslag om, ikke er tilstrækkelig vidtgående, og det er i høj grad også et krav om, at man laver yderligere begrænsninger vedrørende f. eks. sperlingfiskeriet, nemlig med udvidelse af en reserveret zone, en fredet zone.

Jeg skal ikke gøre flere bemærkninger til hr. Erlendsson og hr. Uwe Jensen (Ribe a.). Jeg synes i øvrigt, at deres indlæg talte for sig selv. De talte i høj grad om en manglende kontakt med de praktiske muligheder for at sikre opretholdelsen af et stort dansk fiskerierhverv.

Så vil jeg gerne til hr. Kofoed sige, at vi har nu gjort et stykke oplysningsarbejde omkring dansk industrifiskeri, men jeg er meget enig med hr. Kofoed i, at dette arbejde skal gøres endnu mere intensivt, fordi der er to problemer at slås med. Der er dels en politisk modvilje, dels en manglende viden. I hvert fald det sidste har vi mulighed for at råde bod på, og det har vi også forsøgt på. Om kort tid modtager vi således en stor delegation fra Storbritannien omfattende alle dele af britiske fiskerierorganisationer og -myndigheder, og formålet hermed er at give dem et direkte indblik i og billede af, hvad det er, der foregår. Jeg kan også sige, at vi har styrket den stab, der beskæftiger sig med Nordsømodellen, med henblik på at få dette arbejde gjort færdigt, således at vi kan få det til at tælle med større styrke i de internationale forhandlinger.

Til hr. Kofoeds sidste bemærkninger om fiskerikommissionen skal jeg kun sige, at det er rigtigt, at den blev nedsat i 1975. Det er lige så rigtigt, at det var ønskeligt, om denne kommission havde kunnet gøre arbejdet færdigt tidligere, men jeg tror, alle var enige om, at man skulle have et bedre billede af, hvordan EFs fiskeripolitik kom til at se ud, før man gjorde dette arbejde færdigt. Jeg må da også tilføje, at man meget let kunne have gjort et arbejde, som havde vist sig at være meget lidt værdifuldt på det tidspunkt, da vi havde konturerne af en EF-fiskeripolitik. Det mener jeg vi har nu. Jeg ved vel, at vi har nogle løse ender tilbage, men jeg synes alligevel, vi har så mange indikationer af indholdet i en EF-fiskeripolitik, at vi kan gøre arbejdet færdigt. Derfor har jeg også for nogen tid siden bedt om at få dette arbejde intensiveret, og jeg har, som man har set, givet

[Fiskeriministeren]

udtryk for, at det er min forventning, at vi kan fremlægge en rapport herom ved det nye folketingsårs begyndelse.

Jeg vil gerne give tilslutning til det synspunkt, hr. Lowzow fremførte, at de ting, vi skal foretage os, skal foretages i et tæt samvirke med organisationerne. Det har jeg bestræbt mig på i den tid, jeg har haft ansvaret for dette, og det er også sådan, at organisationerne er stærkt repræsenteret i fiskerikommissionen og dermed har den direkte adgang til at fremlægge deres synspunkter og den direkte indflydelse på det materiale, der skal komme ud af det.

Jeg har også noteret hr. Lowzows bemærkninger om det konservative folkepartis positive medvirken til foranstaltninger, som måtte vise sig nødvendige.

Jeg har i nogen grad svaret på fru Mimi Jakobsens spørgsmål om forhandlingssituationen, men jeg skal dog gøre den tilføjelse, fordi fru Mimi Jakobsen spurgte specielt om strukturforanstaltningerne, at det er ikke muligt at gøre disse færdige på et tidspunkt, da vi ikke har besluttet os vedrørende den interne fiskeripolitik, men det betyder ikke, at arbejdet med strukturforslagene ligger stille. Jeg kan oplyse, at medens vi har opereret med tre forskellige forslag, hvoraf det ene var af gammel dato, har man benyttet mellemperioden til at få dem indarbejdet i ét samlet forslag, der har været genstand for en række drøftelser, således at vi er klar til meget hurtigt efter fastlæggelsen af den interne fiskeripolitik at sætte de foranstaltninger i værk, der skal sikre, at vi kan føre tingene ud i livet, ikke alene med national støtte, men også med støtte fra EFs side.

Fru Mimi Jakobsen var også inde på spørgsmålet om alternative anvendelser af fiskearter, herunder specielt til konsumformål, og jeg kan sige, at vi har etableret støtteordninger, som gør det muligt at yde tilskud til sådanne. Der er også nogle projekter på vej, og det er således, at vi også har skabt mulighed for, at der kan ydes tilskud til markedsføringen, som jo er en vigtig ting, hvis man skal føre nye produkter på markedet. Der blev sidste år gennemført nogle forsøg med filettering af blåhvilling, men der er her ved en række problemer, som jeg ikke skal komme ind på her. Det, der er vigtigt at understrege, er, synes jeg, at der ligger en mulighed for samfundets støtte til foranstaltning

ger, som man i fiskerierhvervet er parat til at gå i gang med.

Hr. Bjørn Poulsen uddelte både ris og ros. En gang imellem havde jeg lidt svært ved at forstå, hvorfor vi skulle have risen vedrørende havbiologernes arbejdsvilkår, specielt knyttet til havundersøgelsesskibet, eftersom det er i denne regerings tid, det er besluttet at investere disse mange penge i et nyt havundersøgelsesskib. Jeg kan sige, at den sag fremmes så meget, som det overhovedet er praktisk gørligt.

Jeg skal ikke gå nærmere ind på DFHs placering. Jeg forstod, hr. Bjørn Poulsen mente, den skulle over til Jylland, hvor fiskerne er. Her er jeg nødt til at sige, at der altså også er fiskere på Bornholm, og der er også nogle på Sjælland og på Fyn, så jeg tror, der er en række hensyn, man skal tage. Et af de hensyn, der måske ikke er uvæsentligt i denne sammenhæng, er, at det internationale havundersøgelsesråd har sæde i København, og det er jo et område, som DFH har ganske stærk kontakt til.

Hr. Bjørn Poulsen var også inde på spørgsmålet om udviklingen af nye arter. Det har jeg været inde på, men hr. Bjørn Poulsen nævnte også forsøgsfiskeri. Dertil kan jeg sige, at vi har midler til forsøgsfiskeri. Vi har støttet projekter både med forsøg med andre trawlredskaber, fiskeri efter andre arter og på andre pladser end sædvanligt, og det har vi midler til, så hvis der er fiskere, der har projekter, er der også mulighed for at opnå støtte. Jeg kan sige, at det seneste projekt, vi har givet støtte til, er et forsøgsfiskeri efter lodde og tobis i grønlandske farvande, et projekt, som vi har bevilget for mindre end 3 måneder siden, men der er stadig væk penge til rådighed for dem, der er indstillet på at gå ud i et forsøgsfiskeri og kan finde projekter. Når hr. Bjørn Poulsen siger, at man skal sats på fjernfiskeri som alternativ til Nordsoen, vil jeg ikke afvise, at der kan være visse muligheder, men tilføje, at de jo er blevet ganske begrænsede, efter at stort set alle lande har udvidet deres fiskerizone til 200 sømil. Derfor er det sådan, at næsten uanset hvor man ønsker at gå hen og fiske, forudsætter det forhandlinger, aftaleforhold. Det er ganske mange lande, der benytter disse udvidede fiskerizoner ikke til at reservere fiskemuligheden for sig selv, men til at stille krav om betaling for de fangster, der gøres i

[Fiskeriministeren]

de pågældende landes farvande, således at fisken i ganske store farvandsområder er blevet en decideret handelsvare.

Hr. Bernhard Baunsgaard og hr. Arne Bjerregaard var inde på spørgsmålet om indkaldelse af den baltiske fiskerikommission, og der blev også sat spørgsmålstegn ved tidspunktet, spurgt, om det kunne have været gjort før. Det kan man naturligvis altid diskutere, og jeg vil gøre to bemærkninger om det. For det første, at vi jo har været i en situation, hvor vi har presset på for at få forhandlinger i gang mellem EF-Kommissionen og de enkelte østlande. Det er vigtigt af mange grunde, fordi det er igennem sådanne forhandlinger, man skal have åbnet mulighed for adgang til fiskeri inden for de andre landes fiskerizoner. Det er ikke alene et spørgsmål om selve kvoternes størrelse, det er i høj grad også et spørgsmål om adgang til de traditionelle fiskepladser. Det har betydning både for fangstens størrelse og for dette at gennemføre fiskeriet så økonomisk som muligt. Derfor har det været vores præference, at man skulle have disse forhandlinger i gang. Men vi må erkende, at det trækker ud, og der er ikke i øjeblikket noget, der tyder på, at det vil ske meget hurtigt. Det har været en af bevæggrundene for, at regeringen har valgt at tage dette initiativ.

En anden og også vigtig grund er, at Sverige har meddelt EF, at EF-både kunne få tilladelse til at fiske 2.000 t torsk i svensk zone af den svenske kvota på betingelse af, at fisken blev leveret i svensk havn. Det er det første konkrete bevis for, at der er lande, der har en større kvota, end de selv naturligt fisker op. Det synes jeg er en rimelig baggrund for at drøfte den nye situation, når det viser sig, at et land har en større kvota, end det selv naturligt kan fiske op.

Jeg skal til hr. Ib Christensen sige, at det jo ikke alene er EF, der arbejder med licens, det er ikke mindst Norge, Færøerne og Sverige, som stiller krav om licens for adgang til fiskeriet i deres farvande. Jeg vil knytte det an til en række andre indlæg om licenssystemer og sige, at det er en vej, vi bevæger os udad; der er for stadig flere fangstområder krav om licens, og dermed er vi også i den situation, at vi skal tildele fangstmuligheder for de enkelte både i andre landes zoner. Det kan man selvfølgelig ikke gøre uden hensyntagen til de samme fartøjers mulighed for at

fiske i vore egne farvandsområder, og det er da også en del af baggrunden for, at vi har intensiveret arbejdet med opbygningen af en kutterstatistik, som er en forudsætning for en mere direkte styring af fiskeriet.

Men så siger hr. Ib Christensen, at medlemskabet af EF ikke har gavnet dansk fiskeri, og fremlægger den dokumentation, at England blokerer en fælles fiskeripolitik. Ja, undskyld, jeg siger det, fordi det kunne optages som en fornærmelse, men det er altså næsten en dokumentation, hvis karakter nærmer sig den form for dokumentation, som fremskridtspartiet lægger frem her i salen.

Situationen er jo den, at det netop er i kraft af begge landes, Englands og Danmarks, medlemskab af EF, at England har været udelukket fra at gennemføre de foranstaltninger, som de stiller krav om at gennemføre som EF-foranstaltninger, nemlig at reservere de fangstmuligheder, der er i de britiske farvande, for de britiske fiskere. Derfor er jeg nødt til at sige, at en forudsætning for, at vi kan opretholde dette meget betydelige fiskeri også i den britiske zone, er, at vi får etableret den fælles fiskeripolitik på de grundprincipper, som er fastlagt, og som jo er årsagen til, at briterne ikke har kunnet gå enegang, nemlig at der skal være fri og lige adgang til de fælles farvande, ikke forstået således, at der kan fiskes frit og uhæmmet, men at der inden for de reguleringsforanstaltninger og kvotafordelinger, der gennemføres i fællesskab, er fri adgang til at fiske i hinandens farvande.

Statsministeren (Anker Jørgensen):

Jeg vil allerførst sige til hr. Erlendsson, at han i sit første indlæg var meget aggressiv over for regeringen: det fløj omkring hovedet på os med påstande og beskyldninger om regeringens ansvar, om regeringens totalt fejlede fiskeripolitik og mere af samme skuffe.

Da jeg så kom op, svarede jeg bl. a., at fremskridtspartiet førte et fantastisk dobbeltspil f. eks. med hensyn til deres vurdering af blokader og den slags ting, et dobbeltspil, som man var dygtig til at gennemføre konsekvent på næsten alle områder. I den aktuelle situation siger hr. Erlendsson ét og hr. Glistrup noget helt, helt andet. Denne dobbeltspillermetode er altså karakteristisk for frem-

[Statsministeren]

skridtspartiet. Der er dog én ting, der er fælles for fremskridtspartiet – det var jeg også lidt inde på i mit første indlæg – og det er, at man er hadsk, usaglig og propagandistisk. Det er overhovedet ingen overdrivelse at sige – det har vi også set dokumentation for i den aktuelle situation – at egentlig overgår fremskridtspartiets hr. Glistrup end ikke af Preben Møller Hansen, selv om de to jo har spillet godt sammen og har udgjort makkerpar i den aktuelle situation. Igen det sædvanlige, om end det er på et lille område: samspil mellem det yderste højre og det yderste venstre til undergravelse af demokratiet.

Jeg advarer fremskridtspartiet; jeg anmoder fremskridtspartiets folk om at besinde sig, opgive dobbeltspillerlinjen, komme ind på i hvert fald en enhedslinje, således at vi ved, hvor vi har fremskridtspartiet, og ikke denne metode, hvorefter man samler gruppe for gruppe op omkring sig med usaglige argumenter og alligevel spiller det pæne og saglige parti udadtil på andre områder. Fremskridtspartiet fremfører sine synspunkter frit, frejdigt og især meget frækt, og den slags metoder kan gøre sig et stykke tid – måske desværre for længe – men hvis man fortsætter ad den vej, tror jeg, at en sådan uhyrlig metode vil blive afsløret.

Men det, der undrede mig, var, at da hr. Erlendsson kom op igen, sagde hr. Erlendsson ikke et eneste ord til mig. Er det, fordi han accepterer det, jeg sagde? Er det, fordi han erkender, at der er tale om et utiltalende dobbeltspil? Det kunne man næsten tro, og så er der allerede opnået noget. Jeg beder altså om et svar på spørgsmålet: erkender man, eller erkender man ikke, at man spiller et uhyrligt dobbeltspil?

Hr. Erlendsson gav i stedet for indtryk af over for folkettingen og den offentlighed, som måtte interessere sig for vores debat herinde, at han skam var meget saglig, og så begyndte han at læse op af rapporter og udtalelser fra videnskabsmænd og grupper af forskellig art, alt sammen folk, hvis kompetence til egentlig at vurdere, hvad der skulle vurderes, han i øvrigt havde bestridt, for når noget skulle vurderes, var det sandelig af fiskerne selv.

Men i øvrigt har vi også fået at vide, at det ud fra fremskridtspartiets synspunkt er helt usagligt og urimeligt at henvise til de citater af rapporter og personer, for det viser sig, at også disse folk, når det kommer til

stykket, i deres vurderinger ikke alene er på linje med, at der skal kvoteres, men også direkte har været rådgivere for og anbefalere af den politik, der lægges frem.

Hr. Uwe Jensen (Ribe a.) ønsker, at vi som dansk fiskeriminister skulle have en person, der lignede hr. Silkin i England. Jeg vil naturligvis nødig stå og give en alt for tydelig karakteristik af et andet lands minister inden for Det europæiske Fællesskab. Jeg tror, man må erkende, at han energisk har varetaget englændernes interesser, men jeg tror også, man må erkende, at der har været en god portion usaglighed i hans energiske bestræbelser. Der er også noget, der kunne tyde på, at når man efter mange, lange og besværlige forhandlinger ender med, at otte landes fiskeriministre med deres delegationer, herunder deres fiskeriorganisationer, bag sig slutter en slags foreløbig aftale, hvor englænderne ikke er med, er det ikke anbefalelsesværdigt, at også Danmark skulle føre den Silkinske linje.

Til hr. Kofoed vil jeg nøjes med at sige: tak for de bemærkninger, der faldt. Der var en helt igennem saglig tilbagevisning af fremskridtspartiets holdning, af den demagogiske linje, som dette parti fører også i denne sag. Det var rart at høre de citater, der blev bragt af hr. Uwe Jensen (Ribe a.), men igen et udtryk for, at man, om jeg så må sige, rider to heste.

Jeg ved ikke, om hr. Kofoed i øvrigt er klar over, at hans parti er de reelle bagmænd – læg mærke til udtrykket – bag hele den fiskeriaktion, der har været. I hvert fald står det i Jyllands-Posten for den 18. maj i år. Det er en hr. Glistrup, der har skrevet artiklen, og dens overskrift er »De virkelige bagmænd«; godt udtryk! Den kompliment vil jeg i øvrigt give til hr. Glistrup: han er en dygtig herre til at formulere ting, som man lægger mærke til. Han siger: »Bagmændene bag fiskeriaktionen var Anker Jørgensen og hans regering og partiet venstre« og så en lang række andre uhyrligheder. Det er altså fantastisk, hvad man tillader sig fra den side, og åbenbart i vælgerkredse med et vist held. Vi bliver nødt til ikke at tage overlegent på denne ting, vi bliver nødt til fra alle folketingets demokratiske partier i tide at dæmme op for denne form for agitation, der er så fremmedartet for dansk parlamentarisme, som noget overhovedet kan være.

[Statsministeren]

Jeg appellerer altså til andre partier i tinget – det er også kommet til udtryk i dag – om at fastholde denne klare afstandtagen fra fremskridtspartiets metoder og argumentation; den er så falsk, som noget overhovedet kan være.

Jeg vil sige tak til hr. Lowzow, som sagde, at det uden tvivl er nødvendigt at regulere fiskeriet. Sammenligningen med trafikken tror jeg egentlig er rimelig, for vi er vel ikke altid glade for, at der er så megen regulering i den trafik, der findes først og fremmest i de store byer, men vi ved, den er nødvendig. Det, diskussionen sagligt skal stå om, er, under hvilke former og på hvilke måder vi både nationalt og internationalt skal tilvejebringe de nødvendige reguleringer, det er ikke at sige nej til dem, for det ville – nu bliver jeg måske uenig med nogle – være en form for liberalisme, som er helt ude af takt med den tekniske og anden udvikling.

Hr. Lowzow var lidt i tvivl om, hvorvidt regeringen har udnyttet den periode, hvor vi nu har været formand for Det europæiske Fællesskab. Hertil vil jeg sige: for det første tror jeg, vi har udnyttet den så meget, som det er rimeligt og forsvarligt, og for det andet må jeg selvfølgelig sige, at formandskabet skal passe på ikke at udnytte dette formandskab i nationale interesser, men jeg mener, vi har presset ganske stærkt på for at finde løsninger på de problemer, som også fiskeriet har, men resultaterne er stadig væk ikke tilfredsstillende.

Så var der en anden bemærkning fra hr. Lowzow, jeg vil understrege: der skal samarbejdes med fiskeriorganisationerne. Fiskeriministeren har sagt noget om dette, og jeg sagde også noget om det i første omgang; jeg vil gentage: vi er enige. Det har altid været regeringens opfattelse, at det er godt og rigtigt at samarbejde med de organisationer, der findes ude i erhvervslivet – for resten også på arbejdsmarkedet – og at man på den måde ligesom får lidt jordforbindelse med hensyn til det, der skal foregå her i folketinget. Men det er klart, at i sidste instans er det regeringen og folketinget, der skal bestemme, men det ved jeg hr. Lowzow ikke er uenig med mig i.

Det er rigtigt, som hr. Lowzow sagde: vi hjælper fiskerne bedst ved at sige sandheden eller det, vi indtil dette øjeblik virkelig mener er sandheden – for sandheden, den totale

sandhed, kan naturligvis altid diskuteres – og i hvert fald ikke bevidst lyve over for dem, føre dem bag lyset, som der er tendenser til.

Fru Mimi Jakobsen sagde, at havbiologerne måske har været for pessimistiske, og, i en anden sætning, at vi måske har været for længe om at følge havbiologerne. Lad mig blot sige, at vi jo ikke straks skal falde på halen for videnskabsfolk, der kommer og fortæller os, at sådan og sådan forholder det sig på alle områder, men netop når det gælder dette her, er det min fornemmelse, mit indtryk, at alle havbiologer egentlig er enige. Det er altså ikke her, som det er på en række andre områder, hvor vi tyr til videnskabsfolkene og spørger, hvad de mener, nemlig at der ofte er lige så mange meningsforskelle, som der er imellem politikere. Her står vi over for noget, hvor man måske er lidt uenige om den grad og måde, det skal gøres på, men hvor der i virkeligheden er enighed om, at der skal en eller anden og ganske omfattende form for regulering til, og på den baggrund har jeg ikke andre bemærkninger at gøre til fru Mimi Jakobsen.

Til hr. Bjørn Poulsen fra socialistisk folkeparti – og nu tager jeg de tre partier hver for sig, for jeg forstår godt, man er lidt altereret over, at jeg slår dem sammen – vil jeg sige, at jeg er ganske enig i den betragtning, som kom til udtryk fra socialistisk folkeparti, nemlig at tonnagen er for stor. Det er noget, som ikke alene hr. Bjørn Poulsen og jeg kan finde ud af som ikke-fiskere, det kan også fiskeriorganisationerne selv erkende. Det er dog ikke uvæsentligt i hele denne diskussion at huske dette, at fiskeriorganisationerne egentlig er kommet til den opfattelse, at tonnagen er for stor. Det, det drejer sig om, er i den kommende tid at finde ud af, under hvilken form man på en fornuftig måde lidt efter lidt kan reducere den.

Hr. Kurt Hansen gjorde nogle betragtninger over boykoter, blokader og konflikter af forskellig art. Jeg skal ikke gå ind i enkeltheder om det, men jeg kan i flæng nævne, at der var noget der hed Bækkelundsagen, Infosagen og Berlingske Tidende-sagen, og nu var der altså noget, der hed fiskeriblokaden.

Regeringens stilling er den samme til alle fire former for blokade eller ulovlig konflikt, fordi der på en eller anden måde i et eller andet omfang er tale om, at man bringer vold i anvendelse i demonstrationen og akti-

[Statsministeren]

onen; derfor er regeringen modstander af det. De tilfælde i Bækkelund, Info og Berlingske, hvor man er gået over stregen og har gjort noget, der enten tangerer eller i egentlig forstand er vold, er regeringen altså modstander af. Der sker det i folketinget, at i den ene side af salen er der en vældig hård fordømmelse af Bækkelund, Info og Berlingske, medens der i den anden side af salen er en vældig hård fordømmelse af fiskeriblokaden. Regeringens og socialdemokratiets holdning, der har en lang tradition bag sig med hensyn til ulovlige konflikter af forskellig art, er den samme: vi mener, det er forkert at anvende sådanne metoder.

Når det gælder virkningen af de fire områder, jeg her har talt om, vil jeg uden at tage nogen af dem i forsvar sige, at medens der uden tvivl kunne være uheldige virkninger i Bækkelund og Info og måske lidt mere uheldige virkninger på Berlingske Tidende, ville en fortsættelse af den blokade, fiskerne lavede, have været katastrofal og samfundsnedbrydende i en form og et omfang, som vi simpelt hen aldrig nogen sinde har været vidne til, end ikke når hr. Preben Møller Hansen har udfoldet sine allerstørste, vildeste og mest usaglige aktioner.

Min sidste bemærkning går undtagelsesvis også til fremskridtspartiet. Fremskridtspartiet har ikke nogen politik på fiskeriområdet. Nej, fremskridtspartiet har kun én politik: det er en antipolitik.

Erlendsson (FP):

Desværre har jeg kun fem minutter, og der er meget, jeg skulle svare på, men jeg vil gøre det kort med statsministerens første spørgsmål: erkender man at spille dobbeltspil? Nej. Jeg har erklæret allerførst, at ingen i fremskridtspartiet finder, at de blokader, fiskerne gennemførte, var lovlige, tværtimod; vi er alle enige om, at de var ulovlige, og jeg har ikke kendskab til, at nogen inden for min gruppe har udtalt sig om deres lovlighed. Så der er altså ikke tale om nogen form for dobbeltspil.

Men i øvrigt var det jo interessant at høre, hvor megen vægt statsministeren lagde på det moralske plan. Man troede faktisk et øjeblik at høre en virkelig lov- og ordenmand udtale sig; det kom i hvert fald fra samme skuffe. Når man endvidere hørte om, hvor

kedeligt det var med dette parti, der udtalte sig så frit, frejdigt og frækt, så må jeg sige, at jeg tager det som en stor ros fra statsministerens side. Jeg håber, at alle her i min gruppe vil kunne vedblive med at udtale sig frit, frejdigt og frækt, sådan som statsministerens parti gjorde, dengang det var i opposition og arbejdede sig op til at blive det ledende parti i dagens Danmark. Statsministeren mente, at når vi udtalte os frit, frejdigt og frækt, var vi et kedeligt parti; det var konklusionen.

Det, statsministeren sagde om, hvordan jeg havde misbrugt biologernes udtalelser, er ikke rigtigt. Biologerne har netop ikke udtalt sig så firkantet, som de er blevet citeret for. Biologerne har netop ikke udtalt sig på en måde, som om de havde en skråsikker viden om, at en fredningsordning for fiskebestandene ville være til lykke for fiskeriet og ville kunne give en bedre udnyttelse af havene, tværtimod. Når fiskeriministeren siger, at jeg har taget løsevne citater fra to anerkendte videnskabsmænd, som arbejder for ICES, mener jeg, det netop er af særlig betydning, at disse to videnskabsmænd kan udtale sig, som de gør, hvor de går imod de synspunkter, som fiskeriministeren mener at have fundet i deres anbefalinger. Det viser igen, at man må vurdere, hvad der kommer, med en kritisk sans, og at det i virkeligheden kun kan gøres af folk, der selv arbejder videnskabeligt, hvis man skal have en forståelse ud af det sagte.

Der var meget, jeg gerne ville have kommenteret, men én ting skal jeg i hvert fald sige: fremskridtspartiets alternativ er en genforhandling, og jeg mener at have lagt sådanne grunde frem, som stærkt understreger nødvendigheden af og muligheden for at opnå en sådan genforhandling; dels det ændrede syn på, hvilke forholdsregler der er nødvendige for at få størst udbytte af havets rigdom, dels den meget heldige politiske situation, hvor det hele endnu flyder, fordi Englands fiskeriminister ikke har villet indgå et forlig med de otte andre parter i sagen; det giver os ganske særlig gode muligheder. Det, som danske politikere skal, er ikke at uddele socialhjælp til nødlidende erhverv, det er at kæmpe deres sag på de valpladser, hvor udfaldet afgøres om beståen eller ikke-beståen af det pågældende erhverv, om det skal blomstre eller det skal visne.

Svend Andersen (Bornh. a.) (S):

Jeg skal kun gøre få bemærkninger her i anden omgang og bl. a. sige til hr. Uwe Jensen (Ribe a.) fra fremskridtspartiet, at når han påstår, socialdemokratiet ønsker et færvæl til det frie fiskerliv, er det en fejl af rang. Det er socialdemokratiets opfattelse, at det frie fiskerliv skal fortsætte, men en forudsætning for, at det kan det, er, at der fortsat er fisk at fange, og fremskridtspartiets politik om et uhammet fiskeri vil f. eks. for et lukket havområde som Østersøen være en absolut sikker vej henimod, at fiskerierhvervet her på længere sigt nedlægges.

Jeg konstaterer med tilfredshed, at hr. Erlendsson nu foreslår, at der skal foretages genforhandlinger; det er jo det resultat, regeringen for flere dage siden er kommet frem til.

Jeg skal i anledning af det af hr. Bjørn Poulsen stillede forslag om motiveret dagsorden sige, at spørgsmålet om, hvorvidt fiskerflåden er for stor, og hvilke foranstaltninger der i så fald skal træffes, mener vi det må være rigtigt at tage stilling til, når en mere langsigtet fiskeripolitik foreligger. Det, der yderligere nævnes i dagsordensforslaget, om, at de offentlige tilskud og afskrivninger skal være forbeholdt fiskere og firmaer, der har fiskeri som hovederhverv, er tanker, som vi kan være enige i i hovedtræk, og den hidtidige lovgivning på området har jo også i stor udstrækning fulgt hovedlinjerne i denne dagsorden, sidst da vi indførte hovederhvervskravet i saltvandsfiskeriloven.

Man kunne også tænke sig, at en vedtagelse af dette dagsordensforslag ville betyde, at den oplægningspræmie, som jeg forstår SF også kan anbefale, i givet fald måske kunne gives til kuttere, der lovligt er købt og indregistreret af selskaber og derved ikke vil kunne tages ud af fiskeriet til fordel for erhvervsfiskere.

Selv om vi altså kan være enige i hovedlinjerne i dagsordensforslaget, mener vi ikke, det kan være en rigtig fremgangsmåde, at der laves lovgivningsarbejde via dagsordener, og vi vil derfor anbefale, at der stemmes imod.

(Kort bemærkning).

Erlendsson (FP):

Jeg vil gerne fremsætte følgende:

Forslag om motiveret dagsorden.

»Folketinget pålægger regeringen at sørge for, at danske fiskere ikke længere bliver forfordelt eller underkastet unødvendige indskrænkninger i deres muligheder for at fiske.

Tinget fortsætter derefter forespørgslen.«

Første næstformand (Grete Hækkerup):

Der er nu fremsat følgende forslag om motiveret dagsorden: (se ovenfor). Dette forslag indgår i forhandlingen.

Uwe Jensen (Ribe a.) (FP):

Jeg håber ikke, at statsministeren igennem sin kritik af den engelske landbrugs- og fiskeriminister, hr. John Silkin, vil ødelægge noget for dansk landbrugsekspport til Storbritannien.

Fiskeriministeren refererede til, at hr. Halvgaard og jeg skulle have sagt, at vi ikke havde nogen fiskeripolitik. Det, vi har peget på, er Danmarks manglende fiskeripolitik, og derfor ville en genforhandling, som hr. Erlendsson også har sagt det, og en genforhandling også med England sikkert ikke have givet os dårligere vilkår for f. eks. sperlingkassens vedkommende end de vilkår, EF-Kommissionen foreslog. Men lad os se, hvad Storbritannien lægger på bordet med hensyn til sperlingkassen, og om ikke fiskeriministeren alligevel bliver nødsaget til at give efter for Englands krav bare efter 4-5 måneders forhaling. Fiskeriministeren kunne også have citeret et andet uddrag fra Europa-Parlamentets fiskeridebat, hvor jeg har sagt:

»Denne taktiske udenomssnak betyder spild af kostbare måneder for fiskerierhvervet, og derfor må vi ...« - altså Europa-Parlamentet - »i enighed gå imod, at det skal være nationalpolitiske britiske hensyn, der skal præge fiskeripolitikken.«

Det sagde fremskridtspartiet allerede den 15. februar. Ordføreren for Danmarks kommunistiske parti, hr. Fuglsang, spurgte, hvilke direkte konsekvenser fremskridtspartiet vil drage af EF's ødelæggende direktiver eller sådan noget lignende. Vi melder os ikke ud af EF af den grund - det skal jeg da gerne svare - men vi forlanger genforhandling og genforhandling for at få højere kvoter baseret på historiske rettigheder. Det er typisk, at man tager hensyn til de historiske rettigheder, når det gælder territorier, hvor vi næsten

[Uwe Jensen (Ribe a.)]

ikke har fisket før, f. eks. vest for Skotland, men ikke tager historiske hensyn, når det gælder områder, hvor vi har fisket en masse tidligere, f. eks. området øst for Skotland.

Jeg vil gerne spørge hr. Kofoed, hvad den bløde linje har givet os, og hvilke fordele Danmark har haft af hr. Kofoeds prestige-plads i formandsstolen i EFs landbrugs- og fiskeriudvalg; for hvilke resultater hr. Kofoed har opnået de sidste fem år, ser vi jo her og nu.

Når hr. Kofoed kommer ind på Nordsø-problematikken, vil jeg gerne stille et spørgsmål til både hr. Kofoed og fiskeriministeren, for jeg formoder, at begge disse herrer, der bevæger sig internationalt, også har hørt rygter om, at den famøse sperlingkasse ud for den skotske østkyst skal udvides med endnu en grad for helt at ødelægge de sidste acceptable industrifiskeriterritorier. Må jeg spørge ministeren og hr. Kofoed, hvilke skridt de to herrer har taget for at sikre, at dette katastrofale udspil mod dansk industrifiskeri aldrig bliver virkelighed, men bliver kvalt som rygter?

Hr. Ib Christensen fra retsforbundet kom ind på licenser, og i den forbindelse må jeg konstatere, at de norske licenser lader vente på sig; fiskemængderne i de sydnorske farvande vil sandsynligvis være borte, før licenstilleringen kommer i orden.

Jeg fik ikke svar fra fiskeriministeren, og derfor spørger jeg igen: er det ikke for dårligt ledet af det danske formandskab i EF, at man siden sammenbruddet i januar af den fælles EF-fiskeripolitiske løsning stadig væk må betragte den fælles ordning som en overgangsordning?

Kofoed (V):

Jeg skal først sige noget om de stillede dagsordensforslag. Jeg kan ikke på venstres vegne godtage hr. Bjørn Poulsens dagsordensforslag, for jeg vil ikke tage ansvaret for, at folketinget i en dagsorden erkender, at fiskerflådens samlede tonnager er for stor, i hvert fald ikke på nuværende tidspunkt. Man kan have en mening om det, men vi har ikke fået tilstrækkelige beviser for, at den er for stor, således at vi skal gå til drastiske nedskæringer. På Østersøens område er jeg overbevist om at vores flåde ikke er for stor. Ud fra det foreliggende kan jeg derfor ikke gå

ind for, at man her en sen eftermiddag eller en tidlig formiddag konstaterer, at vores fiskerflåde er for stor; det er for løst et grundlag. Derfor kan vi ikke stemme for dette dagsordensforslag.

Hvad angår det af hr. Erlendsson fremsatte dagsordensforslag om, at folketinget pålægger regeringen at sørge for, at de danske fiskere ikke længere bliver forfordelt eller underkastet unødvendige indskrænkninger i deres mulighed for at fiske, synes jeg, det er ret unødvendigt, for det er da enhver national regerings opgave at sørge for disse ting. Hvis man bagefter kan konstatere, at den ikke har levet op til disse ting, står det folketinget frit for at vælte regeringen ved en rigtig mistillidsdagsorden, men på forhånd at pålægge den det er ganske unødvendigt, for det er regeringens pligt. Så er det op til os at vurdere, om den har opfyldt disse forpligtelser. Så den synes jeg heller ikke det er nødvendigt at stemme for.

Så skal jeg svare på nogle spørgsmål, der er stillet af hr. Uwe Jensen (Ribe a.). Det er selvfølgelig altid svært at skulle svare på et spørgsmål som, hvilke resultater jeg har opnået de sidste fem år; det lader jeg andre dømme om. Jeg er ikke sikker på, at hr. Uwe Jensen (Ribe a.)s bedømmelse er helt fair, men det er ligegyldigt, hvad hr. Uwe Jensen (Ribe a.) bedømmer i den situation.

Jeg skal bare kort henvise hr. Uwe Jensen (Ribe a.) til at læse den betænkning, som Parlamentet afgav i 1976, og som bærer mit navn, samt den fiskeribetænkning, der bærer hr. Juels navn fra 1977. Gjorde han det, tror jeg nok, han ville kunne se, at den politik, venstre, bl. a. jeg, har stået for, har haft en vis indflydelse på disse betænkninger og på den fiskeripolitik, der har været ført i Nordsøen. Dermed være ikke sagt, at den fiskeripolitik ikke er lykkedes. Som hr. Uwe Jensen (Ribe a.) ved, er der af indenrigspolitiske grunde i England en bestemt indstilling til, at man ikke accepterer en Fællesskabsløsning. Jeg vil bare påpege, at både i Juels og i min betænkning har vi foreslået, at f. eks. sperlingkassen skal være flydende, og den foreslåede sperlingkassenedvidelse med én grad har vi været totalt modstandere af. Så hvis hr. Ove Jensen læser betænkningerne, kan han se, at de indeholder en ganske udmærket opskrift på fiskeripolitikken i Nordsøen. At Ministerrådet ikke har kunnet acceptere alle

[Koføed]

de forslag, tror jeg ikke skyldes den danske regerings manglende indsats, det skyldes nok mere den manglende engelske interesse i at få en europæisk fiskeripolitik. Men det er for så vidt den politik, hr. Uwe Jensen (Ribe a.)s parti forsvare indirekte ved sine handlinger. Det er mine kommentarer hertil. Men ellers vil jeg lade eftertiden dømme om, hvad der er klogest i de forskellige situationer.

Lowzow (KF):

Om det fremsatte dagsordensforslag af hr. Erlendsson – det er enten interessant eller ganske uinteressant, efter som man ser det – kan jeg sige, at det kan vi ikke stemme for. Ikke fordi ordene måske ikke kunne passe, men fordi vi har haft en fiskeridebat, som gik lige forud, og når man i den dagsorden skriver, at fiskerne ikke må underkastes unødvendige indskrænkninger i deres mulighed for at fiske, og vi har hørt, hvad fremskridtspartiet lægger i dette, er det klart, vi ikke kan tilslutte os det. Hvis fremskridtspartiet havde formuleret sig helt anderledes i de sidste mange timer – og måske endda noget kortere – havde vi været meget villigere til det.

I anledning af hr. Bjørn Poulsens dagsordensforslag må jeg sige, at det ikke kan være nogen overraskelse for hr. Bjørn Poulsen, for det har vi i disse og andre sager flere gange sagt, at det ikke er noget, der tiltaler os, at man indfører lavsvæsenet i Danmark igen. Vi giver det en lille tak hver gang, lukker af. Jeg kan huske, at jeg i min skole engang lærte, at Danmark var i stagnation, så længe man havde lavsvæsenet. Så blev det opløst, og man fik igen fri vandring på arbejdsmarkedet, og det var en af de glørværdige perioder i dansk historie. Derfor vil jeg også tillade mig at stemme imod det.

Om debatten i dag skal jeg sige, at det, der har gjort mig mest glad, var, at statsministeren bekræftede, at det er socialdemokratiets stilling, ligesom det er det konservative folkepartis stilling, at fysiske blokader er noget, vi ikke kan acceptere, og at dette endnu en gang er blevet fastslået.

Bjørn Poulsen (SF):

Til hr. Lowzow vil jeg bare sige, at det ikke forbavser mig, at det konservative folkeparti har den indstilling, de har, men jeg sy-

nes nu heller ikke, vi skal gøre hr. Lowzow ked af det, for han har sikkert ikke selv valgt den skole, hvor han har lært det dér i, men man behøver jo ikke slæbe rundt på sin skoleuddannelse hele livet igennem; der er jo nogle mennesker, der somme tider tænker andre tanker end dem, de har lært fra barnsben af.

Hr. Koføeds udtalelser skuffer mig lidt, for jeg troede, hr. Koføed efterhånden på fiskeriområdet var begyndt at, skal vi sige tage realiteterne, som de er. Men jeg kan forstå, at hr. Koføed mener, at spørgsmålet om tonnagen i dansk fiskeri skal afgøres på normal liberaløkonomisk vis, det vil sige: de stærkeste overlever, og de svage skal ned. Hvem er det, der har pengene i ryggen? De, der har pengene i ryggen, skal overleve, og så må de andre ellers få lov at sejle deres egen sø. Det er da bare kedeligt, at venstre stadig væk kører med de gammeldags tanker og ikke vil være med til at hjælpe de mennesker, som trods alt skal leve af det 100 pct. Jeg kan forstå, at hr. Koføed er mere interesseret i, at nogle tandlæger stadig væk kan få lov at afskrive på nogle fiskerbåde. Men det er hr. Koføeds opfattelse af situationen, og den skal han naturligtvis have lov at have.

Jeg skal takke statsministeren for, at han har opdaget, at SF eksisterer, det er vi da kun glade for, selv om det selvfølgelig ikke betyder så forfærdelig meget. Men jeg vil da håbe for Danmark, at statsministerens venstre øje, som jo ikke har haft det særlig godt i meget lang tid, får lidt bedre syn på sagen i fremtiden, for jeg tror, der er adskillige ting, som dette folketing skal igennem de næste par år, hvor netop venstre øje skal bruges, hvis der skal komme nogen som helst form for fornuftig lovgivning ud af, hvad der laves herinde. Men vi kan jo kun håbe på det bedste; ellers findes der jo mange former for brillur.

Hvad angår hr. Svend Andersen (Bornh. a.)s store sympati for vores dagsordensforslag og vores tanker på det område, kan jeg sige, at jeg, mens jeg har været i folketinget, efterhånden har fået så meget sympati for det forslag, at jeg snart ikke har noget at have den i mere. Mit ønske skal jo bare være, at hr. Svend Andersen (Bornh. a.) så en dag sammen med regeringen begynder at bruge sin sympati til noget. Det kunne være meget rart, om der en dag kom et lille udspil på det

[Bjørn Poulsen]

område, for vi er vistnok enige, når det kommer til stykket; det er noget om at overvinde sig selv lidt.

Til fiskeriministeren vil jeg sige, at jeg synes ikke, havbiologerne har haft så gode arbejdsforhold. Det her med fremskyndelse af havundersøgelsesskibsprojektet lyder vældig smukt. Nu er jeg klar over, at fiskeriministeren ikke har været fiskeriminister i så mange år, men jeg kan fortælle, at det projekt, som måske skal bruges som havundersøgelsesskib, blev bestilt for 10 år siden, så jeg synes ikke, der er nogen grund til at være stolt over, at man får fremskyndet et projekt, der burde have været lavet for 5–6–7 år siden, for det er jo så mange år siden, man har erkendt, at Dana ikke kunne bruges længere til det, den blev brugt til; nu er den gået helt ud af drift, men alligevel er der ikke bygget noget skib. Man kan selvfølgelig være glad over, at det er fremskyndet langt om længe, men der er ingen grund til at tage æren for det.

Fuglsang (DKP):

Det skal bare være nogle korte bemærkninger i anledning af de to dagsordensforslag. Vi kan stemme for det, hr. Bjørn Poulsen har fremsat. Det er nemlig ikke rigtigt, som det er blevet antydnet, at det er noget, der er trukket op af en høj hat i denne sene eftermiddag, men det er spørgsmål, som har været rejst igennem år, tør jeg nok sige, ikke alene fra fiskerkredse, men jeg kan også henviser til, at Danmarks største fagforbund, SID, som jo har en del fiskende mennesker blandt sine medlemmer og endnu flere, som arbejder inden for områder, der er afhængige af fiskeriet, har stillet krav af ganske samme art. Vi finder absolut, det vil være rigtigt at fremme de principper, som jo for os er det afgørende i forslaget, nemlig en slags hovederhvervskrav inden for fiskeriet som hverv.

Hvad det af fremskridtspartiet fremsatte dagsordensforslag angår, vil jeg sige, at hvis jeg var sikker på, at fremskridtspartiet på dette område talte samme sprog som andre mennesker, ville jeg nok være noget i tvivl, for hvem i alverden ville ikke arbejde for at hindre, at dansk fiskeri bliver forfordelt, eller hindre, at det blev underkastet unødvendige indskrænkninger? Men som sagt er jeg lidt i tvivl om, hvorvidt vi mener det samme, og jeg synes, det kommer til udtryk i spørgsmå-

let om stillingen til EF. Altså dette, at man vil være medlem af EF, underkastet dets regler, gør i og for sig, at vi er så temmelig magtesløse. Jeg ved ikke, om der er en gradsforskel mellem hr. Kofoed og den nuværende minister som dansk forhandler, men uanset hvad man ellers kan mene om dem, mistænker jeg dem ikke for at have ført forhandlinger ud fra at forfordele eller underkaste dansk fiskeri unødvendige indskrænkninger. De har ganske givet for mig set ud fra deres forudsætninger gjort deres bedste. Jeg tør slet ikke tænke til ende, hvad der var sket, hvis en af fremskridtspartiets talere her i dag havde siddet nede i Bruxelles, hvor man forhandler den slags ting. Men som sagt: med den baggrund, der er for dagsordenen – her havde jeg nær sagt noget forfærdeligt – vil vi ikke være med.

Bernhard Baunsgaard (RV):

Jeg har allerede meddelt, hvilken stilling vi vil tage til det af hr. Bjørn Poulsen stillede dagsordensforslag, og jeg kan såmænd godt benytte de ord, som den kommunistiske ordfører anvendte, når han sagde, vi ikke vil være med, for det vil vi heller ikke, til at støtte et fremskridtspartidagsordensforslag på dette punkt.

Så er der en enkelt ting, som jeg dog synes bør understreges heroppefra, og det er den omstændighed, at ingen af de to ordførere for fremskridtspartiet i anden omgang gjorde noget forsøg på at forsvare hr. Glistrups optræden. Jeg ville ønske, at det var en antydning af afstandtagen fra hr. Glistrup og hans optræden i denne sag, nemlig forsøget på at ødelægge retsstaten, retssamfundet; men det er vel for meget forlangt.

Arne Bjerregaard (KrF):

Hr. Kurt Hansen fremførte, at jeg skulle komme med demagogisk tale – det ligger da fjært fra mig at skulle fremkomme med sligt – idet jeg skulle have sagt, at planktonmassen i havet ville være konstant og dermed fiskemassen. Det er overhovedet ikke demagogi. Det er simpelt hen bare klar tale. Selvfølgelig er der den samme mængde plankton. Derfor vil der da også være den samme mængde fisk af en eller anden art. Det ligger da i sagens natur, men blot nødvendigvis ikke de såkaldt konsumerede fisk. Det har

[Arne Bjerregaard]

jeg aldrig postuleret. Nu har jeg ellers haft den opfattelse, at VS bl. a. på landbrugsområdet har gjort sig til talsmand for, at man, når man snakker om, at vi skal fremme den animalske produktion, også måtte tænke globalt og sige: ja men skal vi nu fremme den animalske produktion, for det kunne jo være, man i verdensfødevaresituationen i øjeblikket burde satse mere på den vegetabiliske, fordi man så fik flere proteiner til verdens befolkning, den anden er forældet? Det er nøjagtig det samme, der gør sig gældende inden for havets rigdomme. Vil man snakke om proteinmængden, skal man selvfølgelig tage det, vi i øjeblikket kalder skidtfisk eller industrifisk, som altså er et pænere navn end skidtfisk, for så vil man nemlig få en større proteinmængde. Det var det, jeg gjorde mig til talsmand for. Ikke, at vi skulle gøre det, men jeg sagde: man burde måske i fremtidens fiskeri også tænke sådan og ikke bare: hvad smager behageligst for os i de rige lande? Vi skulle måske tænke lidt mere globalt også på dette område. Det, jeg ønskede at sige, var, at det måske også var værd at tænke i andre baner end disse, jeg havde nær sagt indsnævrede baner, om det skal være konsumfisk eller industrifisk. Der er andre ting, der tæller i verdensmæssig sammenhæng.

Så kan man selvfølgelig sige, det ikke kommer den standende fiskeridebat ved. Det mener jeg nu det gør, fordi man derudfra kan argumentere i alt fald for et større industrifiskeri, og det er i dansk interesse at bruge den argumentation.

Så er der dagsordensforslagene. Lad mig tage det sidste fra fremskridtspartiet først. Det er vist sagt, at det er ganske unødvendigt; selv om vi ikke altid har lige stor tillid til regeringen, vil jeg da tro, at regeringen vil søge at fremme erhvervslivets muligheder, så godt nu regeringen formår, og det har jeg den bedste tiltro til regeringen vil gøre også på dette område. Hvorfor skulle vi så stille dagsordensforslag om det?

Hvad angår SFs dagsordensforslag, vil jeg i grunden anmode SF om at tage det tilbage for ikke at være med til at ødelægge mulighederne for at fremme det, som vi helt eller delvis i grunden er enige om. Får vi nu det nedstemt, hvilke muligheder har vi så for at få det gennemført i løbet af forholdsvis kort tid? Disse muligheder er så ødelagt.

Ib Christensen (DR):

Fiskeriministeren mente, at man ikke kunne sige, EF-medlemskabet har været til skade for dansk fiskeri, og mente måske oven i købet, at det havde været til gavn for dansk fiskeri. Han begrundede det med, at Englands medlemskab af EF har udelukket det fra at gennemføre nationale beskyttelsesforanstaltninger på dette område. Nu får vi jo se, om det kommer til at slå til, hr. minister. Vi får også se, om den målsætning for EFs fiskeripolitik, som ministeren nævnte, nemlig fri adgang til fiskeri i hinandens farvande i et fælles EF-hav, overhovedet bliver virkeliggjort. Det, vi kan konstatere, er, at uanset at det under stor reklame lykkedes Danmark at samle 8 lande, EF-lande, mod Storbritannien alene, så er der altså ikke sket noget på området. Man kan vel sige det på den måde som for landbrugets vedkommende, at landbruget kom ind i EF og gerne ville ind i EF, ikke mindst fordi det betød bortfald af nationale støtteordninger til landbruget i de andre EF-lande, men de har aldrig været større, end de er i dag, og jeg tror, der vil ske noget lignende med fiskeriet.

I det britiske underhus har de konservative taget til orde for, at briterne uafhængigt af EF simpelt hen skal forhandle direkte med Norge om disse problemer. Det tyder jo på, at briterne ser temmelig stort på, hvad EF kan blive enige om, og altså faktisk kører deres eget løb.

Der er to andre argumenter, jeg anførte for EF-medlemskabets skadelighed på dette område, som ministeren ikke kommenterede. Det ene var, at de østeuropæiske lande jo ikke ønsker at anerkende EF som EF-partner på grund af Berlinspørgsmålet o. a., og at det selvfølgelig uundgåeligt har skadet Danmarks muligheder for at få forhandlinger i gang og opnå resultater.

Det andet er Sveriges manglende motivation for at støtte danske fiskeriinteresser i Østersøen, når man fra EFs side gør, hvad man kan for at smide svenskerne ud fra den Nordso, hvor de har fisket i mange, mange år. Derfor er det altså mildt sagt meget problematisk, hvad fiskeriet har fået ud af det.

Dertil kommer, at der i hele EF-området også på fiskeriområdet såvel som inden for landbruget, inden for stålindustri og inden for andre industrielle områder vil blive tale

[Ib Christensen]

om planøkonomi og styring i allerhøjeste grad og langt højere grad, end vi behøvede at finde os i, hvis vi havde vores selvstændighed på dette område.

Vedrørende det forslag til motiveret dagsorden, der er stillet af fremskridtspartiet, må jeg i lighed med andre ordførere sige, at det er så selvfølgelig, at man i og for sig udmærket kunne stemme for det, men risikoen ved at stemme for det er jo, at man bliver hægtet op på fremskridtspartiets specielle fiskeripolitik, og det kan heller ikke vi som en række andre partier stå for.

Kurt Hansen (VS):

Først ganske kort til hr. Arne Bjerregaard. Det, jeg talte om i forbindelse med demagogi, var, at det uundgåelig vil føre til nogle demagogiske konklusioner, når man påstår, at fotosyntesens konstans bevirker, at der altid uanset fiskeidentiteten vil være lige mange fisk i havet. Det fører naturligvis frem til nogle helt demagogiske og forvredne konklusioner; så meget om det.

Må jeg sige om de to dagsordensforslag, at VS klart har givet udtryk for, at vi ikke mener, fiskerierhvervet fortsat kan være et liberalt erhverv. Der må nogle indskrænkninger, og der må nogle styringer til, og det bevirker, at vi naturligvis ikke kan stemme for fremskridtspartiets forslag om motiveret dagsorden.

SFs forslag om motiveret dagsorden mener vi indeholder mange rigtige ting. Vi bryder os dog ikke om den allersidste sætning, hvor det måske kunne fremstå sådan, at man var med til at legitimere offentlige tilskud til de andre fiskere, som ikke bliver ramt af denne dagsordens begrænsninger, hvis man forestillede sig den vedtaget. Men vi vælger at se det på den måde, at der sker nogle indskrænkninger i forhold til de offentlige tilskud, nogle indskrænkninger, som vi kan gå ind for, og derfor kan vi også stemme for det af SF fremsatte forslag om motiveret dagsorden. Men jeg understreger meget kategorisk, at det, at vi stemmer for denne dagsorden, ikke betyder, at vi accepterer statstilskud til øvrige dele af fiskerierhvervet.

Under mit første indlæg stillede jeg et par konkrete spørgsmål til fiskeriministeren, der gik ud på, om fiskeriministeren kunne forestille sig at gå ind for nogle mere kortsigtede

tidsterminer for kvoterne kædet sammen med nogle licensordninger. Det med licensordningerne fik jeg i hvert fald delvis svar på i et svar til hr. Ib Christensen, men jeg vil gerne høre, om ministeren kunne tænke sig at gå ned på nogle meget kortere tidsintervaller i forbindelse med tildelingen af kvoterne.

Jeg forstår slet ikke statsministerens kommentar om, at det yderste højre og det yderste venstre kører parløb i denne sag. Jeg mener, at der er kommet klart modsatrettede synspunkter frem fra fremskridtspartiets og i hvert fald VS' side. Jeg går ud fra, det er VS, som statsministeren bl. a. betegner som værende det yderste venstre eller i hvert fald hørende til blandt det yderste venstre. Jeg kan ikke se, at der er nogle former for parallelitet eller parløb imellem det, som de to partier har givet udtryk for. Det er nogle stik modsatrettede opfattelser, vi har i denne sag.

Jeg mener også, det skal understreges, at når det netop er småborgerskabet, der er gået ind i en aktion og har taget mere vidtgående kampskridt i brug end dem, man f. eks. oplevede i forbindelse med Info, Bækkelund og Berlingeren m. v., som statsministeren selv nævnte, så bliver der straks givet køb, så fremsætter fiskeriministeren straks et forslag om støtte, ikke selektiv støtte, men bare bred støtte til fiskerne. Hvad fik Berlingske Tidende-arbejderne på halsen? De fik en retssag på halsen, som der ikke engang var juridisk belæg for at give dem på halsen. I alle blokadesager bliver der fra regeringens side taget klar stilling til fordel for de privatkapitalistiske interesser. Man giver indrømmelse på indrømmelse, når det er det desperate småborgerskab, der slås, og man forsøger at knægte arbejderne, når de slås. Det er jo ikke sådan, at når arbejderne er ude i aktioner af en eller anden art, f. eks. fysisk blokade, er det nogle vilde krabater, der vil overtræde både den ene og den syvende lov her i landet, nej, det er socialdemokratiske fagforeninger, som var de første inden for den sidste periode, der har taget initiativ til at iværksætte stille og rolige og fredelige blokader. Statsministeren ved lige så godt som jeg, at såvel det, som fotografernes fagforening var indblandet i i forbindelse med Info, som det, bogbindernes fagforening fra Randers og Århus var indblandet i, var stille og fredelige og rolige aktioner, hvor der endda var socialdemokrater som strategiske ledere

[Kurt Hansen]

bag. Jeg mener, det er helt uberettiget, også over for statsministerens egne partifæller, at påstå, det er nogle voldsomme krabater, der lavede uro og sådan noget. Det er der slet ikke belæg for i virkeligheden.

Melchior (CD):

Der er en passage i statsministerens svartale, som jeg føler trænger til at korrigeres. Statsministeren sagde, at på den ene side i salen havde man partier, som tog kraftigt afstand fra Bækkelund-, Info- og Berlingskeaktionerne, og på den anden side havde man partier, der tog kraftigt afstand fra fiskernes aktion, og så havde man altså regeringen, der tog afstand fra det hele, som havde et konsekvent helhedssyn på det, og som altså var rolig og balanceret under alle forhold. Jeg kan simpelt hen ikke få det billede til at passe, hr. statsminister, for så vidt jeg erindrer – og den plejer at virke i den retning – var det stort set de samme partier, der tog afstand fra disse forskellige blokadeaktioner. Det er også ganske logisk, at det var sådan. Jeg tror også, statsministeren har kunnet glæde sig over – og også på meget smuk måde, synes jeg, gentagne gange har givet udtryk for sin anerkendelse af – at han fik den opbakning i disse situationer, som han ønskede, og som enhver regering kan have både krav på og behov for. Jeg kan sige på mit eget partis vegne, at vi har taget lige meget afstand fra det, enten det foregår i byen eller på landet eller til vands, og vi har bakket regeringens konsekvente og stabile holdning op. Jeg tror også, det gælder for en række andre partier, og jeg synes derfor, det var nødvendigt at bringe denne korrektion.

Da jeg nu er heroppe, har mit partis ordførerske – som jo ikke har taget ordet denne gang, så vi forlænger ikke debatten unødigt – bedt mig om at kommentere de to dagsordener og meddele på CD-gruppens vegne, at vi ikke kan stemme for nogen af dem. De er smarte eller snarere snedige begge to, men ikke på en særlig behagelig måde.

SFs dagsorden er snedig i den forstand, at vi jo netop har vedtaget en lov om saltvandsfiskeri, hvor SF stillede et ændringsforslag, der mere eller mindre svarer til indholdet af den dagsorden, der er fremsat i dag. Det blev nedstemt dengang, og det er derfor mildt

sagt overflødigt at stille det igen; det vil selvfølgelig også blive nedstemt i dag.

Med hensyn til fremskridtspartiets dagsorden, ja, så har den jo været taget under behandling af andre. Vi kan ikke stemme for selvfølgeligheder, og man skal ikke regne med at kunne få tinget til at danse efter sin musik ved at komme med det ene forslag efter det andet, der bare siger noget, alle på forhånd er enige om, og som er en selvfølge.

Det er ud fra disse motiver, vi må stemme imod dette forsøg på at bruge foketinget til at føre fremskridtsagitation.

Svend Andersen (Bornh. a.) (S):

Jeg skal for god ordens skyld oplyse, at socialdemokratiet ikke kan stemme for det af hr. Erlendsson fremsatte dagsordensforslag. Dagsordenen søger jo at fastslå, at danske fiskere er blevet forfordelt og er blevet pålagt unødvendige indskrænkninger. Det mener vi absolut ikke har været tilfældet. Vi er tilfredse med, at der under de givne betingelser er opnået de bedst mulige resultater; og vi har fuld fortrøstning til, at det også vil være tilfældet ved de kommende forhandlinger.

(Kort bemærkning).

Erlendsson (FP):

For en ordens skyld skal jeg erklære, at fremskridtspartiet ikke kan stemme for det af SF fremsatte dagsordensforslag.

Med hensyn til de mange mindre behagelige bemærkninger, der er faldet om vores forslag til motiveret dagsorden, må jeg sige, at ingen kan naturligvis forpligtes over sin evne, og det kan måske være rigtigt nok, at det ville være overflødigt at prøve at forpligte regeringen. Men vi har nu stillet dagsordensforslaget alligevel. Vi tror på, at det kan gøres bedre. Vi tror på, at med de gode grunde, som regeringen nu har til en genforhandling, og med den kraftige opbakning, den har fået fra hele folketinget her i dag, som har erkendt fiskernes store vanskeligheder, vil den kunne gå med frejddigt mod og tale frisk og frækt til folkene i Bruxelles og derved opnå bedre resultater for fiskerne i Danmark end dem, som regeringen foreløbig er mødt op med.

(Kort bemærkning).

Bernhard Baunsgaard (RV):

Jeg konstaterer blot, at heller ikke i denne omgang turde ordføreren for forslagsstillerne forsvare hr. Glistrup.

Fiskeriministeren (Svend Jakobsen):

Jeg synes også, der er grund til at sige, at hr. Erlendsson tilsyneladende overhovedet ikke har hørt den argumentation, som ordfører efter ordfører har stået på denne talerstol og afvist fremskridtspartiets dagsorden med. Det svarer ikke til den motivering, hr. Erlendsson gav for at stille sin dagsorden.

I fortsættelse af det, hr. Bernhard Baunsgaard var inde på, vil jeg sige, at da jeg lyttede til hr. Erlendssons svar til statsministeren om vurderingen af fysiske blokader, så kunne jeg ikke undgå at overveje, om der stadig foregår et dobbeltspil. Hr. Erlendsson lagde megen vægt på sine formuleringer, har jeg indtryk af, lagde megen vægt på at sige, at ingen i fremskridtspartiets folketingsgruppe efter hans vidende anfægtede, at det var en ulovlig blokade. Det er jo én side af sagen. Det, jeg synes vi manglede, var, at hr. Erlendsson kunne fortælle folketinget, at ingen i fremskridtspartiets folketingsgruppe accepterer fysiske blokader af denne karakter. Vi har jo hørt medlemmer af folketingsgruppen betegne blokaden som forståelig, og vi har hørt den blive betegnet som samfundsnyttig. Jeg synes, vi mangler, at hr. Erlendsson fortæller os, at fremskridtspartiets folketingsgruppe alle som én tager afstand fra fysiske blokader, også af den karakter vi har set her. Det har vi ikke hørt fra denne talerstol. Hvis vi ikke hører andet, så går jeg ud fra, at hr. Erlendssons bemærkninger skal udlægges sådan, som jeg her har gjort det.

Biologer udtaler sig – så vidt jeg har kunnet notere – aldrig skråsikkert. Hvis det er en erkendelse, som hr. Erlendsson har fået inden for de seneste dage ved at læse rapporter og redegørelser, så er den kommet på et sent tidspunkt. Det gælder alle de rapporter og indstillinger, jeg har haft lejlighed til at læse, at der er redegjort for, under hvilke forudsætninger man kommer frem til de resultater, man kommer til. Der er redegjort for, at hvis man gør noget andet, så kan resultatet også blive et andet. Derfor er der til de beslutninger, der skal træffes på basis af disse videnskabelige redegørelser, knyttet politiske over-

vejsler, og det er en politisk beslutning, der afgør, om man får det ene eller det andet resultat ud af det. Det er skam ikke noget nyt, hr. Erlendsson; sådan har situationen, så vidt jeg ved, altid været, når man modtager materiale fra biologer. Der er klart gjort rede for forudsætningerne, og der er også gjort rede for de usikkerhedsmomenter, der knytter sig til de indstillinger, der måtte indgå i materialet.

Jeg synes, det var interessant her i anden omgang at høre både hr. Erlendsson og hr. Uwe Jensen (Ribe a.) meddele, at fremskridtspartiets fiskeripolitik består i, at man ønsker genforhandling. Det kan kun betyde én eneste ting, nemlig at man accepterer hovedelementerne i den fiskeripolitik, som Kommissionen har stillet forslag om. Både hr. Erlendsson og hr. Uwe Jensen (Ribe a.) ved, at det, som der er mulighed for at nå tilslutning til, er et resultat, som vil indeholde væsentlige dele af de elementer, vi i dag kender som en del af det, vi kalder Berlinpagten. Til trods for at fremskridtspartiet altid har taget afstand fra forslag, der er lagt op i folketinget, og mandater, der skulle gives i markedsudvalget, er vi altså i en situation, hvor fremskridtspartiet erkender, at fiskeripolitikken består af disse elementer. Det, man er utilfreds med, er de kvoter, som Danmark har opnået i forhandlingerne. Jeg synes det er ganske interessant at få det konstateret.

Hr. Uwe Jensen (Ribe a.) siger, at når vi skulle give efter for de britiske krav, så var det for ikke at spille kostbare måneder, men lad os nu se, om vi ikke kommer til at give efter også på sperlinkassen. Lidt senere spørger hr. Uwe Jensen (Ribe a.) hr. Koføed og mig, hvad vi vil gøre for at sikre, at denne udvidelse af sperlinkassen aldrig bliver andet end et rygte. Tror hr. Uwe Jensen (Ribe a.) virkelig, at det fremmer Danmarks muligheder for at forhandle sig frem til et godt resultat, at et medlem af parlamentet her står og siger til offentligheden: ja men lad os nu se, om man ikke bliver nødt til at bøje sig for det britiske krav.

Jeg skal derudover sige, at historiske retigheder indgår med megen vægt i Kommissionens forslag. Hr. Uwe Jensen (Ribe a.) var så venlig at nævne området vest for Skotland. Der er nødt til at være en vis konsekvens i tingene, og man kan ikke, som frem-

[Fiskeriministeren]

skridtspartiet, indtage lige bestemt den holdning til ét spørgsmål, som passer bedst i éns kram, uden at det får nogle konsekvenser på andre områder. Når vi ikke vil have skotter, belgiere og franskmænd til at fiske i Østersøen og i Kattegat og i Skagerrak, så er det klart, at det også har nogle konsekvenser for, hvilke områder vi får lov til at fiske i, når det drejer sig om områder, hvor vi ikke traditionelt har fisket. Der er nødt til at være en konsekvens og en sammenhæng i tingene. Det er der ikke i fremskridtspartiets holdning til tingene, og derfor kan den ikke bære nogen steder hen.

Der blev rejst det spørgsmål, om det ikke var dårligt af formandskabet, at vi ikke er kommet videre, så det ikke længere var en overgangsordning, vi arbejder med. Det tror jeg ikke man kan sige, for der har været forhandlet intenst på bilateralt plan for at se, om vi kunne få bevægelse i de britiske standpunkter. Det er ikke lykkedes, og det tjener ikke noget formål – tværtimod vil det skade sagen – hvis man vil lægge op til, at vi skal indkalde til Rådsmøder, hvor vi i forvejen ved at der ikke kan opnås et resultat, men hvor det eneste, der kommer ud af det, er store avisoverskrifter i samtlige lande om nye store forhandlingssammenbrud. Det, det drejer sig om, er at få forhandlet sig frem til et resultat, og det foregår ikke i Rådsmøderne, hvis grundlaget ikke er til stede i forvejen.

Til hr. Bjørn Poulsen skal jeg kun sige: jeg var sandelig ikke stolt; jeg synes bare, det var lidt urimeligt, at vi ligefrem skulle bebrejdes, at vi ikke havde havundersøgelseskibet klart. Jeg skal være den første til at beklage, at vi er sådan stillet, at vi i dag ikke har et fungerende havundersøgelseskib, men jeg synes alligevel, vi skal glæde os over, at det nu er på vej, i stedet for at besvære os over de fejl, der måtte være begået tidligere.

Hr. Ib Christensen siger: lad os nu se, om der kommer noget ud af det, der er jo kun otte lande, der er enige. Ja men situationen er nu engang den, at så længe vi ikke har besluttet andet, er der adgang til for danske fiskere at fiske i den britiske zone; det er der i kraft af, at det er fastlagt i en EF-beslutning, at vi har adgang til hinandens zoner. Der skal en anden beslutning til, hvis noget andet skal blive tilfældet. Derfor er det ikke noget, vi skal vente at se som resultat af

vort medlemskab; det kan man se hver eneste dag i fiskeriet i Nordsøen.

Hr. Ib Christensen nævner britiske forhandlinger med Norge. Ingen britisk regering kan forhindre parlamentsmedlemmer i at have det synspunkt. Der er heller ingen dansk regering, der kan forhindre medlemmer af folketinget i at mene, at vi i morgen skal indlede forhandlinger med østlandene og blæse på vort medlemskab af EF. Det er jo det, der er situationen, og det er vel en ganske god parallel. Det er et af de alvorlige problemer. Hvis regeringen havde bøjet sig for dette ønske, så ville konsekvensen let blive den, at mulighederne for en fælles EF-politik dermed var tabt, fordi det ville give alibi også for andre lande til at forhandle med enkelte tredjelande.

Til hr. Kurt Hansen skal jeg gøre den bemærkning, at det er rigtigt, jeg svarede lidt generelt på spørgsmålet om licenserne og gik ikke ind på kvotaopdelingen på så korte perioder som 14 dage. Jeg tror ikke, det er muligt at gå ind i nogen detailstyring ved en så korttidsopdelt kvota, i hvert fald ikke medmindre det er knyttet til et licenssystem. Jeg forstod også på hr. Kurt Hansen i sidste omgang, at det var tanken. Jeg vil ikke sige meget mere om det i dag, end at vi jo etablerer kutterstatistikken, som er forudsætningen for, at man går ind i denne styring. Dertil kommer en ting, som jeg godt vil understrege – det var en af mine første bemærkninger herfra – at vi lægger afgørende vægt på at få mest muligt ud af de fangstkvoter, vi har til rådighed, og det får vi kun, hvis vi får tilrettelagt et system, der også sikrer kontinuerlige tilførsler til markederne. Dermed har jeg næsten sagt, at jeg ikke er uden sympati for et system, der kan sikre os, at vi får fiskeriet spredt over hele året. Hvordan man mere detaljeret skal løse den opgave, det vil jeg ikke benytte denne debat til at gå nærmere ind på.

Formanden:

Hr. Erlendsson har ordet for en kort bemærkning. Jeg minder om, at forespørgslen nu har varet 4 timer og 13 minutter.

(Kort bemærkning).

Erlendsson (FP):

[Erlendsson]

Jeg skal gøre mit til, at den ikke bliver forlænget ret meget. Det er lidt hårdt at blive anklaget for en præcis formulering. Men jeg forstår, at det, som fiskeriministeren ønsker jeg skal sige, er, at alle i fremskridtspartiets gruppe tager afstand fra fysiske blokader. Så være det hermed sagt endnu en gang.

Med hensyn til fremskridtspartiets fiskeripolitik og vort alternativ i dag så har vi givet tydeligt udtryk for begge dele. Vi mener, at i et fællesskab skal der ikke være nationale kvoteringer. Vi mener, at EF-havet overalt skal være tilgængeligt for alle EF-fiskere; der skal ikke være provinsielle ordninger. Der kan naturligvis sættes kvoter på de enkelte havområder, hvis der er biologisk belæg for at gøre det.

Hvis vi skal forhandle ud fra det, man er kommet frem til i dag – og det er naturligvis det, som er opnåeligt, det er alternativet – så mener jeg, vi skal gå ind i en genforhandling med al den saglighed, som denne debat giver baggrund for, og ud fra vor viden om fiskeriets dårlige vilkår, hvis vi ikke går kraftigt ind i en sådan genforhandling.

Hermed sluttede forhandlingen.

Formanden:

Jeg skal udsætte afstemningerne til i morgen.

Den næste sag på dagsordenen var:

2) Første behandling af:

Forslag til lov om en midlertidig oplægningsordning for danske fiskerfartøjer.

(Lovforslag nr. L 249. Fremsat 18/5 78).

Sammen med denne sag foretoges den følgende på dagsordenen opførte sag, nemlig:

3) Første behandling af:

Forslag til lov om rentetilskud for lån til erhvervsfiskere.

(Lovforslag nr. L 248. Fremsat 18/5 78).

Lovforslagene sattes til forhandling.

Forhandling

Svend Andersen (Bornh. a.) (S):

De to lovforslag har deres baggrund i den aktuelle situation for fiskerierhvervet, og jeg takker ministeren for, at forslagene er fremsat så hurtigt.

Usikkerheden for resten af 1978, især for Østersøområdet, gør det nødvendigt, at der træffes foranstaltninger, der hindrer, at der sker en utidig nedskæring af vores fiskerikapacitet. Jeg tror, den fremtidige fiskeripolitik og den langsigtede fiskeripolitik, som fiskerikommissionen vil lægge op til, vil vise, at der ikke for Østersøområdet er for stor fangstkapacitet eller forkert kutterstørrelse, når der tages hensyn til, at det kommende fiskeri skal svare til det traditionelle fiskeri – det er jo her, problemet for 1978 er aktuelt. De to lovforslag giver mulighed for en likviditetsstøtte til erhvervet. Det ene i form af lån over 10 år, hvortil der ydes en rentestøtte i 5 år. Det andet i form af støtte til kutterejere, der ønsker at oplægge deres fartøjer i en periode af året. De får en oplægningspræmie, beregnet som en nærmere fastsat procentdel af forsikringssummen.

Begge forslag sikrer, at vi kan bevare vores fiskerikapacitet, indtil en langsigtet fiskeripolitik foreligger. Jeg skal derfor med henvisning til lovforslagenes bemærkninger anbefale begge forslag til en hurtig og velvillig behandling i udvalget.

Erlendsson (FP):

Jeg behøver ikke gøre denne tale lang. Vi har fra fremskridtspartiets side tydeligt sagt, at en dansk regeringsopgave i en så vanskelig situation, som fiskerne står i her, ikke er at hjælpe dem til at stikke hænderne i lommen, at gå på land og forsikre, at de ikke vil fiske. Det er det, man ønsker skal ske ved forslaget til lov om en midlertidig oplægningsordning for danske fiskerfartøjer. Det er den sædvanlige socialdemokratiske økonomiske løsningsmodel på alle erhvervsproblemer her i landet. Giv dem skatteyderpenge, skaf dem udenlandske lån, forgæld landet! Det er ikke en løsning, som vi mener kan praktiseres ret meget længere. Tværtimod, alt tyder på, at tidspunktet snart nærmer sig, hvor der må ske en fuldstændig ændring i den erhvervspolitiske holdning her i landet. Det sker i hvert fald ikke igennem disse lovforslag.